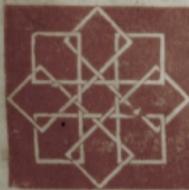

محمد فدوی

بو نسخه من مملکت زک اکمهم و اک بوبوک باشلر نك آثار و قطعه غر اظر طه من رندر، بوسا چيز ده
بولو غایان اماطفه کي يازدي و رسلي آيده کي نسخه من دره قارينه استفاده نظر لريه و دش
اولنه مقدار. — عويمه غر رينك يازيلري اسماعيل نده کي باش وايکنچي حروف هها
اهتباور طه ربیب ايدلشدر بو رئيشه ظنم ياز اتلر طه ترا ياز انل آيری آيری تصنیفه تابع طو نکشدرو

مدیر مؤسسه

دندار آپ

آدرس:

باب عالی جاده سند
جمعیت کتب خانه می

بومیک

آبونه شرط طلای

سته لک ۲۵ آلتی آیاق ۱۲

غرو شدر

مسکن ما و بعون یاز بر قبول
ایدیلی بر باصلیان لکری و بر فر

ده کردی: فرق پارادر

کوچک

پیل - ۱ - اون بش کونده بر چیقار تورک رساله میدر صایی - ۱۰

اون توز طوغادن اول ملت صباح سر بر ظلمت بر کجه
ایخنده یاشیوردی . واقعاً اون توزدن بوكونه قدر ده فلا کت
قارانقلری آفاق خیالزی اور نمکن خالی اولمادی .

ینه قارانقلده یاشیورز ، فقط صباحی امید ایدله مین بر
قارانقلده دکل ، زهره می سحر لرک ، بیاضی فجر لرک طلوعی
دو غور احقر بر صباحی بکلین لیال ایخنده یاشیورز ... او کجه ،
او شب ایته صباح اولاً جقدر .

رو حزده قالی ، ظالم بر جهنم ، آتش وار ،
محشر کی پک یاقینه بینی یاقان کونش وار :

بر قیش اولدی ملتک دو یقونه بر برده ..

بر قیش اولدی بو آتشلر ایخنده ؛

بو زلر قیاستار ، قاولر یاغاز ، حسلر دو غاز ، بهار سز ..

بر قیش بو تون بختمز ،

بر قیش بو تون حیانز ، سور من ؟

بر بھار ویر السی ایهار صاحبین اون توز ..

بر برک دریغ

بیو بیک هامدک الهمانی تففیبا یار مقدمه
ارلدینی [نور خانه] نام اک صرک و غیر
مطبرع آنده بر باریده :

دشاد خاتون - چهوره خطاباً -

بکای بیلهیه رک بیعت ایدن محشر ناس !
سزه انسانی تصویر ایده جک بر نسان ،

یونده بن بر قادیم عاجزه و محبوه ،
سزه تقديم ایده جل شدی او بر اعیویه :

که کوتن مستخره دیر ، بخه او بر معجزه ددر !
قوه فاهر ددر ، - قاهره عاجز ددر !

طیشی نسان ، ایجی انسان حقيق و خلوق ،
ظاهر آنacus و معنی بومکمل مخلوق ،

جوچه بر کوه میان ، یوجه بر روح غرب ،
که ید قهر قضا جسمی ایش تخریب ،

که فقط جلوه حق قلبی اولش معیار ،
اوله حق ، ایتک ایچون ملک خرابی اعمار ،

اوله حق ، کورمک ایچون دوره ماضی خراب ،
اوله حق ، دوکمک ایچون منهل عصیانه تراب ،

تحت شاهی به بوكون و ازت یکتا اوله رق -
اولاچق ، قلمق ایچون مقتل ظلمی احراق ،

سزه بر حاکم عادل ، بکا بر زوج شفیق ،
سزه بر خادم حاکم ، بکا بر شاه رفیق ،

عبدالله هامد

مهاجر اسلامیه منفعته عباره سی اوقدیزمان
نامی مرحومک شخص غایله بر ار :
جانان دمه مهاجر اولدی شمدی اثر نبوی به مقنی بر
پیغ خاطره و کوزمک او که کادی . دوشوند
بوراده کی - جانان - دن مقصده - ملت - ده اوله
پاس یوق . هجرت نبویه نک تیجه سی ابتداء سلامت ،
انتشار اسلامیت اولدینی کی بومهاجر لرده انشا الله
تعالیه سایه ملته مرفها توطن ، یاخود استرداد
وطنه سلطنه ایدرلر .

استقامه قصاص دیدیکم کی بوما و اجوانان حر بزده بده
بلاتین مذهب و دن مهاجر این دنگ ایستوردم

سلیم نالث دورنده

استانبول حیاتی

آشنا ایدی . سلیم نالث بوانتاده قرق یدی
پاشنه ایدی . والدینی مهر شام سلطان ایدی .
منیب افدىنک تغیری و چه ایله ؟
مهر شاه قادر اون خورشید فر کوکه کیم
پر تو شاف قیلر غمکده عالی شن .
مهند علیا کایابوب رافقی تهید سرور
کسنه تک طفل دل درد ایله قالمز شیون .
ایشته سلیم نالث بوحساس والد آنده
بویوش ، و دامن حساس بر قلب طاشیشیدی .
کنجع پادشاه ، عصرینک ترقات فکرایه سنتی
تعقیب ایش ، عثمانی تربیه سیله بویوش ،
عثمانی ذوقیه یاشامش ، عثمانی صنعتی تشوبیق
ایش و بو صنعتده بالذات اثبات لیاقت ایله مشتدی .
سلیم نالث دورنده عثمانی ادبیات و موسیقی

سلیم نالث دورنده استانبول حیاتی ،
صنعت و موسیقیک تأثیریه فوق العاده رونق
کسب ایمشدی . بودورده سرای اسکی لطافت
و تقسیماتی تماماً محافظه ایدیسوردی . سرایده ،
با خاصه سلیم نالث دائره می غایت منین
بر طرز زده انشا ایدلشیدی . سلیم نالث او طه می
چیچک و میوه رسملریه تزین ایدلش ،
دیوارلری شعر لره طول دیرلشیدی . سلیم نالث
اکثر و قتلری بوداڑه ده کیبردی . بوتون
داڑه لرک تزیینات و تفریشاتی ده کوستیسوردی که ،
فاتحک نفائس پرور حفیدی ذوق صنعته جدا

خیلی متوف ایدی . شیخ غالب حسن و عشق
عثمانی شعرینک بیوتون ایخه لکلری خیلی ، عثمانی
اسانک قابیلت تبلیغه سی بیوتون نظر لرد
آشات ایدیوردی .

شیخ غالب صفت تصویرده ساده‌لک ،
تبلیغ مرآمده طبیعت کوزده‌دزد عثمانی شعرینه
یکی بر چیغیر آچدیله صردده ، موسيقی ده
طنبوری ایساق ، وارداقو سطه احمد آنا ،
حضر آغا ، عارف محمد آغا و سعداء آنا کی
اسانده‌نک غیر تولیله استانبول آفاقده طانی
نفعه‌لر پیـدا اینکه باشلاشم‌شده . ادبیات
و موسیقی سلیمانی جدآ تسبیح ایشان :

هزار آـنوله اینهم اوکل رـخـارـدن فـرـیـاد .
ایدر بـوـکـاشـنـکـ بلـلـلـلـیـ هـبـ بـارـدـنـ فـرـیـاد .
اوـشـوـخـاـکـ جـامـ عـقـقـیـهـ کـیدـوبـ هـبـ بـرـوتـ وـسـامـانـ .
ایدر مـسـانـ عـشـقـیـهـ سـاغـ سـرـشـارـدنـ فـرـیـاد .
کـیـلـلـزـ هـرـ کـیـمـهـ عـاصـیـجـ اوـنـجهـ رـشـتـ آـهـمـ .
کـهـ دـلـدـنـ اـیـلـ دـلـ ، کـهـ آـغـیـارـدنـ فـرـیـاد .
ظلماتیله تبایغ حسیات ایدن کنچن باشاده ،
(سوز دلارا) فصلنده مولوی آینلری ،
کـزـیـدـهـ شـرـقـیـلـرـدـ بـسـهـلـرـدـیـ .

سلیمانی دعوت ایدر ، کـیـجـهـ ماـهـتـابـلـرـدـهـ ذـوقـ
شـنـاسـانـیـ دـعـوتـ اـیدـرـ ، کـیـجـهـ ماـهـتـابـلـرـدـهـ ذـوقـ
وـ طـربـلـهـ اـمـرـارـ اـوـقـاتـ اـیـلـدـرـیـ . سـلـیـمـ نـالـثـ
دوـرـنـدـهـ بـوـغـازـ اـیـچـینـکـ ماـهـتـابـ عـالـلـرـیـ ، چـرـاغـانـ
شـنـلـکـلـرـیـ غـایـتـ رـواـجـدـهـ اـیدـیـ . بـوـغـازـ
صـوـلـرـیـ مـهـنـزـ وـ نـظـرـ فـرـیـبـ نـورـلـ آـنـشـدـهـ
مـسـتـ وـ بـرـسـکـونـ کـوـذـلـرـ قـامـشـدـرـدـیـ صـرـددـهـ ،
سرـایـکـ یـالـدـیـزـلـیـ بـرـصـالـوـشـنـدـهـ کـاتـبـیـ صـارـیـقـلـیـ ،
ایـرـیـ قـاؤـوـقـلـیـ ، شـیـخـ وـ شـابـ ، ذـوقـ صـنـعـتـهـ
سرـمـسـتـ مـوـسـیـقـ شـنـاسـانـکـ لـطـیـفـ صـلـدـالـرـیـ
ایـشـیدـیـلـیـ ، نـیـ وـ طـنـبـورـکـ اـیـکـدـنـ وـ آـغـلـایـانـ
فرـیـادـلـرـیـ آـمـسـنـدـهـ جـنـابـ سـلـیـمـکـ مـتـلـاـ سـوـزـ دـلـارـاـ
فصلنـدـنـ :

کـاشـنـدـهـ یـهـ بـجـلـسـ رـنـدـانـهـ طـوـنـاسـینـ .
کـلـ دـورـبـدـرـ ، اللـهـیـ کـلـکـونـ طـوـلـاسـینـ .
بـرـذـوقـ اـیـدـمـ ، جـامـ جـمـکـ آـغـرـیـ صـوـلـاسـینـ .
اـوـلـ غـنـمـهـ سـرـمـتـ صباحـ اـولـهـ اوـیـانـسـینـ .
اـقـسـاقـ سـمـاعـیـلـیـ آـغـرـ وـ وـرـوـ حـنـوـازـنـهـ لـرـهـ .
اوـقـونـدـقـدـنـ صـوـکـرـهـ ، دـوـرـکـ اـکـ اـسـتـادـانـهـ واـکـ .
صـنـعـتـکـارـانـهـ شـرـقـلـرـیـ دـهـ تـرـنـمـ اـلوـنـورـدـیـ .
.

سـرـایـکـ بـوـ آـهـنـ ذـوقـ وـ طـرـبـهـ بـوـغـازـکـ
منـورـ سـاحـلـارـیـ زـمـنـمـهـ دـارـ بـرـمـعـکـسـ شـکـلـ
ایـرـدـیـ . آـقـشـامـ ، آـیـکـ بـایـعـینـ ضـبـالـرـیـ بـوـغـازـکـ
اطـیـفـ قـوـرـولـیـ نـورـلـرـهـ غـرـقـ اـیـمـکـهـ باـشـلـادـیـغـیـ
ذـمـانـ ، بـوـسـانـجـیـ باـشـینـکـ قـایـقـیـ سـرـیـعـ بـرـخـیـشـرـدـیـ
ایـلـهـ بـکـرـدـیـ . اوـزـمـانـ ، جـیـمـ بـرـقـاـقـدـهـ ، اوـزـونـ
تـهـقـالـیـ ، تـورـنـخـیـ کـلاـهـیـ وـبـیـوشـیـ اـیـلـهـ بـوـسـانـجـیـ
باـشـینـکـ بـوـغـازـیـ تـفـیـشـ اـیـتـیـکـ کـوـرـلـوـرـدـیـ .
بـوـیـکـیـشـ هـرـ کـسـدـهـ بـرـ قـوـرـ قـوـ حـسـیـ بـیدـ اـیدـرـ ،
خـالـقـ بـوـجـیـمـ قـایـقـکـ اـسـتـانـیـلـهـ طـوـغـ وـ اوـزاـ .
قـلـاشـدـیـغـیـ کـالـ منـوـیـتـهـ تـماـشـاـ اـیـرـدـیـ ، بـوـسـانـجـیـ
باـشـینـکـ اوـزـاـفـلـاشـاسـیـ هـرـ کـهـ کـنـیـشـ بـرـفـسـ
آـلـدـیرـرـ ، آـرـقـ بـوـتـونـ قـایـقـلـرـکـ ، بـوـغـازـکـ نـورـلـرـ
ایـخـنـدـهـ تـتـهـشـنـ صـوـلـرـیـ اوـزـنـدـهـ ظـرـیـفـ قـادـیـنـلـرـ
وـارـکـکـلـرـهـ مـالـ مـالـ ، نـیـ وـ طـنـبـورـ نـغـمـهـ لـرـیـهـ
طـوـلـاـشـدـقـلـرـیـ کـوـرـلـوـرـدـیـ . بـوـغـازـکـ تـرـنـمـیـ کـیـجـهـنـکـ
انـکـیـزـ قـوـرـلـوـرـنـدـهـ بـلـلـلـلـرـکـ تـرـنـمـیـ کـیـجـهـنـکـ
سـکـوـتـیـ اـیـخـنـدـهـ سـهـالـرـدـهـ عـشـقـ اـفـزـونـ وـ بـلـورـیـ
عـکـسـلـرـ بـرـاـقـدـیـغـیـ صـرـدـدـهـ ، بـرـیـدـهـ یـالـیـ بـوـیـلـرـنـدـهـ
عـثـانـیـ مـوـسـیـقـیـسـکـ الـخـفـیـسـ بـارـچـهـلـرـیـ اـیـشـیدـ .
بـلـیـرـدـیـ . بـرـ طـرـفـدـهـ سـلـیـمـ نـالـثـ (شـوـقـ دـلـ)
فصلنـدـنـ :

نـیـجـهـ بـرـیـاقـیـلـمـ تـابـ رـخـکـ مـهـوـشـهـ ،
نـیـجـهـ بـرـ طـقـلـیـلـمـ سـایـمـهـنـالـ پـیـشـکـهـ ،
بـیـورـوـکـ سـمـاعـیـلـیـ اوـقـونـدـیـغـیـ صـرـدـدـهـ ، حـضـرـ
آـغـلـرـکـ ، وـاردـاقـوـ سـطـهـ اـحمدـ آـغـلـرـکـ شـرـ .

آرقه‌دن ، بوسنگی باشی ، فارشیسته
سرای ارکانشدن اوچ ذات ، بوسنگیلرک
اور تاسنده ایکی چوقدار ، باشده خاصکی
اولندیفی حالده بونغازک مانی ، صولیسنه طوغرو
ایله‌ردی .

سلیم ثالث پکر کن قیز قوله‌سدن طوپلر
آتیلیر ، قوله‌نک اوکنه دیزیلن بوسنگیلر
یرلره قدر اکله‌رک سلام ویرلردی .

استانبولک بوجاتی بوتون غربیلری مسحور
ایلدی . قاسته‌لان ، مهیغ کی رسامملر

استانبولک اک کزیده قشله‌لرینی ، استانبول
حیاتنک الـلـشـنـیـنـ صـفـحـهـ لـرـیـ تـرـیـمـ اـیـدـلـرـ دـیـ .
شرق ، اوروبا ایمیون عادتاً بر مجمع حسن ایدی .
شرق قیاقتلری و منظره‌لری اور دوپاده بک
زیاده رواج بولماهه باشلامشیدی . فقط عنانلیلرک
ملي و صفتکارانه حسلردن داغاً او را بولونماری
بو جاتک صفتی غائب ایمیش ، سیاسی خطالر
دولتک اجتماعی حیاتی ده رخنده دار ایله‌مشیدی .

سلیم ثالث رجالنک بوباللاق ، نعمه‌دار ،
برنشاط حیاتی بر قابچی آلت اوست ایمیش ،
تحت سلطنت ، حیثیت دولت پایمال ایدلش ،
تورکیه اک کزیده رجالنک جاهلار الیه قتل
اولوندیفی کورمک بدختلفه دوچار اولشیدی .

بیویک آطه - ۴ خریزان ۲۲۹

امحمد رفیع

قیلری ده ماہتاب صفاتنه ، چیقان ارباب ذوقک
حسیانه ترجحان او لوردی .

سلیم ثالث ، حیات خصوصیه‌سی شعر
و صفتله امرار ایله‌دیکی کبی ، حیات رسمنیه‌سندده ده
بیویک بز نفوذ و سلطنت ابراز ایله‌ردی .
پادشاه تزنه کیده‌جکی زمان بزکون اول اعلان
اولونور ، هر کس سرور و نشاط ایخنده ،
تشریفه متظر بولونور دی .

بالخاصه دکن تفر جلری بک ماولاقد اولوردی :
اک اوکنده ، ایچلرنده یوز الی قدر ایچ
اوغلانی ، آلتی صندال ، ساغده و صولده
خاصکی آغالزک مندالی ، طوب کورلر کی
یوکسک سلزله پادشاهه بول آچارلر ، بوتون
آغالر املارنده دکنکلرله قایقلره امر ویرلردی .
ایچ اوغلانلر صندالنک آرقه‌سدن (صاریق
مندالی) ، انک آرقه‌سدن ده ذات شاهانه‌نک
سلطنت قایقی کلیدی . ذات شاهانه‌نک قایقلری
ایکی دانه ایدی ؟ ایکیسندده ، اطرافنده
کوموش پارماقلاق چوبلش ، درت سوتون
او زرینه بزر کوشک واردی . کوشکلرک
کنادرلری آغیر صیرمه ایشله‌میل ، ایچلرله
منین ، صلاحاغی قیمزی سچوقه بزده‌لرله
اور تولمشیدی . پادشاه بوقایقلاردن برسنه قورولور ،

ئىركىس اپىدەر دايقاتلى صورتىنى ئىللە
فدان كىي كۆزىم بىزىز ھېتى آلىرى كار.

فاز بولانك اطراخىنده كىزوب موکىرە اوچارلار
اكيهارك قىزىه ھېسى شوسوزلىرى فصىلدار :

«أى كىچ قىزىسن او بىورىك بىزىلەزاحت و دالغىن
آشىنە منك سىنە سىندىن بىزى نېيە قوباردىك؟

كۆزىم ألك اىتىدى تىجە تازە فدانلى اعدام
قىقطى بىزىدە آلاجىز ايشتە سىندىن انتقام!»

باڭلاشىرلار، چىچىكلار، دولاار قىزىك ھېيانى
آتش كىي نىسلارلە مۇلەتىرلەر آلتىن،

صياحلىن دوغان كوشىن بىردىلەرن سىپر نور
صولۇن بىركل كىي قىقط مۇيدا قىز اوپور ...

ابى الھيم عمودالدین

چىچىكلارك انتقامى

او زۇن، بىاض توڭارىغىش؛ كۆزىم بىزىن او بىور،
يائىندەكى شىق سېتىدە تازە چىچىك دورو بىور.

او داستكى هېزىزى مەتىادىدر؛ قاپاپىز .
ياز كىچەسى؛ كورولۇ يوق، هواصىجانق و آغىز.

چىچىكلارك آزاسىندىن بىشى تېتەر، قىيلدار .
او سىتىدىن ياواش ياواش چىقار خېيف وجودلار.

نفس، بخار دومانلىرى دالماڭىز، يوكىسى لېر .
بىر بىزى شىكلەندەكى چىچىكلار جان كاڭىز .

مسالك فلسفیسی و قرون وسطی یادکاری اولوب ارس-طو فلسفه‌سی ایله علاقه‌دار بولسان اسقولاستیک فلسفه‌سی رد و جز سه‌ماشیل ایدی . فرانسه‌ده اک اول ارسطو فلسفه‌سی جرح ایدن راموس ایدی راموسک بو جرائی اسقولاستیک طرفدار لری علیه چوریدی .

فی الواقع ده‌اول ارسطو فلسفه‌سی جرح ایدنار بولنش ایسده اثنا آثار عربیه استاداً جرح ایدیورلر ایدی بوندن طولانی قبول عامه به مظهر اولمک ایچون فلاسفه یونانیه‌دن برینک آثارینه استاد ایمک لازم ایدی .

بوصر ملرده دانشمندان دیدیکمز هوماییتلر ظهور ایتدی ، دانشمندان علوم ادبیه والسن عتقه علماسی ایدی . دانشمندان عقائد کنیسه‌ی جرح ایتدکلرندن ارتق کلیسا اعتقادی خی جرح ایدناره دانشمندان و یا هوماییتلر ده‌نیر ایدی ، دانشمندان یونان ، روما ، شرق ادبیاتی تحصیل ایدرک اثناه استاداً اسقولاستیک

فلسفه جدیده نصل ظهور ایتدی ؟

فلسفه جدیده اسباب اربعده نشأت ایتشدر : معرفت فلسفه قديمه ، اصلاحات مذهبیه ، فلسفه حسابیه ، کشفیات و اختراعات علمیه .

استانبولك ۲۴۵۳ سنه میلادیه سنه مصادف اولان ۸۵۷ تاریخ غیریسته عنانیلیر طرفدن فتحی اووزینه روملر واسطه‌سیله افلاطون و ارسطونک تأییف ایتدکاری آثار فلسفه‌نک متلری ، اصلاحی اوروپایه کجیدی ، دها اول اندلس طریقیله نسخه عربیه‌لری اوروپایه داخل اویش ایدی .

اون بشنجی عصر میلادیده المانیاده قاره‌ی‌تال نیقولا واسطه‌سیله ، ایتالیاده مارسیل فیچن و ساره واسطه‌سیله ، فرانسده راموس (وفاتی : ۱۵۷۲) واسطه‌سیله فینا غورث و افلاطونک مسالك فلسفیلری تجدد ایتدی ، بادو مکتبی واسطه‌سیله ارسطونک مسالك فلاسفی اولان فاسفه اشرافیه به استاداً ارسطونک

فلسفه‌نی جرج ایدرل ایدی اسقولاستیک
متنسینی کلیسانک معاونتے طانه‌رق دانشمندان
علیه‌نی قیام ایتمشل ایدی .

آباء‌کنیسه فلسفه‌سی ایله اسقولاستیک
فلسفه‌نی قرون وسطی یادکاری اولدینگدن
یکدیگر لرندن آیریله‌ماز ایدی ، برینه شوم
دیگرینه شوم ایدی .

المانیالی ره‌نجایین ، فون کوتن ایله فلمکای
ارازم‌اکمشهور دانشمندان ایدی دانشمندانک
آناری افسلابات مذهبیه‌نی حاضرلیور ،
ارتق کلیسا ایله اهالی اردسته برودت حاصل
اویش ایدی . اک نهایت سنبه‌ر کلیسانک
اکالی ایچون چار اقطاره کوندریلان مغفرت‌نامه
دیدیکمن اندولزانسل کلیسا به فارشو قیامه
و سیله اویشدر اک اول کلیسا به فارشو قیام
ایدن مارتن لوتر (وفاقی : ۱۵۴۶) ایدی ،
باشده لوتر اولدینی خالده فالوین و سائز برطاقم
اصلاحات مذهبیه طرفدارلرینک غیرتیله عقاد
کنیسه تعديل اولندی بونک تیجه‌سی اوله‌رق
بروتسانلیق مذهبی ظهور ایتدی .

ایتالیاده ما کیاول (وفاقی : ۱۵۳۰) ،
فرانسده رابوله (وفاقی : ۱۵۰۳) و مونتاین
(وفاقی : ۱۵۹۲) ، لابه اوی ، میشل
دولوبیتال ، بودن دانزر کی حسپانیون و حر

ایکی تیلکی

کونلارك بر کوننده بر تیلکی
اولو حالنده قالدی آچ ، صانکه
بوشیدی طاغ ، طاش ، دره ، خنیاپانلر ،
ترهه کیتندی بونجه حیوانلر ..
کزدی چولاردە ، طاغنده ، محرادە
یوقدى برذى حیات دنیادە .
کزدی کونلارجە ناتوان قالدی
بر دربلە بر استخوان قالدی
تئرەر اوراق ، ياد اولونجه وزان
کورسە بر کونلە ناکھان لرزان
آتىلەر ، آو صانىز ، بیوم آيدلەر ،
آچ ، سوسز ھم کىدەر ، ھم آو کوزلە .
یولە اولدى مصادف انثار

باشقە بر تیلکی ، ایشىدى استفسار :
« قارداشم ! بويله هانىك سەنە روان
اولو بورسک ؟ » دىدى : « دكىشىدى زمان !
كلدم آچلىقىن ايشته سوڭ نەھ
ايقىبور اعتماد ھېچ كىمە .
قارداشم باشقە بىرىدار كىرك .

باشقە يىر ، باشقە بىشكار كىرك .
بر تیلکی وىردى شۇلە جواب :
« كىشە بودىر بوزخت اىي احباب ؟
كىندىكك شەمى باشقە بىرىسى ؟
زىددەر دېشلارك بىرابىرى ؟
دېشلەر كىدر سى بىحاله صوقان .
يا چىقار اونلىرى و ياكە ايان :
زىدە اوسلەك ھۈمايىك بى اولىور .
دو كولور ظەيىن و يا قووولور ! »

اھىم كال

شمشكىلى ، يانغمۇرىلى بىكىجه ..
يىنه شىمشكە آله ولنى محيط نظرم .
بن بويانغىلى شب سىنة تەدىيدىنە
بر كونك اغلايدىرق ياندىغىنى سىر ايدىرم ،
بر كىشكىز روح ايلە بىرنىشە ، هراس آزادە ..

بو تقاضاى مۇبدىك بىشر چىكمىكىدە ،
بو تىچلىي بىشىكە : أزلىا محروم ..
بويانان كونلە بىرا بىر يانارق بىلىكىدە
بىتە جىڭ ئۆلن ايلە ايمان تىعالي بولورم !

اي زو اللى يشرىت ! .. يوتىلى و قور
ك سوروكلەر سى مەكتوم قىلار فەدائە ،
سەن بىظۇلمىتىدە بونىراندە ، بىوطوفانىدە دورور

بر جىمال ايدىتە بىر روسك مغۇرۇ ! ..
هر كونى بويله ياقان هر كىچە ھىيات ، سانا
بر تىچلىي نۇ قىھەر و تعصب دوغۇرۇر ! ..

اویناییور ، اشا اوزدینه صالح‌دیریبور ، اشای طوئق ، قیرمیق ایستیبور ، بعض‌ایرلارده سورونیبور ، بعض‌ای دیوارلره طیرمانیبور ، آله کچن کاغذ پارچالاری بیرتیبور ، طاشلاری ، طوبراقلاری فاریشدیریبور ، قورشوں قلمانه برشیلر چیزیبور ، خلاصه چوجوق ، هب اویناییور ، چوجوقدما اویونك بو مختلف شکلارینی تدقیق ایدرسه کىز كورورسکىز كە بوقعالىلار ، سرسرى فعالىلار دكىل در ؟ بالعکس غایه اعتبارىلە چوجوغۇڭ سعادات و تکملە خادم در . چوجوق اوینون اویسا يارق كىرچە ظاهرآ حايلازلىق ايدىبور ، فقط حقىقت حالدە بدۇنى ، ذهنى بوتون قوتلارىنى فعالىتە سوق ايدىبور ، بدۇنى ، ذهنى دويورىبور ، مسعود اویلىبور ، چوجوق اوینا يارق مسعود اویلىبور ؛ چونكە اوینونىندن محروم براقلانەر چوجوق آغلار ، سېزلار ، چونكە بىدېخت در . چوجوق ، اوینونلارىلە تربىيەسە ، تکملە خدمت ايدىبور ؟ چونكە چوجوق

اویون و تأثیرات تربیویه‌سی

اویون كىرمه‌ن مکتبه، خستەن، بېنسزاك، قلبىزلاك ، ارادەسزلاك كىرە ۰۰۰

اکر اویون ایجىون تعلم و تربىيەدە كى سقط ذهنيتىزلاه بىر حكم ويرمك لازم كالمىيەدى ، سوپىلەنچ سوز « اویون اویمانق يرمازلق در » حايلازلىق در . » دن عبارت قالىرىدى . چونكە تربىيە ئى اوصلۇقىدە، عطالىتىدە آرایان قاتىل بىر ذهنيتىك حكىمى ، الىتە بوندن باشقۇ بىرىشى اولاماز .

اویونك حقىق بىر تعلم و تربىيە ايلە منابىتى تقدىر ايدىم بىلەك ایجىون كوزلارى طېيەنچ ويرمك ، اویونك باخاچە چوجوقدە كى تأثیراتى كورمك كافى در . چوجوق حائىنك ايلەك ساعتلارندن اعتبارآ حرکەت ماشلار . بىر حرکت ، ياشى آرتىدۇچىجە ترقى و تکمال ايدىر . چوجوق ، حرکت ، حرکت ئاشقى در . چوجوقدە حرکت مختلف شكلارده كورولىبور : چوجوق ئىللەرنى ، قوللىرىنى

اویون حرام کېيىد، بىز تىرىه نامەنچو جوقلار مزە
مەكىن او لىدىقى قادار او سلو او طورۇمۇنى يەعنى قىمىنلە.
نامامى او كرمتىپورز، بىز تىرىه نك مەھصولى ؟
مسعود و مەتكامىل بىر بىن دكك، ضىقىق، باشى
او مۇزلىرى آدارسە كومولىش، قانسۇرلا شەمش
و جۇزدەردر، اكرا انسان بالكىز دەماغىدىن عبارت
او لىسىدى، تىرىيە يە وىرىدىكىز مەنابىلەك دەغۇرۇ
او لاپىلىرىدى. فقط انسان دېنچە خاطەرە كان،
بالكىز قافا دككى دەر ؛ بىن دە انسانك مەكمىلىتى
تائۇمۇن ايدىن بىر موجودىتى دەر.

اویون بالكىز بىن دكك، ذەنك فعالىتى،
منقۇنىي ايجۇن دە لازىم در. دائىما تىجرى بە
ايدىللىشىر كە باعچەدە اویون اوینايان كەنجلەرك
ذەنلىرى دە آخىار، باعچەدە اویون اوینايدىقىن
صوکرا دە سخانىمە كەنلەر، درسلرى داها اىي
آكلاڭلار و داها اىي هضم ايدولىر. بىز نەقادار
عنهنە پىست، حریت بىنەفي طانىماقدە نەقادار
عنادىجى او لور سەق او لام، چوجوقلارك او بۇنلىرىنى
قاراشى ياسىلان ھەنجاوز انتقامى آلاچىق در:
اویونك حرام قىلىدىقى، فعالىت بىنەنك
دوردىقى يەلدەرە فعالىت ذەنەدە حقىقى مەناسىلە
دورمىش دىئكى دەر.

اویونى بىن دك نشو و ئامانى ايجۇن تىمائىلە
خصوصى شەنطەدە بر جىمناستىق كېيى نظر
اعتبارە آملق لازىم در. دىنادە اویون قادار حەركەت
بىنەنەيى حظىله، سعادتىلە بىرلىشىرەن بىر ادمان
يوق در، دىكىر جەھتەن دىنادە هيچ بر جىمناستىق
يوقدر كە اویون كېيى مختلف و سرسى حەركەتلىرى
جىع ايتىسىن، و بىو حەركەتلىرى جان صىقىمادىن
مەنتظمامە يابىدا بىلىسىن. تىرىيە بىنەنە ياسىلان
تائۇرلە قالمایور، تىرىيە فەتكە بىيى دە حاضر لايور،
چونكە بىن دك فعالىتى ذەنك فعالىتى سرايت

اوینادقىچە ذكىلەشىور، ذكىلەشىدە كىندى
كىندىنە او بۇنلار انجاد ايدىسيور، اویون اوینايان
چوجوقل ايسە دائىما احق، دائىما بىحر كەنزا
قالىسۇر.

اویوندە بىن دك بىتون اقسامى فعال در.
اویوندە المار، قوللار، باجاقلار، ھەربى بىروظيفە
يوكەنير، اویون اویناياناق ألىنى، قوانى،
باجاقلارلىقى ايشلەن بىر چوجوق، تزاكاهى باشندە
رەندەسىن قوللانارق عضلاتى قوتلىشىزىن بىر
مارانفوزە بىكزەتىلە بىلىرى. مارانفوزەك اللىرى،
قوللىرى، بىتون اعضاىسى قوتلى و مەتكامىل در.
چونكە بواعضا ايشلەيور.

ايىشە چوجوقلار دە كۆردىكىز فعالىت
بىنەنە، مارانفوزەك فعالىت بىنەنى كېيى چوجوقى
تىكملە سوق ايدىر. اساساً اویون اڭ طېسىنى
بر جىمناستىق در. چوجوق دە لىجمەسە اوینامق،
قوشىق، ألىنى، قوانى صالحامق، يېقىق، قېرمق
ايىشە يورسە بو؛ اساساً ياشامق ايجۇن محتاج
اولدىقى سعادتى، تىكىلى قازانق ايجۇن در:
چوجوق ؟ ظاهر حالدە اویون، و حەركەت عاشق
بر سرسىرى ؟ حقىقت حالدە بىن دا نشۇونما بولق
ايجۇن خلقىتك وىرىدىكى انسىياقلە باغانلى بىر
اسىدر. اویونك تىرىيە بىنەنە او زىرىنە تائىرى
وار دىئك ؟ اویون، بىن دك قوتى، سەختى،
چو يېكلەكىنى... حاضر لايور، دىئك در. اویون
اوینايان بىر چوجوقدە بالكىز بىن دك عضلاتى
دەكك، انسىجەسى دە قوتلىشىور. چوجوق
اویوندىن سوکرا داها اىي تىفس ايدىسيور،
داها اىي يېبور، داها اىي هضم ايدىسيور.
اویونك سعادت و تىكىلى حاضر لامقىدە كى
تائىرىلىنى داها اىي قىسىر ايدەبىلەك ايجۇن
بر كەرەدە زواللى مكتىپلىر منك حالى دوشۇنڭ
لازىم در. «زواللى» دىسۈرم، چونكە مكتىپلەرنىدە،

ایدیبور، مثلاً کوشه قایماجه اویونی بالکز بدنه،
غیر مدرک بر فعالیت دکل در . کوشه قایماجه
اوینایر کن بدن کی، فکرک قوتلری ده فعالیته
کلیسیور . کوشه قایماجه اویسامق؛ کورمک، هم ده
ای کورمک، مسافت‌لر، قوتلر، سرعت‌لر... حقنده
حکملر و رمک، محامکلر یا پنک، غله ایچون
چاره‌لر، امکانلر، آرامق و بولق؛ اکریوچاره‌لر،
امکانلر بوقسه تخلیل واختراع ایمک دیمک در ...
بر چو جوچ بواوینده موفق اولمک ایچون یالکز
آلری، قوللری نده کل، بوتون قوتلری خی ایشله تک
محبودر، ایشته چو جوچ کوشه قایماجه اوینایارق
بدنی کی، فکرخی ده تربیه ایدیبور . اکر
عطالت؛ اهلیت‌لرک و حاقسه، اویون؛ قوت
و ذکار . اویون هر حالده برد کادر، چونکه
سرعت نظری، دقی، حکمی، محامکسی،
محیله‌سی ... اولمایان برآدام اویون اوینایاماز .
اویونلرده موفق اولان چو جوچر، الک
مرسم، الک شاشقین اولانلر ده کل، الک ذکی،
الک دقتی، الک محامکلی ... اولانلردر .
ایشته بر چو جوچ اویون اوینایارق دقتی،
محامکلی، عقالی بر حاله کله بیلر . اویون اوینایامایان
جو جوچر ایسه هم بدنبه هم ده فکر جه،
ذکاره ایشکاف ایده مک محاکومدرلر . ایشته
اویون؛ بوتون اشکانده تربیه فکریه عاملی در، حقی
الک عادی، الک اهمیت‌ز اویونلرده بیله ذکانک
بر حصه فعالیتی، بر مدارخانه‌سی وارد .
خلاصه؛ چو جوچ‌لردن اویونی، قالد
یریکز، ذکاره برابر سوز، سعادت ده برابر
اولور . بالعکس چو جوچ‌لره اویون ویریکز،
ذکانی ده، سعادتی ده ویرمش اولور سکز .
اونک ایچون‌لرک مکتبه‌لری، تربیه‌سنه اویونی
صوقان بر مملکت؛ بالکز حریت بدنسیه‌ی ده کل،
حریت فکریه‌ی ده برابر صوقش اولور .

ایده بیلیر . دیگر جهتمند دوشونمک لازم در که مخارجه لرده فازاناجق ملتله؛ اور دولری اویون اویسامق قابلیتمند محروم افرادمن تشكل ایدن ملتله دهکل ، اویون اویتایاپیلن ، اویونلرک یوز بیک دورلو حیله لریمه عقل ایردیرهیلن ذکی افرادمن مرکب اردولره مالک اولان ملتله در .

اویونک تأثیرات اخلاقیه سی بلکه سندن مهم در . اویون؛ بزی نه صورته محسنه، معالیه سوق ایدیبور؛ برکره اویون اویسامق؛ اکانجه لی صورته وقت پیکرمنک در ؛ احوالده اویون طبیعتله اخلاق قسر لغه میدان بر افایبور ؛ بزی ضرر سز بر صورته مشغول ایدیبور . ایشته بو اعتبار ایله اویونک اخلاق او زریمه منق بر تأثیری اولق لازم کایر .

دیگر جهتمند بدنک قوئی، اخلاق لک قوئی ایچون نه قدار لازمه، اویونک تریه اخلاقیه فقط سندن اهمیتی ده او قدار بیوک در . چونکه اویون ، قوتلی بر اخلاق لک تأسی ایچون اولاً قوتلی بر بدن حاضر لایان عامل در .

اویونک تریه اخلاقیه فقط سندن اصل اهمیتی؛ قوئه اخلاقیه من ، یعنی اراده من او زریمه دو غریدن دو غری به بادینی تأثیر لرده در : تریبوی اویونک هر نوعی اراده دی مختلف شکل لرنه تمیه ایدر . مثلاً قوت بولی نظر اعتباره آسا کز، بواویونه حرکته کان بالکن بدن و فکر دهکل ، یعنی زمانده اراده در . چونکه قوت بول اویسامق؛ ایسته مک ، ایسته دیکنی یا پاق ، یا پاق ایچون جسارت و شجاعت کوسترمک ، یا پارکن مشکلاتی خلک ، مشکلاته ثبات ایمک در . بناءً علیه قوت بول میخانیکی بر اکانجه دهکل ، حاضر لادینی بیک دورلو فرستله تشبت ، عزم ، ثبات ، جسارت کی او صاف اخلاقیه منی

کورولک لازم کایر . تربیه اجتماعیه دهکه انسانلری طوبلامق، و طوبابویاشامق تربیه سی قصد ایدیبورم . کوشه قایباچه ، طوب ، عسکر اویونلری کبی بر چوق اویونلر اواردر که مشترکاً اویسانیر . بـ اویونلر؛ رقابت ، اتحاد ، تعاون کـی تـایـلـاتـاتـ اـجـتـاعـیـهـ قـوـیـهـ اـیـلـهـ بـ اوـیـونـلـرـ دـهـ قـوـتـ بـولـاسـیـ ضـرـوـرـیـ دـرـ؟ـ چـونـکـهـ بـ اوـیـونـلـرـ دـهـ مـوـقـيـتـ اـیـچـونـ بـرـلـشـمـکـ،ـ آـکـلـشـمـقـ،ـ سـوـبـاـشـمـکـ بـرـ بـرـیـسـهـ بـارـدـیـمـ اـیـچـلـشـتـرـطـ دـرـ . اوـیـونـهـ بـکـیـ آـلـیـشـانـ بـرـ چـوـجـوـقـ آـرـقـادـشـلـرـ لـیـهـ کـیـنـهـ مـنـ،ـ قـاـوـغـاـلـیدـرـ . بـوـاهـلـیـتـسـرـلـکـ،ـ بـوـاجـمـاعـیـ قـاـبـلـیـتـلـکـ،ـ اوـیـونـکـ بـرـ لـشـدـیـرـیـ بـحـیـ،ـ آـکـلـشـدـیـرـیـ بـحـیـ تـائـیـلـرـ لـیـهـ بـاـشـ یـاـشـ مـحـواـلـوـرـ کـیدـرـ . هـرـ حـالـدـ اوـیـونـ بـرـ اـجـتـاعـیـهـ نـکـ طـبـیـعـیـ وـ اـسـلـیـ بـرـ مـحـیـطـیـ دـرـ . اوـیـونـ اوـیـسانـ چـوـجـوـقـلـهـ قـاـبـلـتـ اـجـتـاعـیـهـ نـاـصـلـ تـرـاـیـدـ اـیـدـهـ دـرـ،ـ اوـیـونـ اوـیـسانـایـانـ چـوـجـوـقـلـهـ دـهـ بـوـ قـاـبـلـتـ اوـیـلهـ جـهـ اـبـتـدـائـیـ وـضـعـیـفـ قـالـیـرـ . آـرـقـادـشـلـرـ لـیـکـ اوـیـونـلـرـیـهـ اـشـتـرـاـکـ اـیـچـینـ بـرـ چـوـجـوـقـ؛ـ دـامـاـ وـحـشـتـیـ دـرـ . بـرـ چـوـجـوـغـلـکـ وـحـشـتـیـ کـیدـهـ رـمـکـ،ـ وـحـشـیـ دـرـ . بـرـ چـوـجـوـغـنـیـ اـجـتـاعـیـلـشـدـیرـمـکـ اـیـچـونـ دـهـ اـکـ کـوـزـلـ تـرـیـهـ،ـ آـرـقـادـشـلـرـ لـیـهـ اوـیـونـهـ سـوـقـ اـیـمـکـدـنـ عـبـارـتـدـرـ .

مـادـاـمـکـ اوـیـونـ ؟ـ اـفـرـادـیـ فـعـالـ وـاجـمـاعـیـ بـیـشـدـیرـمـکـ اـیـچـونـ بـرـ تـرـیـهـ دـرـ ؛ـ اوـحـالـدـ تـرـیـهـ عـسـکـرـیـهـ اوـزـرـیـهـ دـهـ بـرـ تـأـثـیرـیـ اـولـقـ لـازـمـ کـایـرـ . چـونـکـهـ تـرـیـهـ عـسـکـرـیـهـ ؟ـ عـینـ زـمانـهـ تـرـیـهـ بـدـنـیـهـ اـیـلهـ تـرـیـهـ اـجـتـاعـیـهـیـ بـرـ لـشـدـیـرـنـ مـرـکـ بـرـ تـرـیـهـ دـرـ . اوـنـکـ اـیـچـونـ تـرـیـهـ عـسـکـرـیـهـ ؟ـ بـکـرـیـ،ـ بـکـرـیـ بـشـ یـاـشـ قـادـارـ اوـصـلـ اوـطـوـراـقـ دـهـکـلـ،ـ اـکـ کـوـچـوـکـ یـاـشـ دـنـ اـعـتـارـآـ اوـیـونـ اوـیـسانـایـارـقـ ،ـ اوـیـونـ کـیـ سـرـبـسـتـ بـرـ تـرـیـهـ بـدـنـیـهـ کـنـ بـوـتـونـ اـشـکـالـیـ طـانـیـارـقـ،ـ اوـیـونـلـرـهـ قـاـبـلـتـ اـجـتـاعـیـهـ سـیـ یـوـکـلـهـ رـکـ یـتـیـشـمـشـ اـولـانـ اـفـرـادـهـ انـکـشـافـ

فالىتە سوق ايدن براواسطەدر، اسى نەاولورسە اولىسون، بىز م ذھىتىزە نەقادار يابانجى كايىرسە كاسىن، اوپۇن بىر تېرىيە ارادەدر.

ايىتە طىپتۇچۇغۇك يك ضعيف اولان ارادەستى فعالىتە سوق اىچۇن چو جوغۇك دىماغتە بىر طاقى ئىسياقلار كومىش و بوانىسياقلارى اوپۇن اوزىرىنەدە توجىه اىلەمش در. چو جوقلاردە و كنجىلاردە ارادە؟ اخلاق كتابىنىك عبارەلرندن، حوجانڭ نصىختىلەرنى زىادە، اوپۇنك مىت ئائىرلەرلە انكشاف ايدىسۇر. اوئىك اىچۇن دركە ارادەنک اھىمەتى حىنەدە يوز نصىخت ويرسە كىز چو جوغۇك سىجىھىنەدىھىچ بىر تۈول كىتەمىزىدە كىز؟ فقط بوكا مقابل فوت بول كىي براوپۇن اوپاتسا كىز بوارادەنە حقىقى صورتىدە تېرىيە ايدەر سكىز. دېنسە كە « اوپۇن چو جوغۇقدە تېرىيە ارادەنک بوتون اسرارىنى حاوى در ». كىرچە بىر آز مىالىغە ايدىلەش اولور؟ فقط دېنسە كە « اوپۇن چو جوغۇقدە ارادەنک اك برنجىي عاملى در ». بىلەك اك دوغۇر سوز سۈلىمنىش اولور. كورىليور كېيدى، ذەنى هەنارىنى نىقطەدن

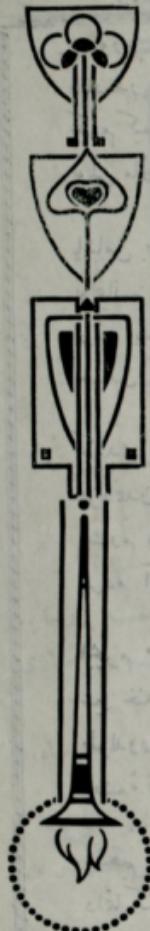
دوشۇنولورسە دوشۇتولسۇن، اوپۇن تېرىيۇى بىر فالىتە در. اىكى تېرىيە من اوپۇنى منع اىتكەلە بومىتىك سعادت و تكمىلى اىچۇن يىلكە اك قاتىل ضربەن ئىسىدىرىمىش در. بونك كېي اوپۇنى استحقار ايدن، اوپۇنك اك چوقى محتاج اولىدىنى باغچەلری، پارقلارى لىزومسىز كورەن قالار؟ بومىلكتك تېرىيەسى اىچۇن اك چوقى ضرۇر ويرەبىلە جىك قالاردر. تېرىيەنى « اوپىناماققى »، اوصلۇ دورمۇق « غايەسىنەدە آرایان بومىلكتك تېرىيەسىنەدە بايلاجق اك برنجىي وأك بويوك اقلاپ؟ اوپۇنلارى ابتدائى دىن عالىيەقادار بوتون مكتىبلەر رىسمى، لازىم كايىرسە جىرأ صوققىن عبارات اولايلىر، چۈنكە اوپۇن كىرمەين يە تېرىيە كىرىمن؟ اوپۇن كىرمەين يە خستەلەق، بىنسىزلىك، قلبىزلىك، ارادە سىزلىك كىرمەر. اوپۇن؟ چو جوقلارك، كىنجلەرك حرېتە ويرىلە جىك مساعىدەنک اك بويوك و مشرۇع شىكى در.

چەنانكىر ۳ تىوز ۴۲۹
دارالعلماء معلملىرنىن

اسماعىل مەقى

بیووک دوینو

درویش

— شاعر متفکر فائق عالیه —

هدتم نفه ، رهبرم خولیا ،
نه اوم وار ، نه عالم ، نه آدم ،
بولایخه بشرده بوی وفا
کوردیکم هر افقده عطر آرادم !

بن او درویش رهنوردم که
یا شادم مست ازوا ، عصی .
هر زمان تا کریدن دیلردم که
اولهیم سرسری آقار صو کی .

نضرم مشرق حقایقده ؟
قدیمی در کوئش ، قر ، انجم ؟
قالماز اصلا کوژم قادرانقدر
سوئه هرشی یانار بنم کوکام .

بتوون ازهاری قوقلازم بردن ؟
بنده در هرهازک اسراری ؟
طاشیرم بر کوچات کوئش کی بن
کائس قلبم روح اشجاری .

بن اویویا به بر هنه تم
که بخدر یوک ، کوکاک سوری ،
طاغارک جمهه غروری بن ،
بن افکت خزینه نوری ...

قالمادم سجدیکم عوالمده
پارلایان حسن و شعره بیکانه ؟
طاشیدم کنکول خیالده
قصص هندی نظم ایرانه ! ...

بعضی دم آغلارم ؟ دوشوب او تائزبر
هر سر شکم بر ارض تهاده :
بیلیرم بر یاقیشمایان یاماذر
موح کریم سکوت ایعاده ! ..

جناب سرایاب المیعن

یورورم باد بیقرار ایله بن
قانادuder مسافلر ، سهار ..
سکرم کیمه کچمین پیدن
یولی مائی غنجه لر مینهار .

یاشامق برد کز ، بنم عمرم
بولیانسز دکنده بر زورق :
ترهیه ایلسه نظر کورورم
حسدن آزاده بر سراب آنجق !

سکمدهی بخه حکومته
کردمدن فلاده قانون ؟
یاشارم باده مرا تله
هر دم آزاده ، هر زمان نمدون !

ایحیرم منج ایدوب بیالله مده
شیر خنده مله زهر ایامی ؟
طلولدورر شوره زار عالمده
چشم نفعه جام خولیامی .

مدهم حسن وقوت آلمدار
دانگ اکنج اولان طبیعتدن ؟
« یاشامق هم وظیفه ، هم حقدر » :
آ کلامام باشقه دین و حکمتدن !

د لیاهه ویجه د حمه
د آیه د مولکه د هر دیه
د یاره د میه د کل دیه
د یاره د میه د کل دیه

د لیاهه ویجه د حمه
د آیه د مولکه د هر دیه
د یاره د میه د کل دیه
د یاره د میه د کل دیه

شادی رو اندل

خویلیلی سرو بیلدن اوچار خسته بر رجا
یور غون بیلد اشیر در مسجدده هب صاری
قدیل ضیالری ...
آبدست آلیر شادیر وانک آتنده بر خو جا ...

- حُكْمَتْ خَسِنَة -

موصلقلرنده اینجه بر آهنگ شعر شوخ ،
صر صر ستونلرنده کو وه در جینلر آغلابیشیر ،
با یغین جیوبلداشیر ،

مونس شیربلتیلرله آقار موسیقی روح .

رعنان اذانلرک او زانیر عکس ناشی ،
سمز، بوس آولورده کوچولق قوم ولى رکزد.
پورغون مازه مل

دینله ر شیر ملتیلر ده کی اشعار جوششی ..

نعمت و کلفت

محشم بر دور تاریخی خد کنیه اقبالی
قامینچه او کندن جوش دیارینه، آ زربایجانند
فاس قطعه سنه قدر ایصال ایدن دولتزک او دوره
اعتلادسده عامل اولان واوبی نهایه سلطونی
تأمین ایدن مؤثراتک نه اولدینی دوشونجه هزده
یر طوته کر کدر .

مادی و معنوی بر وارلک ایجنه فروزان
اولان او شعشه کمال نه کبی سیبل تحتنده حصوله
کلدیکی البته جای تأمملدر . ینه بوملتک اجدادی
دکلی ایدی که (قوتوطوب) محرا سنند
(وادی "السیل) میدانه (جهرین) او کندن
(دیو) با رولی سنه قدر اعلام نصرت و اقتدار خی
کتو رعش ، اور و پایی سرفرو بردۀ سلطونی ،
اسپانی دلسرم دنیتی ایش ایدی .

حالبو کادوار آتیه ، خفی بر انکسار قدرت
ایله تعاقف ایده ایده بو کونکی وضع مفتقرانه ده
جان بر لب احتیاج بروضع الیمه بیوسته اولدی .
مادی و معنوی هر درلو و ار لغز یوقسو للغه
اقلاب ایلدی .
او وارلگ اسبابی نه ایدی ؟ .. ارانورسه
احتشام ، ثروت ، وجوده اقتصادی ده قدرت ،
کثرت نفوس ، وسعت اراضی کی لوازم زندکی
ایله برابر بوندزک فوقدنه نظام اولان علوی بر
حس ، حس فدا کاری ، فدا کاری ملی نک
وجودی اولدینی ظاهره چیقار .
جهان بیا او وو جه عنانی ای براطور لغثک شان
و اعتلا ایله نهایتنان هانکی و قعه سی وارد رکا ایجنه
بر فرو احتشام بر لوحه غرای فدا کاری کورلسون .
تاریخنده مثال ارانورسه تصویر و قایعده ، مادی
ایستائی تیقلرده ، حکایات تاریخنده حساس
دماغ غلری درین درین دوشوندیره جلت او بله مثال لر

طاش، روم آتشی، قایتار مایعات و اوقدان حاصل اولان یاغمود و باروت دومانی ایله اتفاق تو زندن حصوله کلان بلوطل بر منظره حماستی کام سرایدرو کام ایله ایدی. نهایت بار و لدن برینک مری ضربه لریه اوچان بریار چه می بو زمرة ناجله هی دفع ایدرک انتظار عالمدن سراید. یکنی مورخ علاوه ایدی سور.

فتح کوف شو و قمنک دها نیجه دلخراش نسوان لری تکمیل خط حریبه جریان ایش، و سکسان بیکه قراب عنانی قلمه خندقلرنده آتش با غوری آتشده خالک هلاک سرمشدر. دیگر طرفدن دم طاغلی دن دونما سوق اولق صورتیه لسانه قولای کان خارقان اظهار ایدلش ایدی. شو جالد اعجا شو کلار اوطن بزه نیمه مال او لش ایدی. سلطان سلیمانک رذوس فتحنده اون بشیلک عنانیک سو و آتش ایخنده ترک دغدغه حیات ایلدیکی [تاریخ خبری] و قدمیه فتحنده:

پاشا	۱۵
چو ریاحی	۸۴
چاوش	۱۶۴
یکیچری	۲۵۶۳۹
آلای بکی	۷۹۶
چارلی ساہیسی	۳۷۶۴۵
سردن پکخدی	۴۹۶۳
جبه جی	۶۹۸۵
طوبیجی	۲۲۹۶۵
لغه بیجی	۲۹۹۶۵
غیریب یکیت	۷۹۰۰
	۱۳۷۱۲۱

۱۳۷۱۲۱ عنانیک حائز غن شهادت اولدینی [راشد] نکاشه صحائف تاریخ اولشدر. اسانک

بولنور که اجدادی مزک مسابقه کارانه آسید قلری او هایلر کلو حمده هستی بو کون کوزنیک او کنده آتشین شمشکار حصوله کتو رزی؛ بونا هعل زمرة اخلاقی دوچار خوف و حیرت ایدر. بلک مشهور و قایعدن بر راقچ مثال تاریخی قارشونده بو حقیقتی اعتراضه مجبور اولورز. استانبول فتحنک قاعده خندکاری شهداجسده طوله رق و عنانی شهداسندن سینه هر حاصل او هرق میسر اولدینی هر درلو فقصلانی حاوی تاریخنکر یازدینی کی بو هیجوم اثنا سندن روم مورخانی و مشهورها نمر (اولوباد) لی (حسن) و قعه سف بو هایلر ظهره سوزنک مفرداشدن او هرق ذکره شایان کورمشادر:

..... عسا کر من بوره ایخنده (اولوبادی) حسن) نامنده دیوچه بر عسکر و ایله ایکی که کندی قالقانی ایله باشی سراید رک هوای قالدیز دینی النده کی آغیر قلیچی ایله هیجومه القدقی. بیننده او توز قدر ترک ایله بد ندره یشا شوب قوردقاری مردیومن ایله دیواره چیقدیلر. بر قایچی دیوار دن ایچیری کیرمکه موفق اولدی. یانلدده کی بر جلد دن آسیلان طاشنلر بوفدائی عسکر دن او ن سکنی زنی قاعده بد ندرن دن اشاغی بوار لادی. مردیومن او رته سندن قیران بر طاش دیکر لری ده او سنت او سته قاعده نک دینه ییغدی. بالذات حسن دخی دوشهرک پاری بلندن اشاغی دی خرد خاش او لشیدی. بو قهرمان پاره سنک دهشتنه و نصف سفالاستنک خرایسنه باقیه رق پاری بلنه قدر طوغر بیوب بر الفیره طایادینی و دیگر ایله اکری قایچی صالحادینی حالده صاغ قالان رفقانی تکرار هیجومه تشویق و خندقک کنار نده کی عنانیلری دعوت ایدر ایدی [هامر]. عنانی طوبیلرینک مر مریلری حصار بدنه او رد قجه سا وریلان اتفاق و قلعه دن آسیلان کوتوك،

لارقىدى ايله اوقوزبوب سچدىكى بوعددلرلوك نصل
برغىرت جانسپارانه ايله تىخىصل اىستىكىنى دوشتمك
تىيجات حىيە كىفaiت ايدر ئىتنىدەيم . ابناى
وطندىن بىرىسىمى جان جومىزداكى ايله مىدان
كارزو زا زاده قانلىرى ايله داستان حاست يازدقلرى
صرىدە دىكىر طرفدن شەماتت هەتلەرييە ، فدائى
جان ايدن بويىشك انسانلىرى محتاج اولدىيەن معاونتى
ايما-لىچون اعاهارلار، تىشواقلار ايله بىل مسامى
ايدن اعاظم دىنى احىمانىف فدا كارىدە نقش
شىكىران براغدىلر : - قۇدان جزايرلى غازى
حسن باشا مصىردىن عودتىندە (١٢٠١) سفرىنى
كتىاد اىستىكىدىن طولالىي صدر اعظم قوجە^ي
يوسف باشىنى شەلتەن مۇاخىنە اىتكىلە بىر اون
بىك كىسە اقچە اعانە خرىبىه امعطا ايلدىكى
[تارىخ دوات عەئەنە] زېور صحابىف تارىخىندر.
ايشتە اعتىاد مەلتەن بويىڭ بىر سلسەلە فدا كارىنىڭ
موجۇدا ولدىيەن دەملەردى كە ملتىك اعلام ظفرى شان
وشر فلۇر اخىنەدە موجودىز اولوردى .
ملتك فدا كارى^ي حقيقىسىنە اكابر مىلتكىت
ھەعنان اولاقلىرى كۈرۈلۈردى . شایان دقت بىر
قىدىتارىخىندر : - « سلطان سليمان وزراستىن
احمد ماشىت، التي يوزع عدمشترا وَا كَا كوره اسلالجە

ایکاتی

۶۰ « اورخان » ه

بزایکاتی تدک اوی ، چالیش سن کولدور .

دیکله یاوروم ، بو اووا طاغ هب وطن

ایکاتیسی سیله سکاخوش کلیر .

فقط یاوروم ، هر ایکاتین کولرد؟

کولمک ایجون یارادلش ایلارده

بوایکاتی سنک ایجون بر ذل در .

خنده لر صاچ کری سیله شوسک ؟

آندر کولسون ، دشمنلری ایکاهسین .

۲۱ حزیران ۳۲۹

سلیمانه نسیم

الدە سیاھ وايصالاق بىر مەندىل طوتىوردى .

دوداقلرى تىزە يوردى . چەھەسى بۇرۇشىش وقان لەكەلىرى ايجىنە قالمىشىدى . تېتك ومىشقىلىرىلە جۈمى يازەلەيى معاينە ئىستىدى، باشىنى اوشقادى ، كىندىكە يوزىنەكى يائىس علامەتلىرى سۇنيوردى . بۇتون يۈزىنى طاتلى بىرامىتىسى يالدىزلايدى . اكىلىدى و آلمەن داپەرك آغاڭىان بىرسىلە، قالق - دىدى - نەدىمك ئىستىدىكەننى آكلا بىعادم . جونكە وجودمك هە طرفى صىزلا يوردى . يازەلەرمك اوسىنە قورۇمش، طوکىش قان لەكەلىرى واردى . شاشقىن، شاشقىن باقىنۇردم . اوڭىك مۇنس سېماسى ياك يابانىجى دىكادى . اوڭىلە اسکى بىر آشنانىم واردى . كېمىشى بوقالام . يىدى يۈزىنەلك عمرمك بۇتون آشنانىخى تدقىق ئىتىم . خاقانلىرى سەردارلىرى بىر بىر سوزىم . ھېبىچ بىرىسە بىكىزە مىوردى . بوبەپىستك فوقدە - اوئىردن بويوك - بىر خاقان ايدى . اوڭىك سوزىلرى ، باقشلىرى قىلىمى رۇھانى بىراتىش اىچىنە بىراقيوردى . يالوارىق ئىستەدم ، الله عشقته - دىدىم - سىز كىمسىك ؟ او بىر دېنبرە حدت ئىستى . كۆزلىرى بولاندى . اللىرى تىزە مەكمە باشلايدى . مۇنس اوچەرە قورقۇنجۇ وھىتلى بىحال آلدى ، كۆك كۆرۈلتىسىنى آندران بىر سدا اىلە جايىھىدى : بى طانىھە ماڭى دەكلى ؟ يارمەلى آرسلان ... سى، يىدى يۈز سەقوجاغىنە طاشيان بىوتىن بىن دەكلى يىم ؟ سىنك مفاحىر كە كۈلن شەلەن ئاسكەلە آغاڭىان بىن دەكلى يىم ؟ وبو كۈنكى بىريشانلىغ ھېپ سىنك مغلوپىتىك اىچۇن دەكلى ؟ باق ، كۆك كەم دەلىك دەشىك ، قابىم بىر وح ، كۆك مەنكسىر ، كۆزلىرم ئىصالاق . بۇنلە، ھېپ سىنك مغلوپىتىك وجودم او زىنەكى تائىرأتى دەكلى ؟ طانىھىشىدم . حىاتىمك آشناى سرائىرىنى ، تەشىخىس اىدە بىلەمىشىدم . فقط اونى ھېبىچ روقت

آرسلان طوپىغۇسى

بىلكارمەن اورولەشىدم . قوللارم طوپىغۇرىدى . فقط بىن چارباشىق اىچۇن يىنه صالالىرىدم . هە طرفىن قان آقىوردى . الڭ سوڭ ، قىلىمك اوست طرفەنە ساپالاتان بى سونكۇ خېرە سەرمىشىدى . اوزمان يېنىق قوپۇ بىر دومان قاپىلادى . كۆزلىرم قاراردى . دېزلىرم ، مەفصللارم طۇماز اولدى . قىلىمك طوردىغۇنى حس ايدى كې اولدم . وجودمك ھېبىچ بىرضۇنى قىلدا ئەمپۇردم ، آرتق احتضار بىچانلىرى اىچىنە ، آغىز مەن ، بروغۇن قاتلى كۆپۈكلەرى كۆپۈردى . اولو كې طاققىز ، او كىسور . دىكىم زمان جىڭىلەمەن آقان قاتلار آغىز مەن چىقىوردى .

بۇتون مەقدىساتم چىكتىمىشدى بىلەم بىبايغىنلىق نەقىدر سوردى ؟ بىكۈن كۆزلىرمى قاپلایان او دومانلار آرەسەن بىراشىق كۆرۈندى . ايشىقىدىن يىاض سەقالى بىر پېر سىلەكىنى . تېمىز ، سوپىلى ، وقۇز بى نورانى اخىيارك كۆزلىرى آغلامەقدىن قىزازمىشىدى .

بیووک دویچو

آیلرجه ، سنه لرجه مصارعه ایدر و مغلوب او مازدک . عقابلر ، قورتلر ، سیلانلر سنک کو کرمه کدن اور کر و فاچاردي . شمدى يه قدر سیرنک يره دمکدي . بیاض ياهك چامورله بولاشادى . دشمنك بونازلا ديني طولرلک ، او كوزلرلک قفا طاسلىرىنه ، كېيكلرىنه باسەرق كېرى دۇنمدىك . بعضاً بيتاپ اولوردىك . برايىك ياره آيلردىك . نه زمان بويله مغلوب اوسلەك ، نه زمان كوكىمده بويله بردشىن سونكوسنک يارمى آچىسەھان-ئى اوپىرىمىز بىرچىنكىلە ئورئىكە چالىشىر و كوز ياشلىرىمى دىندىرىرىدىك .

سینەم سنک مفاخرىكە ، و قايىكلە اسرا انكىز بىر كتاب حانى آلدى . فقط بوکون بوتون اوچانىكلىر قىرلەدى . شانلى خاطرەلر قانەه اور تو-لدى . هر طرف بىك يېقىندىن يورە كە صىقلان طبانچىلرلک آلوپىلە يانش قاوارولىش بى قور . تازمايدى جىمىسىك ؟ طمارلىمده قىزغىن بى بخار انبساط ايدىسۈر . وجوم ياتىسۈردى . دوداقلىرم قورودى ، دىليم قورودى . يورە كە صىزلا دى . كوزلەمى قابلايان دومانلىر ، سىسلە طاغىلەدى . يېشىل اتكلى بى حاو وض كوروندى . بونك صاغ طرفىندە كىسى كاملاً يانش ، طوتۇشمىش باشدىن باشه انفاس ايلە طولشىدى . آفان درەرل قىپ قىرمى اولشىدى و بوقانلى سولوك يۇوارلا ديني كوچك قفا طاسلىرى ، كوچك ال و آياك كېيكلرى هېب بواحوضىڭ قوملىقلرى اوستىدە ئېيچى بى منظرە ازاهه ايدىسۈردى . او دومانلىر ، آلوار ايچىنە . باكى قىزلىرم ، طول ھىشىرەلرم ، او كوز ھىشىرەلرم ياتىسۈردى . او نىڭ تضرىلىنى ، حايىرىشەلەنى ايشىد . يىوردم . قواى عقلىمى ، محاكمى غائب اتىشىد . ماوزرمى قاۋاردم . يانقىنلە طوغرى قوشقى اىستىدم . فقط اونك متىن المرى بى

بويله پارچە پارچە اولشىلسەل ايچىنە ، بىشان و كريان كورماشىدىم . او ، مذهب صالحىردا ، آلتون سندالىلر اوستىدە داما بىر حىكدار وقار و حشمتىلە او طورىرىدى . او نىڭ بودرجمە سقوط اىدە جىكى بويله يېرىتىق ويامالى پېزىرىدە قىافلىر دوشەجىكى تصور اىدە مىزدم .

محجوب اولدم . باشىي سولە چوپىرم . كوزلۇرى قىرىقىسرىن تابت بىر قىطىلە باقىوردم . باشىمە بىلەر ملر باطلالا يوردى . ضعيف و درمانلىز قوللارمە ياسالانەرق طوغىرلەم . بوغۇق بى سىللە اعترف اىتىم :

اوت مغلوب اولدم . فقط خيانات اىتىدەلر ، المرى ، قوللارمى باغلادىلر . اولاد دىه ياخىم آلدېنخ خاڭىرل دشمنلە جار يېشىرى كە آرقەمدەن سونكولدىلر . باشىي قىايا پارچەلەرلە ، بالطەرلە ازدىلر .

بو سوزلۇم بوس بوتون عكىي بى نتىجه وىردى . حدقى آرتدى . كوزلۇي كاه او فاپالىور كاه بوي بويوردى . دىشلىنىڭ غىيرىتىسى بى قورقۇتىوردى . يومرۇقلىنىنى صىقىرقىق ، تەورلە او زرمە آتىسىد .

لەكەلدەك دىه حايىرىدى . بوتون شانلى ماضى يى او دىوردىك ، سینەمى پارچەلەدەك . قورتلە ، چقاڭلارە مغلوب اولىدەك . بىن كە ، سەن كوجوك ايکىن قوللارمە طاشىدى ، و بوي بوندەم . سىنک بوتون ھىجوملىنى ، سولەلىنى بىك يېقىندىن كوردم . ھېچ بروقت بوكونكى كېي مقدساتنىڭ چىكتىدىكىنى مشاھىدە اىتمەم . سىن داما ارسالانلارلە دو كوشىرىدەك . قابلانلارلە بېچەلەشىرىدەك . ئىتەلەكلى جاناوارلە سەن سالدىرىرلەرىدى . زمان اولوردى كە آياقلرىنى ، بويتەڭ كىزەرىلى خاڭىن سیلانلار صارىلەر ، باشىنە عقاپلار او شوشىر اطرافسە قودورمىش جاناوارلار طولاردى .

بُو يُوكْ دَفْلِيْعُو

او مو زل مردن يقالادي . کوزي اشلي خي سيلك دن
صکره الني باشمك اوسته قويدي . طور
ـ ديدى . ـ گتمه دن اول سکا سوبليه جكم وار .
يانيقين آلو ريله آيديسلانان ساحلى کوسته رك بويانار
طاغلر خي کوريور ميسك ـ ديدى . ايشه بوتلر
سنک معسعود يو والر كدر ، يانیور . ايچنده
سنک ياري سکي اولاد لرك طوتوشيو . اوراده
انسانيت ، وجدان ، شفقت دوي نورى آوله نور .
آنا بابا او جاغلک ايچنده کيله برابر کول
اول يور . باق سيل کي آفان قانلره ... او
سيللر شهيدلر سنک کي يكار خي ، پارچه لامش
قوللر خي سوروكا يور .
او غلم اورا ياه گيده بيلمك ايچنده يوزي يكار جه

او غم او رایه کیده بیلمک ایخنده بوزیکار جه
شید جا زه مسی چیکنمه لازم . تعقیب
ایده جکت یولار هب قاندیر . تصادف ایده جکت
قالو رز منار طاشدرو .

کچه جک یولارک آلتندہ مظلوم آنائسٹ
قو جاغنده او بیان بیکلر جه یاور ولروار. صاقین

برحیات و قور چیردی ..

طونهندن زابوئیا به قدر او زمان توزان
ایلنک بخنی یازسا کنلری ، مرد لکی و شجاعتی
سایه سنه ، باشقه لرینک حامکی ، افسدیسی
اوله رق یاشادی ، اردوسی داغلمادی ، حیثیتی
جیکستمده دی ، آنی یره ایکلمده دی .. اونلر ،
الرنده ، آتلدینی زمان ایصلقلر چالان مکیدن
دو دوکلی او قلری ، پارلاق قلیچ و بالاری ،
آتون یاپلری ایله ، استیلا و جنکاولک ایخنده
چکش عصر لری ده و بدلر .. اور خون همینک
اوستنده ، باهال کولنک شالنده قوریلان توترك
ایمپراطور لفنك ، قره قوروم قوروتاینده قا آن
اتخاب اولونان چنکیزخان سلطنتک ، ما هان
او والرندن کان قایی خان دولتنک اطرافه صالحینی
ادک ، یزلری ، کوکلری حکملرینه رام و منقاد
قیلدی . چنیلر بیله بو سلطنت سیلندن

مفکوره مک سیلدیزی

قره قورومک کنیش و فیضی محزالرندن
آیریلان اونلر ، شانلی و شرقی آقینلریله ، بر
ظفر و غالیت دریاسی کی ، اطرافه طاشدیلر ..
توران ایلنک مبارک عرقدن بر زمره ، فارلی
آلنای طاغلری آشور ، نهایتیسز محزالری
سکه رک ، اوزون یورویشلردن ، و قتلر جه دوام
ایدن کوچلردن صوکرا مبارک تورک ایلن
کلدیلر ...
بر طرفدن شرق ک مدینیتی غربه نقل ایدن ،
بوایکی مدینیت آراسنده بر تبلیغ و تبلغ و اسطه ای
اولان بو محترم عرق ، توترك عرقی ، بوتون
استیلا ایتدیکی یزلرده ، فخر و سعادتی حاکیت
و غالیتیله ، مفتوح اراضیسینک کنیدیسندن مدد
و مرسحت دیلین قو ملرینه ، امان و عاطفت بخشن
ایده رک ، اونلرک تو قیر و تعظیم لری فوقنده ،
مغور و مظفر ، سنه لرجه شان و عظمته مملو

دو یون

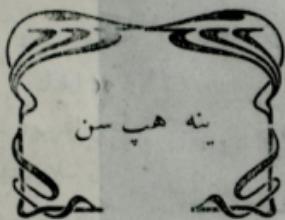
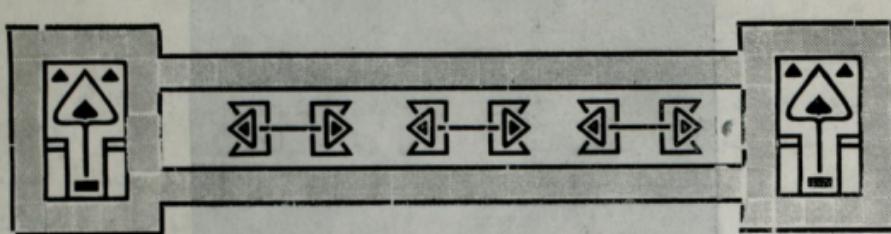
قونمك مبارڪ چو جو قلرى فانلىرىنى آقىتەرق
جانلىرىنى ويردك كچىمشلاره قارىشىدىلار ..
آقانلىرىزك ، سەنلەردىن بىرى حكم سورىن
فلا كىتلەرىمىز ايجىون آغاڭلایان كۈزلۈنە ياش
قىلىمدى .. هەر طرفەدە صالغىن خستە ئاقلىر، بىتوب
دوكتىمەن مصىتىار باش كۆستىدى .. آيرلەدق
أرىدك ، اخچالا اىستىك .. عز قىزك بىكارى
قورىدى وھواىندە يالكىز آھلى يوكسەن ،
طۇپىراغە يالكىز حسابىز ألولور كەمۇلۇن ،
تېلەرنىنە يالكىز بايقوشلار اوتن تورك ايلى
باشدۇن ماشه زىن ماتىن ئو سەن دۇندى ..

فقط، ای تورک کنچی؟ هر یاردن امید سر لک
هر یاردن بکا و اشتکا، هر یاردن الموماتم سلاری
ایشیدیان بو بختسر دیارده، روحک بو غولا.
حقی طن ایستدیکم زمانلری آنجاق سنک
عرقکی قور تاره چغلک احتمالی، غمی قلبمه بر
تسلي امیدی، فاریشیق فکرمه بر امید ایشینی
ویریورار. او زمان، سی تقیس ایدیسور،
موقعتک ایچون، دیز چو کردک، ساعت نرجه
دعا ایدیسورم ... اکر بوقارا کلک کیجه لرک
کونشلی و خیرلی بر صباخه، بومشوم و قسوتلی
قیشک نورلی بر ایالک بهار کوننه قاووشمه شنی
ایسته یورسه ک، قلیکده او جاعکش سو نیز انشی؟
فکر ککده عرقک سعادتی امل و غایمه سی
اولدینی حالده؟ نهایتسز بر عزم و ایمان ایله
ملیکت ایچون چالشمه کی کندیکه مقدس بر
وظیفه بیل ...

حسین - اغب

فوروئیق ایچون بویوک چین سدیق انشایه
قویولادیلر ...
بو فاتحلىك بر املي واردى : بویوک تورك
بودونى بختى يارلاق ايجنده ياشاتق ..
قردقورومدد ، اوں دوقوز تورك ، يكىمى
يدى موغول قىلەسدن مرکب فورولاتايك ،
كىندىسە حاۋان نصب ايتىدىكى چىكىز ، ايراد
ايتىدىكى نطفىدە : « يىن بۇ قومك دىن يوزىندن
كالوب كچىلارك هيستك اوستىدە بۇ يومە -نى
اىستەرم » دىمش . فى الحقيقة بۇ قوم ، بۇتون
كالوب كچىلارك فۇقدە ياشايەرق ، هيستك
اولۇرى اولدى .. فاتحلىك دىدېھ وشوكىتى ،
يا وزىلرك مفاخر جلادىقى تىچۈچىڭ آرزوسىنى
حالا ادامە ايدىسوردى ...

فقط شیمیدی ، ای بُ زمانلار ، مسعود
ومظفر ، بوتون اقوامك فوق احترامنده بىر
دور وقار كېرىن تورك ملتى .. شیمیدى سىنده ،
اسكى زمانلارك ، اسکى اجداده عايد مفاخر
وموققاتك ياد حزىيەندى باشقە بىرىشى يوق ..
بىر كون اولدى ، او كونشلى اولىكلار
ظلمتاره بوغولدى ، او نىشلى وظفرلى دوئلر
مغلوبىت و خرومىت آچىقلارلە زەرتىسىدى ،
او بويوك خوبىلۇق انخلالە اوغرادى .. بىر
شعبك ، جىجۇن نەرىنك شىمیدى آغاclar كى
چاغالابان سولرى آراسنە قارىشوب اون توپوركىن ،
بىر باشقە عضوک ، آناتولىي ايلارنىدە ، روم ايلى
ديارلىرنىدە خراب اولدى .. آزاناوودلەتك ياخىن
قىيارلىرنىدە ، يىنك ايصىز وصىجاق قوم صحرا -
لرنىدە ، بالقانلارك قارلى وقاتلى اووازالرنىدە ، او لو

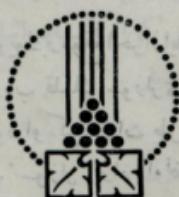
اعجاز دهاسیله یار آتش سی صانع :
کوردم که بوکون سنددر اکایل بدایع ;
بر سایه سیدر ناصیه بیت مهر سعادت ..

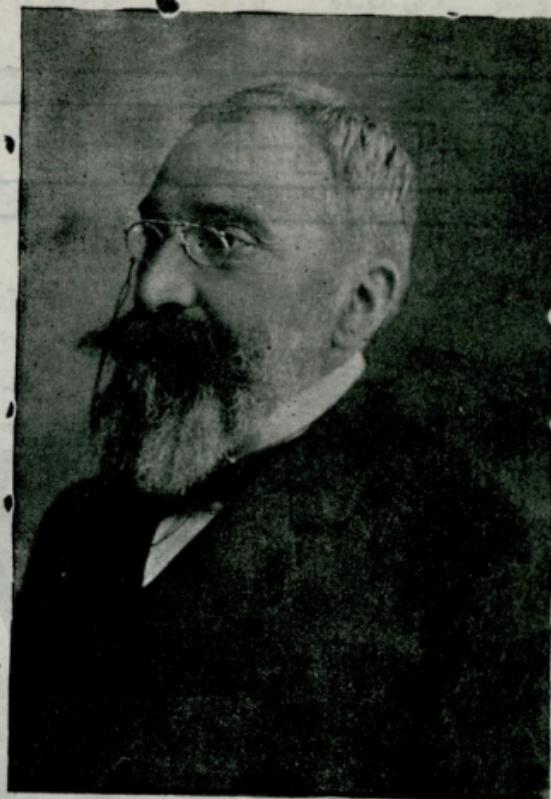
چشمک بکا کوستردی بر اقایم تخیل ؟
شعر لبک ادوار اساطیر محبت -
بلبلرینک روختی حامل بیک بر کل .

دندانک حیران در ناسخة عمان ،
هپ در عدن کردن بر افکه مشناق ..
هیهات او و مووزلر ، واو قولار ، واویستان
بر هیله قلب او سه ایدر مر مری انطلاق .

ای قامت بر جسته سی باش دوندورن آفت ،
عطرك بکا داده الصله سینه کتیردی ..
سینه کده آلیر بر صمدی شکل حقیقت
بر جنت کمکشتک اورؤیای بعیدی .

فانیه عالی

جله ایجون ، مقدس بروظنه در . مناج عالمک
تصحیحی ایشته بومجاهده لره حاصل اولور .

• •

محیطنده بویوک بر موقع احراء ایدن فضلانک ،
شعرانک ، ارباب قلمک سوزلری سوه تقسیر
ایدلسی ، یاخود او کبی ذوات طرفندن سوه
تقسیره مساعد سوزلر ایراد اولنسی یوزندن
ملتار بیوک ضررلر کورمثلدرد . هر بری بر
دستور اجتماعی حکمی آلان او کبی سوزلر
اخلاق عمومیه اوزریه طوغریدن طوغری به
بر تائیر اجرا ایدیسور . بعض امراض عصیه نک
— مثلا صرعه نک — رؤیتله امکان سرایتی نظر

مناج عالمی تصحیحه سی ایدن هر کاه
کورر دوا کبی چین چین استکراه

شاعر :

دیبور ،
حال بوک بشربت اعتلایه محتاج در . اونک
وظیفه سی خطالری تصحیح ایدرک علی التوالی
یو کسلمک در . منسوب اولدینی هیئت اجتماعیه
سون هر فرد ، « مناج عالم » ده کوردیکی
قصورلرک تصحیحه او غر اشمه مکلف در .
وطنداشلریه ، ملتنه قارشی مر بی صفتی طاقیمیق
کیمه نک حدی اولماقله برابر ، منفعت عمومیه
نامه مجاهدہ فکریه ، مجاهدہ قلمیه و نطقیه

بیوک دینو

طبده مصدق در، احوال اخلاقیه ایسه رؤیت
اک بیوک سائق سرایت عداونور، الستحسن
تکمالار، بعض آدله اک مستجن سقوط او
سایده حصول بولور.

خراباتیلک و قلندرلک جریانی اقوام شرقیه ده
عصر لردنبی موجوددر؛ بونلرک یونان قدیم
حکماستنن (ایسکور) ایله (زون) ک
یکدیگرینک ضدی اولان، فقط - ایکی ضدک
افراتی دانها عن قطه ده قرار قلمق حکمنه
مبئی - سوه استعمال ایدیلجه یکدیگریاه
براشن مسلکاری، مذهبی ایله ارتباطنی
ارباب داشن تقدیر ایدر. جریان مذکوره
همان هر محیطده، مؤخرآ، دینی سائلر
قاریشیدی، از جمله، تصوفده «عشق» ک غایت
عالی برفلسفه یه دلات ایستادیکنی جمله مراعتراف
ایلر؛ اودرجه عالی برفلسفه که اونی آنچق
مستتا برعلویته متحلق اولانلر آکلاهیلرل.
حال بوكه عوام سوه تفسیره، سوه تلقی یه
مستعددر؛ اونک ایچون حکمای شرقک بر
حس علوی نامه - استعاره ایله - سویلدکاری
سوزلر یاوش یاوش معنای لفظی ایله تلقی
اوئندی. بوصورتاه ممهود خراباتیلک حاصل
اولدی واک عالی طبقه ده بولنان یجه متفرکر
ومتنفلزلر من سیله کندیلرنده کورین سقط
اخلاقی کویا برفلسفه یه اتباع بهانه سیله تبریه یه
اوغر اشیدلر.

* * *

فضولی :

بنده مجنوندن فرون عاشقلق استعدادی وار!
دیبور. مرادی نقدر عالی اولدینی معلوم، فقط
شاعرک ذکاسنه حیران اولان هر قاره عجبا
اویله می آکلاهی؟ حکما و شعرای شرقک
بوکی سوزلرینک معنای لفظی سیله تلقی او لنسی،

مشرب مجنونانه بز قیمت اخلاقیه اضافه
ایشدر میورمی؟
روحی بقدادی:

بوعالم فاینده صفاي اول ایدر کم
یکسان اوله یانشه اکر عيش واکر غم
دیبور! معنای مجازیسی پلک مبارک ایسه ده
معنای لفظی ایله تلقی اولنوره هر کوناحدات
حیاته فارشی بیکانه لک پایه ویرمک دیملک اولور.
عزت ملا:

برر ایکیش باده نوش ایلدک
لب بلبلانی خاموش ایلدک
دیملک عالمه مثل عرض ایدیبور.
تفهی «جام مینا» فی سلاملا دینی صرددده:
مر جا ای جام مینای می یاقوت رنک
دوری کاسون سندن او کرسون سپهرب درنک
دیملک در بجه سنده ایلری کیدیبور.
سامی:

چالدم طاشه بن شیشه ناموس ایله سنکی
مطروب کرم ایت سن دخی چال بربط چنکی
دیه فریاد ایدیبور.
نهایت ضیا پاشا، بومشربه شکل فلسفی
ویریبور. ترجیع بندینک شو ایکی مصرع
مشهور نده عجبا هانکیمز سه لرجه بر حکمت
کوردمک؟

ایچ باده کوزل سو وارسه عقل و شعورک
دینا وار ایمش باکه یوغ ایمش نه امورک؟

بزم بولیه یوزلرجه اشعار من واذر دکه
معنای مجازیسی نه قدر عالی ایسه معنای لفظی
اوقدر عادی در. فقط، بزده ایش سوزه
منحصر قالدی؟ بو سوزلری ایراد ایدنلرک
بیوک قسمی او صورتاه یشادیلر. بناءً علیه
تطیقات معنای لفظی ایله اولدی.

ستیغ همیزه معرفه کنید و بیوک دیغور خود را میگذراند
ملکمکزده تعالیٰ اخلاق او زو سند
بولنورز؟ « محاربه اخیره بزی ایقاظ استدی؟
منبه اولدق » دیبورز . اکر بو سوزلر مزده
جذب وارسه اسکی ویکی طرزده خراباتیک
علیهند شدتی بر مجاهده آچی بز . قلندر لکده ،
بوهم لکده ، فلانده هیچ بر فلسفه یوق در .
او نلر وظائف اجتماعیه نک ایقاسندن امتناع
ایچون اختراع اولتش بهانه در . بر ملتک
ادیاسی ، قلندر اسکی ، خراباتیکی شنا ایدر ،
حتی بعضاً او حیاتک تعطیقاته ده چکره ، او
ملته کنجلر کوزلرینک قارشیسنده پاک فنا
مثالر کوریرلر . سقوط اخلاقی ب مرمت ،
بر فلسفه حیات کو ترمک کنجلک سیوه
قصد در . بالعکس ، نسل جدیدی مبارزه حیاته
حاضر لامی و ایشیدیر ملی بز .

بوعالمه تعالیٰ بالکز سی ایله ، جدیته ،
علم و معرفه ممکن در . خراباتیک ، قلندرلر ،
بوهم ملر مبارزه حیاتک قچاق نفر لری در .
شعر ، بومشر بلره بر اخلاق مکافاتی ویرمه ملی در .
علم ناجی ، بوندن یکر می بش سنه اول :

مدنیت کیدیبور هب ایلری
آرتیور قومشولک بیلکلری

دیشیدی . او زمانه نبری بر قلندر لکات ،
(بوهم) ک سبب هلاک او دیغی بیلسه ایدک ،
جدی بر حیاته سلوک ایلسه ایدک ، احتمال ک
شمدى باشقة بر حالده بولنوردق .

ر . ک

شرق ادبیاتک بو میلانه ، برده ، فرا -
نسزجه بیتلر من ، یاخود تحصیل ایچون پارسه
کیدوب ، معهود (قاریه لاتن) ده افامت
ایدتلر من طرفدن (بوهم) مشتری علاوه
او لندی . (هائزی بورزه) نک (بوهم)
حیات ، Vie de Bohème نام از سک اوقدر
رنکین بر تعریف و شوهری وار که اونی او قویان
کنج دماغلر « اوروپاده ارباب ذکا بولیاری شار -
لرمش ! » دیبورلر و حکایه نک قهرمانلری خی
تقلیده او غر اشیورلر ! بزده کی خراباتیک
بو صورتله غرب خراسانکه منج او لمسندن
نه قدر غریب بر خلیله حصوله کادیکی دوشونتی !

فرانسه نک ۱۸۷۰ شاره سنده آهزامی
انتاج ایدن اسما معنویه حفنده متوف (ادمون
فارو) نک یازدیقی بر ترده (هائزی بورزه) نک
« بوهم حیاتی » و (آلکساندر دومازاده) نک
« لادام او قاملا » سی مملکتده سقوط اخلاقینک
التمهم سانقری اولمک او زره کو سترلش در بن ده
بوایکی از کلک بیوک تخریبات اخلاقیه بسب اولش
بولندریه و جدانه اقانع . چونکه او از ارل مصال
کی تلقی او لغامتلر دی و الا ان او لئیورلر ؟
مقدمه لری ، و قمه نک طرز تعریف فلسفه حیاته
تعلق ایدیبور ، بو کتابلر اخلاق درسی کی
قبول ایدیلیور . فقط (بوهم حیاتی) نک ،
(لادام او قاملا) نک تأثیری فرانسه حدودی داخلنده
قالمدی ؛ او حدودی آشیدی ؛ بزره قدر کلدی !

سر او صافه بر قوچ کی او رسه نوله طوس
باشناک چیز ادرا کی نظیر (آ بالوس) !

ید همراهی با تیر خصمی چاه زفته
آنار عرفانشک استرلری دائم چفته !
امل وصنی دلر کوکلی مثل جهانوز ،
رجل نطقه باری اوله مجلس قاوانوز
دارلرق جفر ایله سیمیا به چناب عادل
دولتک در درلرنه بولهی « دوای قاتل » !

[*] *

دیه هیچ کیسنه یه کیم بن ده مخالف اولورم
ایشکلکاز ایسه شمدى (سینوب) له (بودروم) !

فاضل احمد

* [بورادن اعتباراً بعض بیتلر چیقارلشدر .]

بر مکتوبدن محترم در:

صوریورسک بکا کم شمدى نادر حال فالک
هله دریای حواشنه غب بولی سماک ؟
پیامسک کیم او دکزدن چجه قدر ایر کچ
بیجه حسی ایله قولیوز : بیجه قالقان ، بیکج !
او سبیدن او له حق کم بیجه اهل اذغان
قوروویور بخر مداراده بو کوندن دالیان !

هله مقلسلدی نظار زمانک هبسی
داغیتوب مائده بودجه بی پیسی ، پیسی !

بیجه دم ایغشی ایکن قطع صدا میر خلی بل
او لیویردی یگیدن شمعه شورایه فتیل !

آنک او صافی آکاز قوجه مان بر قاموس
چک کر دوئه دارانی اون چفت جاموس !

ایدمم ریزه خیلی شکر کیم حلاج
نه قندیل دهاسین بزه قیلدی مهاج !

صفحاتده اکر شعر آریور سه ک آرامه
یالکزبریری وارد رکه حزیندر کوسترا!

- کوفه

- یوق

- خسته

- دکل

- قهوه

- خایر

- هانکیسی یا؟

اوچ بوجوق نظمه کومولش قوجه بر عمر هدر!

محمد عاکف

وَلِلْمُؤْمِنِينَ أَنَّمَا مَنْعِلُهُ الْمُنْكَرُ لِمَنْ يَرَى
أَنَّمَا مَنْعِلُهُ الْمُنْكَرُ لِمَنْ يَرَى

یونسک خیات (خصوصیه) سنه دار کرک
ستقاقدما کر کسه بنابر اند که درده کورولان
مختصر قیوداندن ماقدا یاک دکرلی معلوم‌گزیر
مع التأسف یوقوفه، فقط مسلکی حقنده
او لیدجیه طوغرو، علومات ایدیکت ایچون
دیوانی و تکیه‌لرده ایوقنان (نفس) لری
و بعده متفلوماتی حقنده یا نالش اولان شر جلوی
دقنه تبع ایچک کفایات ایده، بناءً علیه
منظومه اعتقادیه‌یعنی یعنی پیشنهاد و منسک

فلسفی حقيقة عادتاً قطاعی بر فکر و بیله بیلیر.
مع ماقیه، بخصوص صدۀ خلاصه، بر فکر و مردن
اول، بعض تغیراتک طوغر و معالجی، تقلاً
عرض ایدم:

(طابدوق)، طابق فعلندن اسم مفعول
شکانده بر کله در. حقیق ترکمکدر. طابق،
واصل اولق وبولق، بر شیئی آرایوب الله
تکیمک دیمکدر. طاعات و عبادات، الله
واصل اولوب رضانی تحصیله واسعه اوله درق
قبول ایدلش اولدوغی ایجیون طابق بزده عبادت
ایمک معناسته تقریر ایتشدر. حالبوکه اصل
معناسی یوقاریده عرض ایتدیکم وجهمه در.
حتی تاتارجه ده یو کون (جیساروب یاخود
بیماروب طابق) برادم کوندروب ارادشیریان
کیمسی بولق معناسه قولالانیاه، شوقدیر جه
(طابدوق) (واصل حق اولش، الله بولش)
دیمک معناسه کاير و اومنا ایله یونسک شیخه
علم اولشدر.

اینره، شبهه سز عاشق یعنی شاعر دیمکدر.
باشه معنالر کلیشی کوزل یاقشیدر لمش شیلدر که
علم اسانله قولایجه دد اولنه بیلیر. (یونس ینه
اسردی الح... مضر اعنه که اسردی کلمسی،
جوشید غلیانه کلدي دیمکدر. (اسروکده وه)

آزغین و قیزغین دده دیمکدر؟ معلوم!
ینه بومقاله نک (۶۱۸) بخی صحیفه سنده
عاشق جلی دن نقل اولونان اوچ درت سطر آراسنده
بر کله وار که معناسی آکلاشیلمده دن یازلش
و اویله مسکوت عنه بر اقلیمه شدر: (لسان ترکی ده
نکات ورموز و مزایا مشتمل وار صاغی اسلوبنده
الح...) دیلیور. بوجله ده مشتمل لفظانی
تعقیب ایدن (وار صاغی) سوزی نک بر کله در.
واوک اوزرینه قولولش اولان فتحه ایله واو
آرلش و عاطفه کی کوستلیشدرا که یا کاشدرو.

بوکه نک اکلاشیلمامش قالدیغی اثبات ایدر،
(وار صاغی) ترکمکه اشکال شعردن بری در.
عادتاً (رباعی) دیمکدر. نصل که قیا باشی،
قوشمہ، دیوان، سماعی وارسه (وار صاغی)
نامیله قیا ترکه رباعیات دخی وارد، مشهور
(تاریخ ادبیات عثمانیه) مؤلفی میستر کیپ، بو
نوع رباعیات ترکمکه دن ایجه بر قسمی نظمآ
انگلکیزجیه ترجمه ایتش و (وار صاغی) نامیله
کتابته درج ایشدر. بومهم اشعارک اصله ای ده
متون ترکیه ی جامع اولان النجی جلدده
کوروکه بیلیر.

شیمی دیونس اینه نک فلسفه سی مختصر آ
عرض ایدم:

دیونس اینه بزم تاقی ایتدیکمز معنا ایله،
فی الحقیقه، یاک او قومش بر آدم دکلداری. فقط
تصوف (Myst cisme) نظر نده او قومق، بیلک دکلدار.
در که انجق مرشدک تلقیتی ایله تاقی اولونور؛
و منبعی الهامدر. حسن، عقل و یاقلت دکلدار.
بوعلمه آشنا اولانله (عارفان) (Les gnostiques)
دیرلر. بونلارک بیلکی شیلر، کلبوک علمای
ظاهر عنده نده بیله (سر) در. ایشته شو معنایه
کوره حکم ایدلیرسه (دیونس) او قومش بر
آدم اولمذیفی خالده بحق (عارفان) ذمره سنده
معدوددر؟ متصوفیندن صایلیر؛ لکن عیی الدین
عربی کی اصولی دائره سنده اترل و وجوده
کتیروب متصوفه او زرینه عصر لوجه تساطن
ایجه مشدر. فقط عینی اعتقاداتی، غایت ساده
اولان لسان عامیانه سیله نشر ایتش و فواد بک
دیدیکی کی آناتولی یی کلیاً تسبیح ایشدر.
امام غزی الی کی برفیلسوف داهی آناتولی ده
دکل ترکیاده بیلن یوق، فقط دیونسک نفلزی
تکیملرده، عاشقانک آفرنده، هر کوشده

اداره‌سته ایدی. پلوتینوسک عالی طولدران شهرت عرفانی سپیله روما اینزاطوری (Gordien) کندوستی دوست‌ایدیشنس و بوتون اعظم مملکته برای بوفیلسوفک بلخ خطبه‌لرخی مدت مدیده دیکله‌مشدی. بونک (شاکردی) (بورفیروس - Porphyritis) دخن عین فلسفه‌ده استادیخی شرفه استخلاف ایمشدز. بومهم متفکرینک اتزولیه شکل فلسفیستی محافظه ایدن بوجله اعقادات، (یاتلیکوس - Jamblicus) نام فیلسوف ایله آجیدن آجیمه سویانه بر طور آلمش و بوتون سوریه ومصر و آناطولی و حتی ایران قطعه‌ستنک ایچ طرفانیه قدر انتشار ایمشدز. اصلاً سوریه‌ده طوغشن اولان یاتلیکوس کرامت یابیق ادعانده بوتون‌ردی. وکندیسی، سوزلریه حتی قیافیله بوتون خلق اوژزینه سحارانه بر تائیراجرا ایدردی. سوریه‌ده مناستر، عن لکا هله‌تائیس ایدوب بوتصوف مذهبیجه بر طریقت مخصوصه آجشیدی.

§

۲

سلچوقیلر ذاتاً فرس عرفانی و مدنیتی تماشیه بنسمش و تورکلکلری کلیاً اونو ایتلر حتى کلیاً غائب ایتمشدز. لسان، فرس دیبل ایدی. درویشات و تصوف بومملکت عرفانه اوردوجه تحکم ایتش ایدیک عاقبت بویوزدن مضمحل اولیدیغی تاریخنده بر چوق دلائل ایله کوسترمک زور دکادر. کوبربیل زاده فواد بک بورالری کمال اهیت ایله قید ایدرک اصابت ایمشدز. تدقیقات تاریخی و فلسفی شبه بر اقیورک نوفلاطونی فلسفه صوفیه‌ی (فلسفه الاشراف) نامیله بومملکتنه هر بردن زیاده مساعد بر زمین بولشدز؛ و بویوک حتی اک بویوک شعرای صوفیه‌دن بر قاجی بوراده

عصر لردن بری تکرار ایمکار او قوئمقده‌در دیللره داستان اولشدر. بوتاپیر، عوام او زریه اولسیه آذ کورولمه‌ملی در. چونکه میلیون‌ترجمه صاف تورکلر روحی، ایچ یونسک فسلریه حالا فیض زندگانی بو لیور دیمکدر. یونس و تکمیل امثالی فلسق بر نقطعه نظردن تلقی ایدرسک جمله‌ستی بردن (باته‌نیزم) ایده آلتست (Panthéisme idéaliste) مسلکنه طرفدار کورورز ذاتاً تصوفه فلسق اولان سیاق نظر تمامآ بودر؛ فقط، بوقدری تصوف دیمک دکادر. زیرا صوفیه مذهبنده شکل خارجی اوایسه، اساس، عشق در. یکیفت تکوینی عشق اوژزینه بنا ایدرک پانته‌نیزم ایله تألف ایله‌نلر، ایکانجی آقاده‌می نامیله تاریخنده شهرت شایعه‌یه مظہر اولان (Néoplatoniciens) نوفلاطونیلردر کاسکندویه مدرسه‌ی دیمکله معلوم اولان جهان عرفانک سینه‌سته اک قوتلی جریانی تشکیل ایتش ایدرلر. بونلرک ریسی یهودی اعظم متفکریندن مشهور (فیلو - Philo) در؛ میلاد عیسی دن تقریباً یکرمی ایکی سنه اول اسکندریه طوغشن ایدی. آثاری کلیاً روحیه بازمش و فلسفه‌ده افلاطونه تمامآ ایتشدر دها طوغی‌وسی افلاطون فلسفه‌سی عنعنات یهودیه ایله منزج ایمشدز. صوکر داسکندریه حمالرندن (آمونیوس ساقفاس - Ammonius saccas)، عظیم بر جماعت شاکرداهه بو فلسفه‌ی تعلم ایتدی. نهایت بو آدمک اک مهم شاکردی اولان (پلوتینوس - Plotinus) بو فلسفه‌ی اک پارلاق والک عالی بر درجه کالاهایصال ایلدی. اوزمانلر مدینت و تخاریله دنیانک اک برنجی مر کز لردن اولان اسکندریه، رومالرک

یاشىمش در، عرقاً توترك اولدۇنىڭ جالىمە تىكىھە
بىلەپەن اومىلى نامېسىق اولان آتار مەممەسى
فارسى لسانى اىله تأليف اتىش اولان، مولانا
جلال الدين رومى ئامىلە او جرج فەي بالوپتونوس (ياسىلىكوس) فلسەفتىك ناقلىدىن، بىلە تىكىھە
سلجوقلارك اضىحىلالى او زىرىزە ئغانلىك
حكومىت بىلەنجىھە، بالطبع عنانلىك تۈركىرى او بىلەك
ميرانجىسى اولىش او حتى سلجوقلار قطعە سندە
اختىلار و اغتشاشاتىك دوامىدىن ناشى ارىقى او رىزدە
بارىمىان اعظام صوفىه و مەتكەرىن آناطولى
سەنتە ھېرىقى ترجىح اتىشىر يەلشىلاردى .
ناصل كە مولانا قۇنىيە دە توطىن ايش، ايدى .
پىك اىي بىلەۋازكە او غلى سلطان ولد يەرىستك
مۇھىنى ئغانلى تۈركارى آرا سىندە تروپىجە
حضرەت اتىش و فەقط فارسى لسانى آناطولىدە
قطۇماً بایچ او لاما دىنى اىخون بالاضرورىه تۈرك
لساڭى قوللۇقىمۇ جىبور او لمىشىدى . مقصىدى
برچوق مىيدان و طرفداران قازانقى ايدى .
سلطان ولدك (رباسامىسى) بوكۇن المزددەر،
غايت قابا و تىپىسىز بىتۈر كەھ و آھىكسىز روزن
ايله (پىرخىتو و مالما و زخافات) او لهرقى بازلىش
بولنان شوكتاب پىك بىسط بىر صورتىدە
صوفىه مۇھىنىك بعض اقايىم و عقائىدىنى يىنه
پىك بىسط فىكىلى تۈرك خلقە تعلم و تشرى
اتىكىدە يەلك واسطە اولىشدەر .

اعتقادات غېرىپەسىدە، آناطولى دە انتشارە
باشلامش و عقائد صوفىه قارىشىق صورتىلە،
اوتهدا، بىر يىدە كۆك ئالىشىدى، نەتكەم بالا خىرە
زىفادە سىلە قوت بولوب سرايەقدەر ئفۇذا ئىدىكىنى
شقائقن ئەنجامىيە واضحاً، نقل ايدى .
حتى او زمان باختىزى ادرىنە اىكىن سىلمە
قاچ ئايدىخىنە ! شيخ الاسلام اولان مولانا
فعخر الدین عجمى، حروفى يەروياغانداحىلىرىنىڭ
ايلىرى كاتىلەنخى بالەرات اوچ شەرقەلى، جامع آلوسىدە
ياقىن و مېھدى . هېمەن شىقاڭىك روايتى كۈرىدە
غىرت دىندا راتى ئايله (بالەرات ئاتى ئوفىر كەن
مبارىلەن ئەصفالىدە يەراز ئامىشىدە) . [*]
حروفى شەھرلەرن ئەن ئەن اولىدۇندىن يەك
چۈقدۈر، مەتھبەر، فضولى و روھى يەغدادى ؟
سیدنسىمى، بىھىپلى، وحىدى، غىنى، عرشى،
كل يەمال، [**] ئىزازى مەصرى، و بۇنلاره نىسبەتە
ايڭىنى، واوچىجى درجه دە، دە بىرچوق شەئەرلى،
اولدۇنى كىيىمىتىسى دە، دە بىرچوق ئەنلىشىزى تېشكىل ئىدىن
يۇنىش ئايەرلەنلىك دە يوانشىدە دخى، حروفىلىك
عالىم صرىيەتىسى، واردە . يوكا، هەن دىلىك
كىتىرە جەڭزى . [***] (****)
تېشكىل بومەذهب ارىيلى بۇ فەلاطونى اعتقاد
داشىك تىرىشىحاتى طوبىلا يوب بىر منظومە
صوازىندە ئەشىر ئايدە طور ئەشلىرىدە . بومەذهبك

[*] بۇ وەعەنىڭ تارىخى قەطىلىپ ئەيىن الجون
شقائقن باقىقۇقتۇ بولەمدەم، ايسەن مەراجعتىشىن .
اصلاً (ايران اولان يوشىخ الاسلام، مواقف شارحى)
فيلسوف شەھرسىدىشىز يەف جەجان ئەك شاڭىلارنىدەر.
[**] بۇ دىنە ياتان كلى بىادر . افكار و آثارى
حقىنە صىخ دىلىز اىله مەكمەن ئەقصىلات و بىرمەمەدر،
حروفىلىك حقىنە B. de Meynareq تكلىقى او زىرىزە
فرانسز جەواهەرلىق يازىدېغىن، كتابى ئەrip سرافى مراجعت
ايدە بىلەر . او روپادە باصىماشنى اولان بواتر كېپ
و قەقەسى ساپاڭە طبىع او لونان ساسەلە، آئارك ئەقۇز ئەجىن
جىلدەن ئەشكەنلىك ايلر .

[*] بۇ اقايىم ئىله (وجود مطلق ، عقل كىل ،
نفس كىلدىر، بونلار (Les trois hypothases) دور .

حیات مستغام زهانیده دخنی موفق او له سایلرل، او ده
با جلو (علاقه دنیویه) و (تعشقات دنیه) دن،
بالارادات تزه آیده میمکله نکن او لور که بوكاده
و جد و استغراق *Exstase* دیرلر لر، با این دلایل
ایشتموفلاطونیلرک رسیقیلوژیسته اسارت
اولان بو عقیده نی ایوتون صنوفیه بر اهمیت
محصوصه ایله تلقی نایشدر . حتی بالکن
صوفیه دکل، ابن سینا کی الا بیوک فیلسوفان
دخنی بمنه مشرد راه صوکر ماری این سینانک
ارسطو فلسفه سی بر اقوب اشراقویه میل ایتدیکی اه
بونکله ثابت او لیور، ابن سینانک [۱] : ۰۰۰
عیضت الیک من المعل الارفع . مملکت اهلن لش
وزقاء ذات تعری و تمعن . مصلحت اهلن لش
محجوبیه عن کل مقلاه عارفه
و هي التي سفرت ولم تبرفع . الخ

بیتلریه باشایان مشهور قصیده سی بو عقیده
نو فلاطونیه نک بلیغ روحانیدر . متوجه بر
چوق شعرلر واردور که صراجه بونی تعلیم
ایدر . حتی خسته لغک روح نتری اطلاق
و ن جبستان آزاد ایتدیکی مولانا اوزون
او زادی به تعریف ایلر که تمایله یانبیکوسک
لسانیده بی فکریدر

بیولیل ام . دخنی بو اعتقاده و اقدار
و طرفدار درد ، بوکا صریح مثالان واده
بن بوایلی دکلم بن بوایدین بزرم
بو طوتساق طوزاغن دی کلدى اوزرم
بیتی تمایله شایان دقت اولد و غنی کی پک
موجز و مختصر بر دستور شکانده بو اعتقادی
عرض ایدیور . کندو سنک اصلاً یعنی ماهبت
روحانیه اعتباریه بو عالم مادیدن او مادیفی وجود
مطلقین تجلی ایدن روح انسانی و شخصیتی
کندی جسمینه طوتساق یعنی اسری و محبوس

[۱] ابن سینانک روح و صفتنه مشهور قصیده سی
خراباتک بر بخی جلد نک ۲۸۳ بخی صحنه سنده در .

تعل طاشنی تشکیل ایدن عقیده اساسیه بی مختصر آ
عرض ایمکه محبور ز شده تا که یونس ایمده نک
فکر لر بخی او کافی است اقدیر ایده بیلدم ممکن او اسنون
بر حیثیت مطلقه وار ؟ کاشت یوقنکن
بالکن او واردی . بوتون بو نیتیات وار لقلار
او نک انجق کولکه سیدر و بش حضرت یعنی
علم اولمک او زره متعاقباً او در بیانی وحدت دن
صدور ایتهدر . است ب تکون و صدور عشق ده
وجود عطا لق ادرا کدن افسان عاجز دار . بزم
ایحون انجق بیلیمه . بولیغه انجق ایکی واسطه
یعنی حس و عقل واردی درین فیلسوفان
ظن و کاندن قور تو لم امشیل ، و ضلالته دوشوب
قالمشدر . نهایت ثابت اولش که حس
یا الکنیده ؟ شسبندیده بازدارم عقل ، معقولات
خارج چنده عاجز دار ؟ کور در سوط پالدر . بخونکه
عقل داره جوانانی مخدود دار ، حال بوك
و جدانگزه غیب الغیوب ، سر الاسرار و حقیقت
الحقایق اولان او وجود مطلق بخیجاً احسان
ایدیور . و یقیناً بیلدریسیور . دیک که اسباب
علمدن معدود اولان حس و عقل کشف حقیقت ده
عاجز ایسه ، الهام بزی او حیقته طوغیریدن
طوغیری یه ایصال ایده جک یکانه واسطه در .
«بزم دو حزء ، ذاتا روح عالم اولان او وجود
مطلق برازد هستی ، او نیراعظمک بر قیلچیمیدر .
علاقه دنیویه ایله بو خالک سفلیه . مر بوط
قالمشدر . او بر من روحانیدر که بوتن قفسنده
محبوسدر . بو عناصر و ارکان مادیه تار مار
او لوب ده هر عنصر اصلنه رجعت ایده جکی
زمان بزم دو حزء وطن اصلیسی اولان روح
علمه ، او وجود مطلقه التحقق ایده جکدر .
ایشته وصال حق بودر . حکمتده دخنی غایه
آنچق بودر . بالآخره ضروری او له حق و قوعه
کله جک اولان بو وصلته بعض اکابر اعزمه بو

بیوک دویوک
بولندوغنی سوپلیور و وقی کانجه او (طوزاغی وزه جکنی) یعنی اورابطه فی قوبار اجنفی دها کلاتیور . تصوف ده وحدت مطلقه دن بوکرت عالمنک ظهورخی تعریف ایدر برچوق شعرل وارد که بونله (دوریه) دیرلر . حتی فرسته و عرشه نامیله ایک بویوک صفت تشکیل ایدر لر که رنجیسی بو دنیا به ، اینکنجیسی عالم علیته دائزدر . بو دوریه لرد موضع بحث و اداد افاده شایان دقتدر . شاعر و قیله کندیستک غیب الغیوبه اولدوغنی صوکره جدادات ، صوکره نبات ، صوکره حیوان ، صوکره انسان و دهاصوکره انسان کامل شکلنه تحی اینش اولدینی و ادمدن باشلایه رق بالحمله یغبارانک وبالآخره اولیانک قالبلرنده کوروندیکنی صرده سیله و اوژون اوزادی به ذکر ایدر . بودوریه لرک بل چونعی وارد ر . این عیندن مولانادن طوتکزد بکشاشی هاشم باپیه قدر یوزلر جه محربین صویه بولیه اترلر یازمشادر . فرنکلرک (Devenir) دیدکاری حرکت تکاملیه فی آکدیران بواعتقادی بیان ایدن معهود شعرلرده نو فلاطونیلک ظهور (Emanation) فرضیه سندن ماعدا ، اسکی فیلسه .

فلردن ، اکریامشهر (Empedocles) امیدقس)
[*] ک ترشیحات فکریه سی کوریلیر . یونس امر ده بر راج او زونجہ منظومه وارد رکه تمامآ بوطرز وادا او زرده سویلنمشدر . و کندیستک هر شی اولدوغنی ادعا ایدر :

کعبه و بت ایغان نم برجخ اوروین دونی نم
بولوت اولوب کوک آغان یاغور اولوب یاغان نم
الح مطلعیله باشلایان غزلی ، جلال الدین رومینک دیوان کیرنده :

ای عاشقان ، ای عاشقان الح .

خطایله باشلایوب ده سلطان من انسان من ،
الح ... دیده دام ایدن مشهور شعر ندن صراحة ملهمدر . حتی یونس امر نکده عین خطاب

[*] عربلر بوشکل ایله اسفنی نقل ایشدل .

ایله باشلایان شوغزی ادعامی اثبات ایدر :
ای عاشقان ای عاشقان عشق مذهبی دستر بکا کوردی کوزم دوست یوزنی پاس قو دوکوندر بکا آیروق بزه پاس الهمز کوکمزی پاس الهمز زه خلقدن کلن آواز آندن کلن اوندر بکا الح ... کذلک :

کلاک سورک ای یارانلر بن اول وقتنه قنده ایدم عشق دکریمه طالوین دریای عمانده ایدم الح ... مطلعیله باشلایان غزلی ده صراحة اثبات ایدیسورکه : (بوکرت عالی وحدت وجود دن صادر اوله دن بالحمله و ارلقه غیب الغیوب اولان وجود مطلق ده سر ایدوکنی) بیان ایدن عقیده صوفیه نامیله واققدر . یعنی (کنت کنزا ...) حکمتی تفسیر اینش اوایلور .

فلسفة صوفیه طبیی او لهرق (subiectivism) رنکنده ده . یعنی تکمیل و ارلقه و جدانده سیلیر . حتی (من عرف) سری بودر . حقیقت کبرا اولان وجود مطلق دخی و جدانده ده . چونکه خار جده کورون کون مکان برخیالدر . اصلی فصلی یوقدر . محی الدین بن عربی بو مستعار وارلقه کوزل بر تعییر بولشندر . اونله ره (وجود کیانی) دیسورکه وارلقه کندی ذات ریله دکل اقامه حقاله قائم و دانددر . بناء علیه خارج یوقدر . هرشی انسانده ، انسان ده وجود دانده ده . یونس بوسری ده بل اعلاطبیلور : ایسته دوکی ، بولدم بن آشکاره جان اینجنه طشره ایستهین کندی کندوسی جان اینجنه بیقی ایله باشلایان او زون غزل نده حس ایدن ، حس اولان ، کورن ، کورون حاصلی بالحمله موجودات هب و جدان اساندر دیمک ایست . واوغز نده شایان دقت اولان شویت :

بو طلسی با غلایان جله دیل سوپلیان یره کوکه صیغایان صیغش اول جان اینجنه غایت مهم و قیصه بر دستور صورت نده (وجود مطلق دخی انسنی بر ارلق اولدوغنی) صراحة

بیله عادی معنایله جاھل بر آدم صایله ماز .
بالعکس نو فلامطونی مذهبی ایکنچی، او جنی
الدن آلمش، فقط آلایلدیکنه آلمش و حکمت
اصلیه سنه واقف اولمش بر آدمدر . مولانا
و امثالی کبی و سائط علم و افاده یه، طلاقت بیانه
مالک اولسیدی البت بو اعتقاداتی دها کوژل
بر اسلوبده، دها ظریف بر صورته ادا ایده .
بیلیردی . مع ما فیه تلقین اعتقاد ایتدیکی جماعتک
کتمه سنه با قیلیره تائیزی مولانا دن آزدکدارد؛
دیگده تردد اولوماز .

بوزات دخی امثالی مثلو اهل باطن
افرادندندر . بن بونلری جمماً (Non conformiste)
یعنی عقائد رسمیه به مطابق اولیان مذاہب اربابند
عد ایدرم . شو مصراعی ذکر ایدرک بوعنیز
تو روک شاعری خی ده . کندی افراریه بناءً بوصقه
ادخال ایمکده صراحت حق قازانیورم (حقیقتک
کافری شرعک او بایسیدر) دیمهن یونس ایران،
هند صوفیه سدن اعتقاده گرفقی بر آدم دکلدو .
بوتون بو تقدیماندن بر تیجه چیورک

اوده شودو :

یونس امره ناقلدر؛ کندیلکنندن هیچ
برشی ایجاد ایمه مشددر؛ بوتون افکار و اعتقادانی
نو فلامطونی در . بناءً علیه ملتندن ولسانندن
با شقة تو رکلکله هیچ بر علاقه سی یو قدر . حقیقی
تو رکلک، بوتون تاریخ تکامل و سر کذشت
اختلالنده ذره قدر تصوف جلوه سی کوستر .
مه مشددر .

مع التأسف بو کی تجلیات فکریه و معنویه ده
الاسکی، الشقویو تو رکلک منزیله نو فلامطونی در .
یعنی معناً سلچوقی در که اوده هم ایرانی هم
روم فاریشینی دیگدر .

رضا نوینیه

ادعا ایدیسورکه (لایسعنی) الح... حدیثک
تفسیریدر و ملامیه طریقته مهمن بر عقیده
اسایه در .

یونسک حروفی اولدوغه اربابیجه صریح ! -
اشارتلر وار؛ شوسوزلر او قیلدندر :
دورت کتابک معنایی تمامدر بر (الف) ده
(بی) دیدورمه کز بکاه بن بولوشن آزادم .
یدی مصحف معناین او قودم تمام قیلدم
یانه ایخون قرمی آق اوستنده یازادم .
ایشته بو سوزلرده کی (الف) آدمدر .

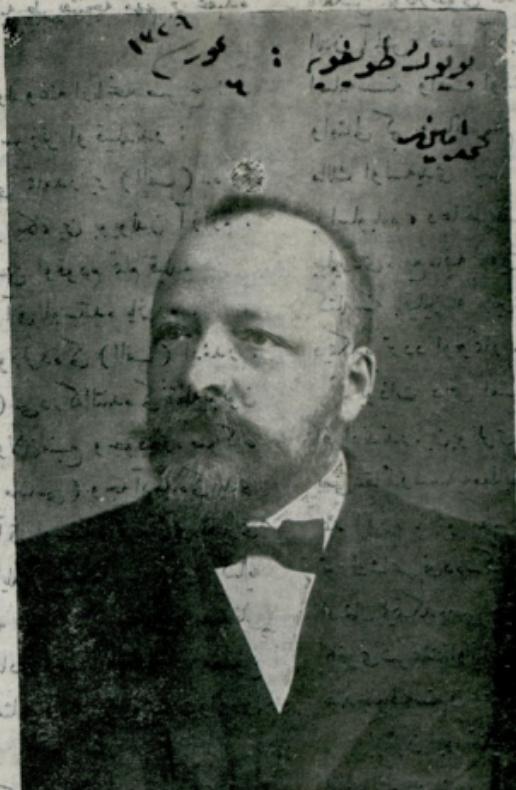
(پی) بسله نک (با) نی در کهالتده کی نقطه بوتون
حروفک منشائی اولان منبع وجوددر . صوکره
(یدی مصحف معنای) وجه آدمده کی یدی
خط اساسی در . آق اوستنده قرمیازی تعبیری
(خطوط امیه) ایله (خطوط ایه) دن کنایه
واوکا ایما طریقیله سویلشم سوزلردر، بونلر
حروف قیلر جه اعتقادات اسایه دندر . مطبوع
اژمده پک چوق مثاللر دلیلر وايضاحات واردر .

۵

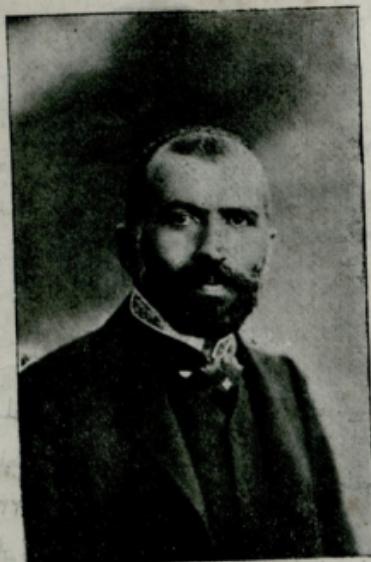
اور پاده شوکونلرده (Modernism) نامیله
بر جریان اعتقادی حاصل اولمش، و پیا طرق دن
افوروز ایدلش ایدی . ایشته بومذهبک ده
اساس اعتقادی اللهک خارجده اولیوب وجدانده
اولی دعوا سیدر .

یونس امره حقنده بر چوق مثاللر دلیلر
دها ایراز ایده بیلیرد . چونکه تصوفه دائز
اون یدی سنه دنبی اجرا ایمکده بولندیغ
تدقیقات و تبعاتدن صوکره وجوده کتیردیکم
کتابده پک چوق و تائق معتبره جمع ایتمشدر .
یقینده طبع اولنه جقدر . اور ادان تلخیص
صورتیله عرض اولنان شو ملاحظات کافیدر
صانیم . هر حاله بوقدری ده اثبات ایدیسورکه
یونس امره هر کس کبی او قومی یازمق بیلمسه

بِرْبُورٌ كَلْغُورٌ

نیز مکالمه باید داشت و این مکالمه در نهاد عدالت انجام پذیرد
بومولتک او کنده را و رو محل آشناست
او بر ساعت ایچنده بوقوفی طاغتیم
آکلا تیر که: عدالت هر بر شیدن بوجدر؟

یاشامق ایچون

کچمش سنه لره عائذ بر خاطره که بر درلو
او نوده میورم :

کیجه یاری سی بر بیحق ساعت قدر کچمشدی .
هوا غازلرندن مارت آینک ظلام را طبله نفوذ
ایمکه چالشان ضیالر ، بی تاب سهر کوزلردن
دو کوان شعله لر کی قصیق . هر طرف ساکت ..
پنجه لرده کی خیاللر چکلمش ، قمهه لر قیانش ،
قوهه هله لر یورو لش ، بو سه چاغلا یانلری طور منش ،
بولوارلر صوصمنش ، برازاول پرولوه شطارت
اولان او قوجه بارس صیز مشدی .

بن او اشعة کریان آراسندن بر طیف
اضطراب کی ایلریدر کن سن میشل بولوارند
بر قادینه تصادف ایتمد . بیلام هانکی لیله
طرب او محلوق بوقالدیرمه آتش و اتو نمشدی .
بیکسلکنه ، مت و کیته رغماً کوزل ، آجلغله
استهزا ایده بله جگ در جده منظم کیمنش ،
کنج بر قادین که بتون اوضاع و حرکاتنده :
با قشنگرند ، تبسملرند ، صدا سنده جان چکیش

یاشامق ایچون افندی ! ..

واو کیجه دن بری بتون سفالت و کایت
اشادن (یاشامق ایچون افندی !) جوابی
آلیورم ،

سلیمانه تقیف

بوعله پارلاق بتصویرندہ تسلیل ایش و هر
پلٹک افرادی آباء و اجدادینه خیرالخاف
اوله گشدر . طفوز اون یاشلرینه دوغری
مادموازل همه‌ده ریوری ده فوق العاده آثار
ذکا کورلش و تحصیل و تربیه‌ی ضمتدہ
فرانسده نانت شهرینه اعزام قیلنرق (دام
دملاوینیتاسیون) (Danes de la visitation)
نامنده راهبه‌لر اداره‌ستدہ کی مناسته کیرمشدر
مناستدہ یدی سکز سنه امداد ایدن اقامتی
پک زیاده فائده بخش اوله‌رق معتنا بر تربیه
آمش و کرک کنديسي و کرک معلمته فرزی عالیه سبله
مخابرده بولته‌رق احوالندن ، ترقیاتدن
آنلری داعما خبردار ایتمشلردر معلمه‌لری
ظرفدن کوندو بیلوب عالیه تزدنده محافظه او لان
مکتو بله‌ده مادموازل همه‌نک او صاف نادره‌ستدن
و حسن خلق و جالتدن باحت بر چوق فقرات
مدحیه اوقو مقدده در .

۱۷۸۴ تاریخنده اون سکر یائشے بالع
اولان بوکنج و نازلی قیز بر مریسے رفاقتیله
مارتینیقوه عالیه سفی کورمک مقصدیله بر کیی به
را کیا نانت شهرندن حرکت ایتدی . اثنای
راهده کیی صو آلمغه بشالادی امدادینه شتابان
اولان دیکر بر کمی طرفدن قورتاره‌رق
مایورقیه دوغری جر ایدلش ایسدهه لیانه
قریب بر محلده جزایر قورسانلرینک ید ضبطه

نقش دل والده سلطان

نقش دل سلطان ، سلطان محمود خان
ناینک والده سیدر ۱۲۳۲ سنه‌ستدہ
داریقا یه ارتحال ایله فاتحده قصابار قارشو سندہ کی
تریه مخصوصه ده دفن او نشدہ . ایلوستراسیون
نام رساله مصورة معروفه نک ۱۱ شباط
سنه ۱۸۵۴ تاریخنی نسخه‌ستدہ مشاریلہانک
همه اسمندہ بر فرانسز قیزی ، همده بر نجی
نایلوونک زوجیه ژوزدفینک همشهریلارندن
و سنآ اقراانلرندن مارتینیقوی بر فرانسز قیزی
اولدیغنه دائز قزاویته هاما (Xavieé Eyma)
امضالی بر مقاله ایله مادموازل همه‌نک بردہ
تصویری وار ایش . مقاله‌ی کوردم فقط
رفقادن برى لطفاً ترجمه‌ی کوندرمشدر .
بروجه آتی خلاصه‌ایدیورم . مقاله مذکوره
احتجاجه صالح و ناقدن عد اوله من مع مافیه
جف القلم ردی دخی موافق دکدر او زون
اوزادی تدقیقه محتاجدر .

مادموازل همه‌دو دوق ده ریوری
(aimée Duduc de Rivery) ۱۷۶۶ سنه میلاد
دیه‌ستدہ آتیلیلردن مارتینیقو اطه‌ستدہ زوبر
محله و یا ناجیه‌ستدہ دنیا یه گلشدیر . دو دوق
عالیه‌ی اطه‌نک الا بیوک والاسکی خاندانلرندن
او لوب فرانسه مستملکتی حالته افراغ او لندینی
اشنالرده کلوب اوراده توطن ایش ایدی .

تربیه و تحصیل کوردمش و مزیات اصلاحاتی
علم و عرفان ایلهده روقدار ایمش اولدقدن
ماعداً القای افکاره قادر و ایجادیات عصریه
مقدار، فوق العاده عن مکار ایمش.

محرر مقاله بوروایت محنته ویدنده کی
دلائل و حجج موتو قیته قائلدر. مقاله نه
«جناب حق همان عین نسلدن عین ملکده
طوغوب الیوم بری فرانسده» (اوچنجی
ناپولئون) دیگری ترکیاده (سلطان عبدالحید
خان) حکمران اولان ایکی ایپراطورک
جهد لری (ژوزه فین اوچنجی ناپولئونک
جدمه مادریی ایدی) نصل مظاهر سعادت ایلش ایسه
انلرک منسوب اولدینی عرق دخی فوق المأمول
بر صورتده عالای بیورسون «دعایله ختم و بیور».

سالف الذکر ترجمدن آله رق قارینه
عرض ایلدیکم ابو خلاصه به سنمل حقدنه
بر معطالعه علاوه ایده جکم : مادموازل همه نک
۱۷۸۴ تاریخنده اسیر اولمسن و سلطان محمود
خان ثانی ۱۴ رمضان سنه ۱۱۹۹ تاریخنده که
۱۷۸۵ اواسطه مصادفتر تولد ایمسه نظرآ
شار ایهانک نهایت اون بش ، اون التي آی
ظرف ده جزایردن استانبوله نقی و سرای هایونه
سیی و آذچوق سرای اصول و ارکاتی و فی الجمله
ترکیه او کرنی و قادریلر زمره سنه کیروپ
امولد اولمی اقتضا ایلیور بوراسی جای بخندر .
اکرداویت واقعه دوغزی ایسه ایپراطوریه
ژوزه فین ایله نقش دل سلطانک تاریخ ولادت
ووفاتلری و سنلری یکدیگرینه پک قریبدر
زوج اعتباریه شوف فلری وارد رکه بر نجینک
زوج تاجداری کندنند التي یاش کوچک
وایکنچینک اقديسی کندنند فرق بر یاش
بیوکدر . فی ۱۲ شعبان سنه ۱۳۳۱

عبدالرحممن شرف

دوشده مادموازل همه اسیر آ جزایر کوتو
رلای اوراده زار اسمنده بر فالجی قادین مومن ایهانک
فالن باقی رق استقبالک کشایش خبر ویرمشدر .

(استطراد) ایپراطوریه ژوزه فین حقدنه
دخی بولیه بر فالجی مقبه سی نقل اولور
مشار ایهانه دها کنجلکنده مار تینقوده
بر فالجی قادین طرفدن یقینده ازدواج ایده جکی
وزوجیه حسن معاشرت ایده میه جکی واکنچی
دفعه تکرار ازدواج ایدوب سکره فرانسه
قرالیچه سی اوله جفی و دبدیه لی ایام سپیره رک
نهایت براغتشاشه اتلاف ایدیله جکی خبر
ویرلش ایمش . ژوزه فین ایپراطوریه اولدقدنه
سراینده بوناری حکایه ایدر کولر ایمش
فالجینک صوک فقره دن ماعدا کی استخراجی
دوغزی چیقمشد (اتمی)

مادموازل همه جزایردن بر اسیر جی
معرفیله استانبوله کتیریله رک سرای هایونه
صالیش و سلطان عبدالحید خان اولک نظر
رغبتی جلب ایمکله داخل فراش اوله رق
سلطان محمود خان ثانیه دنیا یه کتیرمشدر .
سرای هایونه نقش دل اسی آلان مادموازل
همه نک اصل ونسی کرک اقديسی و کرک
خدومی تزدنده معلوم ایمیش حتی محمود خان
والده سنک اقربا سی حقنده سفارت واسطه سیله
فرانسده تحقیقات اجرا ایتدیرمش . مادموازل
همه ذو دوقت انشتمی موسیو مارله (Marlet)
طرفدن بو خصوصه دارمکتوب رکش در سعادت
فرانس سفارتند بومکتوب رکش بری محفوظ ایمیش .
کندویسده مستملکه اهالیسندن اولدینی
روش افاده سندن اکلاشیلان محرر مقاله قزاوین
همانک قولنه کوره سلطان محمود خان ثانیه به
وحتی سلطان سلیمان خان ثالثه فکر تجدیدی
ویرن و آنلری اصلاحات و مدنیت طریقه
سوق ایدن بوقادین ایمیش زیرا غایت ای

بِنْ اُونْ تَمُوزْ

بن اون تموزم ایخین داها چوق چالیشا جاغز، چوق بکلایه جکز . بن اون تموزم بر شمسی پاشانک کو کی دلینکله ، ییک عتیان پاشا طاغه فالدیر یلا قبه کله یه جک کوکسلده کی یاره لر ، دماغلرده کی یاره لر ، دماغلرده کی قوراقفلر ، چوراقفلر کیده ریله دیکجه ، طاغده کیلر شهره ایندیر یله دیکجه شهره کیلر کوبنلره کیتمه دیکجه او نلردن اکراه ایهدیکجه ، او نلر موجب اکراه اولماقدن قورتار یلادیقجه کله یه جک محیط بر محیط ، محیط بر مرت فقط هیچ بر استغفار واستحقار سعه سفی منضمن اولمایان مر مرت ایسته رز .

بومعظم لمعه ی او زاقدن ، یک او زاقدن کوریورم .

بو اولمعددر، که (قهریات) ک (جنون) نده شاعرینه ، اون بش سنه اول ،

سن آه اولمه، که پاک دوردن هویداسین

نه بن غریبه نهانسین ، نه خلقه پیداسین

صیحه سی الهم ایتشدی .

تموز اجتماعیه ، مؤبد ، مؤبد ، مقدس ۱۰ تموز اجتماعی . ایشنه بن ۱۰ تموزم .

۱۷ ۱۹۱۳ تموز

عبدالله ہبودت

یاشایه سیدی، او توز آلتی سندهن ایسه او توز
بریخ سکون و سکونته کیردی، حقیقتنه
۱۷۸۹ دن، ابتدای انقلاب کیردن اعتباراً
مبعوث صفتیله مجلس ملی به کیره رک معروف
او لغه باشلاذری، بتون عظمتی، قدرتی ایسه
او تاریخدن ایکی او ج سنه سو کره طاقدی،
حکمی، اعتسافی، لکن قطعی، لکن فجیع
بر طرزده، بالکز بر سنه قدر اجراء ایله دی.

رو بسپی بر [۱]

ایشته فرانسه انقلاب کیرینک بر دکن
عجبی، فقط عجیب اولدیفی قدر مدھش،
حتی محتمم بر دکنی که آذ زمان ایچنده چوق
ایش کوردی؛ ۱۷۵۸ ده طوغدی، ۱۷۹۴ ده
دار آگاجنه چیقدی، آنجق او توز آلتی سنه
[۱] مأخذنفریز: میشه، عولار، صور، مادلن.

(روپسییر) نایدی ، نه فطرتند ایدی ؟
بیلنگه‌دی ، بیلنگر ، انقلابک استدالرنده جزای
اعدامک معازضی ایدی ، مجلس ملیکه اویله
بیان رأی ایله‌مشدی ، لکن دور تغلب و اعتسافنده
بر چوق معموملری آربا آربا میدان سیاسته
کوندردی .

نده‌در غدره میل طبعنک غدار حیرتنه : .
ناعمل بسله‌یوردی ، حتی نه مقصد تعقیب
ایدی‌یوردی ؟ ینه بیلنگه‌دی ، بیلنگر ؟ ثروت ،
احتشام ، عشق کی آلاش جهاندن مستغفی
ایدی ، همدم افکاری (مارا) نک دیدیکی کی
اسلا «اضلال اولونه‌ماز» برفرد ایدی ، خلقه
مستقیم ایدی ، بر مدت فرانسه‌نک حاکم مطلق
اولدی ، لکن ینه هیچ هوستی دوشونه‌دی ،
هیچ هوسته خدمت ایتمدی ، بر طوغرا‌مه .
جینک اونده مسافر صفتله یاتار ، قالقاردی ،
معاشدن باشقه بر ایراده مالک دکلادی ، مادة
فوق الحد محیسته یاشاردی ، ساده‌لکک ، فقرکه ،
لکن ساده‌لک ، فقر ایخنده عظمتک ، قدرتک
بر مثال مشخصی ایدی ؟ نفوذمنوی اعتباریله
دنیالره صیغایور ایدی ؟ الوهیته یاقلاشم
ایسته‌یوردی ؟ عصمت فطرتنه ، نظافت خاقتنه
او درجه مغروف ایدی ؟ هب اوغر وون کسوچله
حرکت ایبه‌یور ، عالمی فسق و فساده مستغرق
کوریور ، اصلاح ایمک دیله‌یوردی ؟ هیچ
او مازسه ظواهر حالیله اویله کورونیوردی ،
چونکه ریادن منزه دکلادی ، اصلا دکلادی .

بالکیز اعماقی نظر اعتباره آنیسه
(روپسییر) لا هیچ بر فضیلتی کورولز ،
مزینی کشف ایمک ، فقط خونخوارانی ،
غدار آنکی رداشتی در حال میدانه چیقار ،
اک صمیعی یارانه ، یاران صباوتنه ، یاران
شباینه بیله اهاتی ، اعتسافی ، همده حقیقتده
ناحق ره اعتساف نه بیوک بر جنایتدر ! هله
اویله جنایتلری او درجه سکونتله ، آسودکی

فکر و قلب ایله بلافتور ایقاع ایتمک ، (دانتون) ه
(قامیل ده مولن) کی او قدمی رفیق حیاتلری ؟
نه وجدانآ ، نه قبلنا ، نهده فکر آ بر عذاب ،
حتی اوفاق بر اضطراب بیله حس ایتمدن ایله
ید جلاده تسلیم ایله‌مک مردود اولدینی قدر
خوزیرزانه بر حرکت دکلیدر ؟

فقط نیتلری تعمیق اولنه جق اولورسه ینه
(روپسییر) انسان اویله جهانک قاتنه
صوصامش وحشی بر مخلوق عد ایده من ،
مهم او سهده خیر ایله ، حسنات ایله متصف
بر غایه امالک مجدوبانه سالکی بولور ، اویله
رداشتلر ، ظلمتلر ، کوچک‌لکلر ایخنده بیله بر
فضیله ، بر نوره ، بر بیوکلکه مظہر کوریر ،
عنیله او تشخیص ایله‌دیکی دورمه‌یچ انقلاب کی .
رجال اختلالک هیچ بری (روپسییر)
قدر او دوره فترتک روح و معنی اعتباریله
تمثال بحسمی عد اولونه‌ماز . بر درجه‌یه قدر
(سن زوست) او مغلق ، مذهب ، لکن
جوائید خصلتیله اوکا پاقلاشیر .

* * *

(روپسییر) ابتدادن بر ولاسته اوفاق
بر و کیل دعاوی ایدی ، بر درجه‌یه قدر عالمیله ،
خطابیله مشهور ایدی ، خطیب ایدی ، لکن
اویله (دانتون) کی عمومی ، بلند مرتبه ،
کراه بر خطیب دکلادی ، نظرخانی اوizon
اوزادی‌یه چالیشه رقدن یازاردی ، صوک
در جهد قله ، وسوسه‌یله او قوردی ، ارجمالدن
توق ابلدی .

انقلابکیرک بر نجی و ایکنجه مجلس ملیکه
بیوک بر نفوذی حائز اوله مادی ، ذاتا ایکنجه
اعضا بیله دکلادی ، او زمان (قومون)
دیدکلبری بدلیده ایدی ، فقط (زاقون) لرک
قوای حکومتی آتسدن آله . اداره ایدن

اونلره فارشی دینک ، دیندارلرگ مدافعی
کسلدی ببو ساقه ، بابو وسیله ایله ده ینه بر
چوق باشلر کسدیردی .
(روپیه) نهایت انقلاب کبریکالحاصف ،
الشہد دن آزاده سروزرسنه ، (دانتون) لره ،
(قایل ده مولن) لره منافقانه قیدی .
(دانتون) او دورك فکر آده ، قلباده
احاظمندن بری ایدی ، صفوت فکر ایله برا بر
شجاعت قلبده مالک ایدی ، (روپیه) کبی
حساب ، ریا ، حیله هدر ؟ . . . بیلمزدی ،
(قایل ده مولن) ایله ، (هروف) ایله ، دیگر بعض
مشاهیر اختلال ایله متفاخرک ایدیزورلردی .
تا صباوتدن اعتباراً بر لکده بیودکاریه ،
یتیشدکاریه باقادی ، بوجمال افکارده ابتدادن
بری سلاح آرقاداشی اولد قلرخی ده نظر اعتباره
آلامدی ، (سن زوت) ی واسطه آخذا ایدرک
(روپیه) باشه (دانتون) اولدینی حالده طبق
(زیرونندن) لر کبی ، طبق (هبر تیست) لر کی
او زمرة کزیده ده اعدام ایتدیردی . . .
(دانتون) ایله بر مؤثر ، محظی خطیب ایدی که کرک
محکمه اختلالده ، کرک مجلس کبر ملده مدافعه نفس
ایچون سوز سویله مک ماذون او لسه یدی ،
معصومینه اثبات ایدر ، حق صریحی احراق
ایلدی ، لکن ینه (روپیه) ک دسیمه لریله
او حقوق ایتدائیه از لیدن سیله محروم ایدلدي . .
بالکن المی ، آیاقلری دکل ، حتی لسانی سیله
زنخیز بند بر ارسلان کبی معنی کوکرده
کوکرده دست جلاده تسیم او لوندی .
«خلاصه ، او بله دینله بیلر ک او خون و علی حرکایله ،
اقوالله ، سکوتیله بورکن مشوم اختلال بالذات ایله
(دانتون) ی دار آغاجنه با غلادی . . اصلاحیو ایله ده
فرانسه انقلاب کبیری بوله زوالی بر مفتری ، بوله
مجذوب بر قاتل شخیص ایله میلسون [۱] . . .

[۱] عولار : فرانسه اختلال کبیرینه دادر تبعات

محفل مشهور نه عادتاً بر قطب اولدی ، الـ
معروف حرکت اختلالیه لره فاریشیدی ،
(قونوانسیون) دینلین (مجلس کیم) ملی یه
کیدی ، زمرة مفرطینک باشنه چکدی ، اون
التنجی (لوئی) نک بلا امهال اعدامه
قرار ویرنلردن ایدی ، بالآخره (زیرو)
ندن) لر دیدکلری او مفاخر اختلالی اعتدال
ایله ، اهانتله اتهام ایدرک محکمه اختلالک اوله
صوری ، سطحی حکملریله طویلن دار آغاجنه
سوق ایله دی . . .
(ودنیو) کی ، (بریسو) کی فرانسه
انقلاب کیرینک الک میجل ارکانی بویله قائله
کوز آراسنده هلاک اولدیلر ، کنیدیلر .
(روپیه) او معتدلارک باشني ید کدن
صوکره مفرطله مسلط اولدی ، (هبر تیست)
دینلین کرووه هبوم ایله دی ، محکمه کبرای
اختلال تاریشنده مدعی «عمومیسنه قدر بتون
او صاحب خروجک آدملنندن مرکب ایدی ،
هر امر نی ، هر آرزو سخن در حال افزايدیردی ،
او مفرط (هبر تیست) لری طبق او معتدل
(زیرونندن) لر کبی برر ، ایکیشر جلسه ده
اعدامه محکوم ایتدیریویوردی ، ایتدیر نجهده
هان میدان سیاسته کوندریویوردی . . .
تاریخ کوسترنی که قان ، انسان قانی
برهیت اجتماعیه ده بر کرده بویله آقمه باشلادیمی ،
متصل آقار ، زور طور دیریلیر ، هله کابوس اختلال :
مانند دیو بجهه لرین القام ایدر .
(هبر) او مشهور (پردوشن) غزنه .
سیله آز باشلر می یتشدی ؟ جهانک قاننه صو .
صامشدی . آرقاداشلریله بر ابراك چوق دینه ،
دیندارلره ، بالخاصه قاتولیکلک ، قاتولیکلره
عرض ایله مشدی .
(هبر تیست) لر (روپیه) ک خشمنه
الژیاده او بوزدن اوغر ادیلر ، چونکا (روپیه)

اختلال خوین ، لکن محشم بر قطبی کی
پازلامنه باشلاذری . اور پاچانیوردی که فرانسه ده
یکی بر (قر و موه) طوغمشدی ، آرتق اختلاله
خاتمه چک چکدی ، فرانس ازادرولی هر چه توجه
غالب ایدیلر . پرسا قاری ، آوسترا یا پرسا اطوروی
(رو بیکیر) که مو قیتی ، تغلبی اختلال
نهایت بولدیغنه دلیل عداید رک او و سیله ایله
فرانسه جهتندن از دولتی چکدیلر ، لهستانک
تقسیمه طالدیلر . صورت ظاهره ده بتوں
اور پا رجالي دیبورلردی که : مقصوده ایدی ؟
اختلاله برنهایت ویرمک دکلی ؟ ایشته (رو بیکیر)
او وظیفه ایفا ایله بیوردی ، آرتق فرانس
ایله او غرشمه محل یوقدی .

فقط (رو بیکیر) او مامده دکلادی . فکرآ ،
روحآ پست بایه ایدی ، هب دشمنلرینه قارشی
تأمین موقع ایله مک دردیله بی حضور ای .
هر طرفده ، هر کسده ایسه متصل دشمن
کوریور ، دشمن کشف ایدی بیوردی . ذاتاً
بریاندن بر (وجود ازی) یه ، هر فردک اعتقاد
اینمی ایستیوردی ، بریاندن ده حق ملکیتی
مدافعه ایدی بیوردی ، بوساقه هر له دامن خونریز
بر سیاست تعیق ایله مک مجبوریت شده ایدی ،
«شائبه اعدال» ایله آلو ده کورونگدن قورقوه دی ،
هر طرفه حاکمی . (دانتون) ی اویله تسلیم ،
اویله فدا ایله دکدن صوکره مجلس ملی او کا
کور کورینه مقناد ایدی . اعضای مجلس بلا
مناقشه بر انساط ظاهری ایله بیسان رأی
ایله بیورلردی . یو قسه طبقی (نرون) دور نده
او لدیبی کی (سن زوست) ک نظر دققی
جلب ایدرلر ، برباد اولورلردی . مکدر ،
حتی دوشونجه لی کورونگک بیله مساغ یوقدی .
بر کرمه مبعوث نهادن بری بر جلسه ده خاله طالار
کی اولدی ، فقط (رو بیکیر) ک اوکا طوغری

(قامیل ددمولن) ، اختلال کیرک او
له لیف سیرت محرری ده کزیده بر سما ایدی .
مستنی بر سودا ایله سودیکی بر قیزله هنوز بر
ایکی سندنبری اوله نمشدی . بو اذو اجادن نور
طوبی کی بر او غلان دنیا به کشیدی ، (هوراس)
تسمه اولو نمشدی .

(رو بیکیر) ایشته بو (قامیل) ک
سبا و تدن بری آرقاداشی اولدینی ایجون اکتریا
اویسه کیر ، اویینی مینی یا وروی قوجاغنده
او ساتیریدی ؟ اویله ایکن (دانتون) له بر ابر
او زوالی بی ده ، دها صوکره (قامیل) ک فاریدی ،
او لطیف ، او معصوم (لوسی بی) ده محکمة
اختلاله ، اور ادن ده میدان سیاسته اعزام
ایله دی .

بیلهم هانکی شاعریمز :
رقیبک اویله هه جاره یوقدر ،
وزیر اویلون مکر سلطان سلیمه
دیش ، هر حاله (رو بیکیر) ک رفقناری
قادین ، ارکات ، اختیار ، کنج بچه
مر کدن کله لری یک زور ، یک نادر قور -
تار دیلر . او قدر که روایته کوره او غدار معروف ک
بر معاصری لوح من ارینه شویتی یا زدی :
زائر ، وفاته آغلامه ،
شاید بن یاشایه بیدم ، سن اوله چکدک ۱

هیچ بر دوزده ، هیچ بر زمینه ، هیچ
بر حکمداد غدار بیله بوقدر آز زمان ایچنده
بویله کومه کومه موصولی انسانیت ، عدالت ،
انقلاب نامه و حشتله ، اعتساف ایله آل قانلر
ایچنده دیار عدمه سورمه دی .

اکنیتله رقیلری اور تادن فالقدی ، قفالو
کسیده کسیدی ، (رو بیکیر) جهان

(1) Passé ! ne pleure pas ma mort,
Si j'étais vivant, tu serais mort.

(روپسییر) بتوں اعتقادلر لر خلاصه لر ندن
بر مذهب صاف ده ابداع، بر عید اکبرده ایجاد
ایله دی، او ما تلر، او ظلام ایچنده (پارس)
خلفی بر کون طوپ بلادی، اعلان شادمانی ایله دی،
آرتق اوچ اقباله ایرمشدی، لکن ینه قان،
هم ده معصوم قافی دو کیور دی، جلسخانه لر
هر یاشدن، هر صفتند خلق ایله مالامال ایدی.
یک بر قانونه کوره اسباب مجرمیت چوغالمشدي،
آرتق هر فرد بر وسیله ایله تحت حماکمه
آلیه بیلر دی.

بو قانون متبلی و کیلن، مدافعن محروم
ایدیور دی، استبع شیوه دی اور تادن قالدیریو.
ردی، دلائل مادیه بدل دلائل معنویه اقامه
ایله بور دی، حکومه مخالفت ایدمه اعدام ایله
جز اندیزیور دی، محکمه بی بش شعبیه تقسیم
ایله بور، هیئت عدولی (روپسییر) کا ککین
طرفدار لر ندن تشکیل قیلوری . ۱
مجاس ملی سیله بو احوالن تلاشه دوشی،
جونکه اومجالک ارکانی ده عین اصوله، عین
قانونه تابع ایدیار .

شاید بن پاشایه بدم، سن اوله جگدک ۱

۱۷ جز رانه الی درت کشی ابونی اولد.
بر نلر لر علامت ندن اولن او زره قمری کومکلاری
لا پس اولدقلاری حالمه (پارس) ک اور تاسندن
چکریلر لر یوک آزاده لر طه میدان سیاسته کوتور دی.
(سه میل ره نو) استمنه کنج بر ایشجی قیزی
(روپسییر) ک آوند جینده ایک اوافق یعنی
اولدینی حالمه طوتولدی. او بوزدن الی درت کشی
نهام اولوندی... بعض کاسه لیسلر استننا اولنورسه
بو اعداملر اهالی فی دخون ایله بور دی، او آزاده
بکچکن دکانلر قابایلور دی . ۲

بود کر ایتدیکمک قانون ندن اول اون اوچ
آی ظرف قده ۱۲۲۰ کشی اعدام اولونش دی .

باقدیغی کور دی، متلاشیانه: « آم، شمدی
بر شی دوشون دیکمہ ذاہب اولور، دیه باغیر دی ..
او محیطده استبداد، هراس استبداد بود رجه بی
بولشدی. سلامت و امنیت عمومیه انجمنلر لیک
هر ایکیسی ده بیوندیریق آتنده ایدی. ولایتلر ده
مفتسلر عزل اولوندی؛ او نلر لر یولریه اک
مطیع مأمور لر کوندر لدی، (پارس) ده بلدیه،
محکمة اخلاق اهل هب او کا جاندن کو کلدن مقاد
ایدیلر، ارد و سیله او فنوزدن قور تو مایور دی .
حق ملکیت رعایت حسیله، وجود ازی یه
اعتقاد طولایی سیله هم زنکنلر، هم ده صنف
رهان اوندن طرفه میل ایدیور لر دی .
حاصلی، (روپسییر) مدافعت فضیلت
دکلیدی؛ یا بدقلاری هب فضیلت نامه یا پیور
ایدی، او اعتساف بی اتهاده فضیلت ایچون دی .
قید فضیلت اولما سیدی او دور اعتساف
مشتمل ایدی، فقط اعتساف اولما نجده فضیلت
عاجز قالیور دی؛ دیمک، او دوره اعتساف
احکام فضیلت تجلیسی ایچون حکمی سو ریور دی .
محکمة اخلاق بایه جغتی یا بیور دی ،
(روپسییر) دن آلدینی امره بناءً مدعاً
عمومی (فوکه) رئیس (دوما) بی کوه زملر لر
چکاریخی صیقمی ایچون صیقشیده رمشدی ،
آرتق جلسه لر سرعتله بر برخی تعقیب ایدیور دی ،
کله لر متصل دوشیور دی .

(دانشون) سیله محکوم ایدلر کدن صوکره
آرتق کیم قور توله بیلر دی . دیندارلر ،
دینسازلر هب بر وسیله ایله میدان سیاسته
کوندر بیلر دی .

بوقانوندن صوکره قرق طقوز کون ایچنده
۱۳۷۶ فردک باشلری کسیدی . شاعر مشهور
(آندره شنه) بوز مرمه مغدوریند ایدی .
(روبسی ر) بوقدرله اکتفا ایجه بوردى ،
مجلس کیرمی بی برد رجه دها تیزله مک ایسته
بوردى ، او ساقهه ایلهده تمیدور (۲۶ نوز
۱۷۹۴) ده یته او مجلسه مدھش بزنطق
ایراد ایلهدى ، هر فرقدن برچوق مبعوثارى
اتهام ایستى .
او زمان اعضای مجلس اکثری اتفاق
ایلهدىلر ، برکون صوکره کی جلسه ده او داهه
اختلافی (یره باطسون غدار !) نداشله
قارشلا دادلر ، سوز سویله مکدن منع ایلهدىلر ،
(روبسی ر) ایلک دفعه او لهرق او هیئتک
بویله بیوک برا اکثریته مخالفته هدف او لیوردى ،

کال علی

• ۲۷۸ [۲]

ادیبات عربیه یه بر فقط :
ایمکنند شعر ایله موسیقت توانم اولدیفی
تاظهر ایدیسور .

بر چوچ عصر لر شعر لری غنی
يونانلیلر ، صوریه الشاذ ایدرلر دی . عربلدده عنین
صوریه التزام ایمشار دی . اسلامیتک ظهورندن
مقدم « اعشی بن قیس » شعری نظم ایتدکدن
صوکر-تغی ایدر دی انکچون « صاجه العرب » [*]
دیه یاد اولونور دی . اسلامیتک انتشارندن
صوکر دده بواسویل مرعی ایدی ؟ شاعر لر ،
[*] صاجه صادک فتحی و توک تشیدیله زبل
چالان مهتر ؛ چنک چالان استاد .

عربلدده شعر ناصل باشладی ؟

هر ملته ، هر قومده تغی ایله شعر ک
اصلاری بر اولدیفی ظن اولتیور . شعر ک اپندا
آلهه دی ، پادشاهله فارشی ترم ایدلک او زده
وضع ایدلش اولدیفی و حتی بونکی کونده
دخی یونانلیلرک ، رومالیلرک بـ شاعر ایچون
شعر نظم ایتدی ؛ شعر سویله دی ، شعر یازدی ،
شعر یادی دیهوب شعر تغی ایدی دیملرندن
وعربلدده شعر انشاد ایدی تعیریتی استعمال

خليفة نك حضور نده قصيدة لريني ايقاده بر آهنك
محصول ايله او قورلردى . سى مؤثر او ليان
شاعر ، منظومه سنى خوش آواز بركنجه قرائت
ايتدىرىدى . هرون الرشيد سازدن زياده شعرك
لغمه لرينه ، آهنكنه انجداب و مفتونيت كوسىرر -
دى ، عادتاً وجده كاپىرىدى . اسلاميتك انشا -
رندن صوگره مغى شاعرلر چوغالادى .
« دارمى » ، « خطىئه » ، « اسحق موصلى »
او زمىر دندىرلى ..

عربىلر شاعرلىكى ، ابتدا مسجع ، غير
موذون سوزلر سويامكە باشلامش او لىينى
ظن او لىيور . « اذا طلع السرطان ، استوى
الزمان وحضرت الاوطان وتهادت الجيران » كېيى
مسجع جملەر .. بوسجىلرك ، كىنديرىنچە ملتزم
اولان بعض موادك ذهنده ياشمىنى تسېيل ايجون
استعمال ايلدىرىكى دە مختتملدر ..

سجع ، كېت كېدە بىرنظم ، يعنى بروزن
شكىنه كېرەرك ايلك اوچكە « رجز » آهنكى
وجود بولش وايى بر زمان آهنك ايله ترمساز
اولىشلاردر .

بىحر رجز ناصل بولوندى ؟

كويادو و دوشوب الى قيريان « مضر
بن نزار » شدت اضطرابىن « وايداء ! وايداء ! »
دىسه مؤثر بىر سله نالان اولش ، بوسى ،
پىك اهنكدار او لىينى جهتله عربىلر جاي
قبول بولىشىر . حتى دوهارك بىلە خوشە
كېدەرك سرعتلە يورىمكە باشلامش او تارىخىدىن
اعتبار آدوهارى يوروتكە ايجون « هايدا ،
هايدا » دىيە آهنكدار الحانك ترمى ، سيرابلك
اصول مخصوصى حكمىنە كېمىشىر ..

وزنلار ، بى درپى دوره انضباط و انتظامە
داخلى او لوب مكارم اخلاقىق نشر و تعليمى
امىندا نظمك فوادى اكلاشىنچە كلام موزۇنى

دع المطايا تسم الجنوبا ،
ان لها لباً عجيا ؛
 حينها وما اشتكت لغوبا ،
يشهد ان قد فارت حبيبا .
ما حلت الانقى كثيما ؛
يسرا ما اعلنت نصبيا ..
لوترك الشوق لنا قلوبا ،
اذآ لا آثرن بهن النبا ؛
ان الغريب يسعد الغريبا ..

ترجمىسى :

« براق ! دوهار ، سمت جنوبى بويلا -
سينلر ، بونلارك سرگىنىشلىرى غربىدە ؛
يورولقدن شكایت ايمىرلرك اىگانلى ئاظهار
ايقلرى ، بى سودكارندن آيرلەقلرىنى دلات
ايدر .. بىحزىن فلاكت زىدە نقل ايدىسۈرلەك
آنلارك افتاباتى قىما كىزىلە يور .. شوق و حسرت ،
بىزدە يورك براقش او سىيدى ، اونى دوهار .
منه ايشار ايىردىك ، زيرا ، غربىلر ، بىرىئىنە
آجير ، ياردىم ايدر .. »

مساعد بولونمىي اكى شاعر لىكى مقتضى اسياپاڭ
موجودىتىدىن ماعدا لسانلىرنىدە قافىقى تىپەل
ايدىن متاراد فلوك كېرىق ، اشارات وكتاياتك
مېذولىتى حسىيەلە شعر ، عربىلار ايجىون بىر حس
طىيى عد اولە بىلەر ، اسپاب مۇروضىيە بىر دە
عن نفس ، ميل معالى ، دوق غالىيت توقيز
مكارم كىي عوامل ومؤتىراى توپلىد ايدىن استقلال
حکم ، حب تفوق داعىيەلىرىنىڭ تأثيرات فعالەسى
انضمام ايدە جىڭ اولورسە اديياتك بوتون
اقسامىندا واسع بر انبساط ، دقىق وفازاك بىر
خىالك تىجلى ايمىي طېيىدر ..

ادىيات جاهىلەدىن الده ايدىلەن اقسامك
كافەمىي ، حجاز عربلىرىنىڭ يەن استبدادنىن
تىخلیص كىرىيان ايدىلەككەن صوکە كى زمانە
غۇلدۇر .

اوندن اول بىك آز پارچەلەر الده ايدىلەشىدر .
اوەدە باشقە يەرلەك زادە طېيىدر .
جاھلە دورلۇنە ضبط و تۈرىن ايدىلەمەين
ادىياتك رواة و حفظەنىڭ اكىزى اسلامىتك
ظھورىلە و قووعە كان مخاربەلەرە مفقود اولىش
ايدى . اوئىك ايجىون عربلەك فطرى شاعر -
لكلرىشە والە سەن اديياتك درجه تکاملاڭ ئەن ئەن
ضياعە اوغرىيان اقسامك قالانلارە نىسبەتە بىك
چوق اوالىيغىنە شېھە ايدىلە من .

اسلامىتك ظھورىندىن ايكى عصر اول اولان
جاھلەيت ئانىيە دورنەكى عربلەك انتىھا لەرى
مناسبيتىلە نظم ايدىلەكلىرى شعرلار ، او قدر چوق
ايدى كە بىجۇمىي اعتبارىلە ائم واقوام ساڭرى ، بر
چوق عصر لەرە او نىسبەتە ئائىل اولامامشلەر .

مئلا : يوانان جاھلەيىنىڭ اديياتىنىڭ يەن
هوميروس Homère كە الياذە Iliade ، سىلە
اوذىسە Odyssè سى ياد اولىنيوركە بوايىكى ، اىر ،
انجىق ٣٠٠٠٠ بىقى حاوىيدىر . [بۇ ايكى اتىك

ايشتە بوييتلەر تقطىعلارى ، آهستە كىدىن
بردومنىڭ آھنەك مەنى و حرکتە ئامىلە مەشا -
بەھر . بردومنى يواش ، يواش بورۇنىڭ ايجىون
بوزۇن ايلە تىرمى ايدىلەردى ..

دومنىڭ تسرىع حىركىتى مراد اولوندىنى
زمان رجزمەھوڭ ايلە تىرمى ايدىلەردى . اوئىك دە
وزى بودر :

عطىتە ماسألا
حىكتە لوعدلا
قالبى به فى شغل
لامل ذاك الشغلا
قىدە الحب كا
قىد راع جلا
بوييتلەر تقطىعلارى دومنىڭ سىر سرىيەنى
تنظير ايدىسۇر ..

خېب وزى ايسە ، آتلارك قوشمىسىنى
تولد ايمىشدەر .

بعده احتياج ، اوزان ساڭرىي توليد
ايمىشدەر . مئلا ! حاست ، بىحر طوبىل ، تعداد
مفاخر ، وزن وافرى ، حزن و سرورد ، بىحر
زملى ، تىتىل فضائل ، وزن سرىيە وجودە
كىتىرمىشدەر ..

باتا علىه ، وزنلەر ، احوال روحىيەنى تىتىل
ايدىن بىر طاقى نەعمەلدىن ، الحاندىن عبارتىدر ..
عربلەر ، ابىدا رجز وزنلىدە اىكىشىر ،
اوچىر بىت سوپىلەردى . رجزىدەڭ اول
او زون قىيىدە سوپاپىن « الاغلب المجل » در
اون يېتى تىجاوز ايدىن منظومەيە « ارجوزە »
نامى ويرىلەردى ..

عربلەك شاعر لىكى : عربلەك حساس سرىيەن الافعال بىر فوم
اولىرى داڭما صاف وبارلاق بىر سەنگ ئاشاسىنە
معروض قالمىلىرى ، طېيىتى تدقىقە زمان و مکانلىرى

شعریه فک اولاد و احفاده استقال ایتدیکی
کورلشدر ؛ جریر ، او زمر مدندر ، اسلامی ده
اخلاقی ده شاعر دولر ...
بوراسی شایان غاسفرد که مشاهیر شعرای
جاهله نک آثارندن بزه پل آز و شیقلرو اصل
اولا بیلمشد.

مع مافیه طانیه بیلدیکمز سیمال ، بیوزی
متجاوزدر ، بو سیمالک بعضی ده دور اسلامیته
پیشه رک « محضر مین » نامیله باد اولون شادر.
دور جاهله ده سکرید کلری عمر ، کان لمیکن
عد ایدلش اولدیغندن قولاغندن بر پارچه
کسلمش اولان دوهیه دنیلین « محضر مه » دن
اشتقاق ایتدیر بله رک بوطیقه شعرا به « محضر مین »
نامی ویرلشدر .

ادبیات جاهله ، مدینیک قیودندن آزاده
اولان بادیه نشینلرک هر حال و طور لرنده ساده لکی
التزام ، تکلف و تصعنده اجتناب ایتلری کبی
احوال روچنه نک کافه سنه معکسرد .

شعر جاهله ، فطرت و طبیعت تغییر ،
حقیقی بوتون معنا سیله تصویر ایدر ... استقال
فکر ، شجاعت ادبیه ، اقوال و افعاله التزام
صراحت ، بادیه نشینلرک خصائص و مهیزندن
اولدیغندن اشعار جاهله ده مبالغه یه اصلی اولیان
خیالرله تصادف اولونه ماز ...

لباسلری ، طعاملری کبی سوزلری ده ساده
وهر درلو زینتندن آزاده در ...
اقوال و افعاله حریتی التزام ایدر لر ،
هیچ بر شیئه عقید اولامازل ، او زون بر مدت
بر یerde بیله اختیار اقامت ایده من لر ، صیققی یه ،
ظلم و اعتساوه قطعا بیون اکمزل ، انلرای یجیون
حریت ، طبیعت ثانیه در . هر شیده حر اولدقاری
کبی فکرده ، سوزدنه حسنه ، شعر دده
حریت پروردلر ...

آیری آیری شاعر لره عالد اولدینی ده مر ویدو .
هندلیلرک سانسکریت لسانیله نظم اولنان
ماهابهارانه Mahabharata لری ۳۰۰۰۰ و رامایا
ناته لری ۴۸۰۰۰ بیتی جامددر ... حالبو که ادبیات
جاهله ، بیتلر له دکل ، قصیده لره باد اولونور ؟
روايه نظرآ الحماسه کتابنک مؤلفی ابو عام
ادبیات جاهله دن ۱۴۰۰۰ ارجوزه دن ماعدا
بر چوق قصیده لر ، مقطوعه لر از بزرگمش
ایدی . راویه لر دن حداد ۲۷۰۰۰ قصیده
از بزرگمش ایدی که بو حسابه نظرآ حروف
شبانک هر حرف دن بیک قصیده از بزرگمش
اویسور ... « ابو ضمصم » بالکز (عرب)
نامنده یوز شاعر ک منظومه لرینی انشاد ایدردی .
واقعا بورا وایتلر شاسبه مبالغه دن آزاده دکلسعده
شعر دینیان ذوق ، دور جاهله ده بوتون
احوال و شونده خلقک کافه صنوف آزمونه
تعتم ایمیش ایدی . او در جهده که معاملات
روز مرله لرینک بیله نظمآ جریان ایتدیکنه
انسان ذاہب اویور . حکمدار لری ، قومانداری ،
والیلری ، آتلیلری ، دوم جیلری ، حکمیلری ،
کوله لری ، قادریانه ، کنجلری ، خیره لری
بیله شعر سویلر لر دی ...

بعض عالمه لرده سلیقه شعریه ، بطنده بطنه
متسللا انتقال ایمشد . شعر وادبله مشهور
عاله لر بیک چوقدر . « نعمان بن بشیر الانصاری »
اباعن جد شاعر اولدینی کبی عیجه لری نسلا
بعد نسل بر عالمه ادبیه تشکیل ایمشد .
« کعب بن مالک » ، « ابی سلمی » او قیلندنرلر ؛
ابو سلمی ، شاعر اولدینی کبی هرایکی او غلی
« کعب » و « بحیر » ده شاعر ایدلر بونلرک
اولاد لری ده شاعر لکله احراء شهرت ایمشد دی .
« حسان بن ثابت » ک اخلاقی ، او زون مدت
شاعر لکله باد اولون شادر .
اسلامیتک ظهورندن صوکره ده سلیقه

مستکره حیوانلاره بکنیز . ھۇ ایتىدىكى آدمك
موجودىتىنى طانىر ، حقنى بىيار و يالكىز ناقله
نظرىئە معاير كودىكى احوالى اولدىنى كى
تىقىد ايدىر كە جاھيلەنک ھۇلارى سىله اخلاقە
خدمت ايمىشدر ..

قوم و قىلەستك مفاحىر و معالىسى يادايدىر كە
آنلىرى آللە يېرىنە قوماز ، اقوام سائەتى دە
اپالە دركىسە ايندیرىمن ..

توصىفده آۋە صىرىھ بىجازو كىايەتى استعمال
ايدىرلر . فقط اخىرا ادبىات عربىي بوغان
صناعع ادبىيھ خاطرلىرىنە كەممىشدر . سوق حىلە
كلىشى كۆزۈل بعض جناسلار ، طباقلار شەرلەندە
تصادفا بولۇر . برحىن ، برسىرە ، بىر طلوع ،
بىر مکان تصویر اىتدكارىي وقت ، طېمىتى تصویر
ايدىرلار .

ذىرى مستەجن عضولىك اسلامىنى
سوپەتكەن اجتاب ايمىزلىر . او مستەجن
عضولىك اسلامىنى صراحةً ذىرى ايتىكەن
مقصدارىي ، طېمىتى تفسير ايتىكەر . يوقسە ،
آدابى او نۇتفق دكى ؛ عصر حاضر غرب ادبىلىرى
بومىلىكى تىقىب ايدىرسىرلر ؟ اميد زولا Emille Zola
ايلە تولىتۇ ئىزلىك Tolsto ئە آلېزدىن بومىلىك
مر و جازىلنەن ايدىرلر ..

حاصلى ، ادبىات جاھيلە ؟ سادە ، حقيق ،
طېمىتى حىلىك مىتىلەر .

او با دىيەنىشىن عربىلر كە اخلاقى ، اجتىاعى ،
سياسى ، فلسفى شەرلەرى يك چوقۇر .
مضرىلىر ، آنورىلر ، يوتانلىرى ، روما -
لىر معبدلىرىنىك ، كوشكلىرىنىك دىوارلىرى
اوزىزىنە اخلاقى و عادلىرىنى ، صنایع وادواتى ،
حيوانلىرىنى ، مەنیتلىرىنىك بعض اقسامى تصور
ايدىكلارى كىي شعراي جاھيلە دىخى عربىلر كە
علوم و مصارفى ، اخلاقى و عادياتى ، حكم

حال بىكە مدنىت و حضارت بو كې احوالى مساعد
دكىدا ؟

مدنىت ؟ قىودا سار ئەمشبۈغ اولق حىسىلە
متىدىن شاعرلۇ ، ذات و انكساردىن متولد
تىكالقلەرن آزادە دكىلر ؟ مەنەتك عوارضىندن
اولان املق و مداھەنە ، بالطبع ادبىاتك اعصابىنە
نفوذ ايمىشدر ..

ادبىات جاھيلە ، جاھيللىك بىو بوك شاعر
و فيلسوفلىرى بولنان « زەھىرىن ابى سلىمى » نىك
شو :

وان اشعر بيت انت قالە
بيت يقال اذا انشته صدق
بيتلە تصوير ايدىلشىدر .

توجهىسى :

« سوپەتكەن كەبلېغ بيت ، او در كەنۋاشاد
ايدىللىرىكىن طرف طرفىدن « صدق القائل »
ندالار يە آقتىلانىر . »

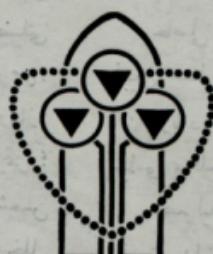
بر بدوى ، عشق و غرامى حس اىتىدىكى
كې تصوير ايدىر ، مبالغە قارىشىرىمىز ؟ انكجۇن
اونى دىكەلەن باشقە بىرسودا زادە ، در حال متحىسس
اولۇر .. عاشق بر بدوى ، كۆزىياشىن دكىزلىر
وجودە كېتىرمى ؟ آلام عشقدن خىال ، كولكە
كېي موهومات دركىسە اینز .. مرئى سوبىلر كەن
بىرىنىڭ وفاتىلە مروتى ، سماحتى ، علم و فضىلتى
انسانىتى ؛ بۇتون فضائل اخلاقىقى بىرابرا ولدىرى من ؟
كۆك يە ايندیرىمن ؟ يېرى دە كۆك كە چىقارماز ؟
منظومە شىسيتىك انتظامانە تعرىض ايمىز ؟
كېجەنلىك ، كوندو زەنك حىرىتە طوقۇغا زا شەمس
و قىرك آهنەن دوراتى بوزماز ؟ نظام عالىه خالل
كېتىرمى ؟ حدود بىشىرىيەنى آشماز . كاشتائى سياھلەر
بۈرۈز ..

شىبودە يە حقىقىتنەن آيرماز . ناموس و عفتە
تعرىض ايمىز ، بىر آدمى بىرىقىرۇب قدر كۆچۈلەز ،

وموغظه‌لرینی ، اصول سایه و قواعد احتماً
عیلرینی ، آثار و وقایع تاریخی‌لرینی ، آثار
مدنیه‌لرینی ، مسلک و رنسیلرینی حاضری ،
بر عصر ک تاریخ مدنی و اجتماعی‌سی شعرلرند
نمیشل ایدرلر .

محاربه‌لرده آتی ، غزل‌ده کوکرجنی ،
ساخته‌ده دوه‌ده اوتوغازلر ..
عربلر ، دور جاهلیه عن نفس ، فخر
واستقلال کی علوی خصائص متفوی اولق
حسیله قبائل و افراد بیتنه هرشیده ، حتی
فلات و مصیبت هنگامنده بیله مفاخره‌ی
سورلرده .

بو مفاخره‌لر ، الیوم دخی هر قومک ،
هرملنک قبول ایلدیکی اعتیاداندندز ؟ انجق ،
بو مفاخره بو کون حکائف تاریخ اوزرنده
تحلید ایدیلپور . جاهلیه زماننده ایسه شفاهها
موقع و اجتماعات مخصوصه‌ایله اعلان ایدیلپوری .
مؤرخلات ، وقعته توسلک بو اصوله تابع ایدی .
بونک سبی ده امی اولملریدر .
مصطفی‌لر کی مفاخره‌یه ، معاظله نامی
و بریلپوری . معاظله‌نک اکمشهوری ، « خنساء »
ایله « هندبنت عتبه » آدم‌سنه واقع اولشدر ..
جاهلیه عربلرینک ادبیاته اولان انجذاب

بغدادی فرمی

ومفتونیتلری او درجه‌یه و ارمشدرا ک شعرلرند
یدی قصیده انتخاب ایده‌رک تعظیم‌آ کعبه‌نک
استارینه تعلیق و انظار عمومیه به تشهیر ایتشلردر .
عربلر ، متحسن اولدقلری قدر قوه حافظه‌یه
مالکدلر . بکنکلری بیتی ، قطعه‌یی با خود
قصیده‌یی در حال از برلر و همان نقل و اشاعه
ایدلر . انکچون بر قیله‌نک هبوی و با خود
مدحی حقنده سویله‌نک بر قصیده پاک سریع
بر زمانده انتشار ایدر و تائیری کوریلیر . هجو
اولونان قیله ، متضرر ، مددوح اولان قیله‌ده
مستفید اولور .

مدحی حاوی اولان بیتلر ، ارکلرک ،
قادیسلرک ، چوچوقلرک اسانلریله ترم ایدیلیر ،
محتوی اولدینی مفاخر ، نمیشل اولنور ؟ نسلر ،
حس معالی ایله مشبوع بر عصیته نشو و نما
بولور . نادیلرنده ، اجتاعلرنده اکثیله
شعرانک بیتلریله استنها داولنور ، تدایر سایه .
لریخی بیله اقوال شعرایه استناد ایندیرلر .
انکچوندر ک شاعر لری ، حکمت و حقیقتی
سویله‌مکدن انحراف ایده منزل . انحراف ایدر .
لوسه شعرلری مظہر قول عامه اولاماز ...
دار القنون معلمیلرندن

بغدادی فرمی

میس چالفرینک آلبومی

۵

عمرز جیمسن ؟ تورک قادیسلری ملکتله نده راحت بیاشایه بیسلمک ایجین محقق « بوقس » او کر عمه محتاجدر لر . بالکیز راحت بیاشایه بیسلمک ایجین دکل « ناموس و حیثیتلری چاهفه و مدارفه ایجین ده او ناره ماهر و قوی یو صر و فلار لازم در . و پنج هر تورک قیزینک تربیه اساسی می مطلقا بولیه بر اسپور ایله باشلامالیدر . او نارک بواحتیا بجهی چکنارده هر قاج خانله بر ابر شهر ده دولاشدیغ بر کون حس ایتمد واو کون کندی کندی شوکافر او زیردم که : استانه بولمه « بوقس » او یونه آشا اولیان هر توارک قادی بی خاصه سو قاغه چیدیغ زمان صاحبز بر کدیدن ده اسفل ؟ ده اذلیدر . نجین دیه جکسکیز دکلی ؟ سزه آکلا نهیم جیمس . فقط سوزنرمه لازم کان وضوحی و زه بیسلمک ایجین سزه اولا ، او تورک خانلریه بر ابر شهر ده دولاشیر کن باشمزمه کان قضا و فلا کناری حکایه ایده جکم . يك امین که حکایه می دیکلاد کدن سوکره سزده بکا حق ویر جک و جنه بر ابر با غیره جقکسکز : « اوست ، تورک قادیسلریه « بوقس » تعليیمی الزمدر » شدنه الزمدر » باقیکز نهون :

بوندن اون کون اولدی ، اوچ کنج خانله بوغاز ایجی ساکنلری کوری به ایصال ایدمن کوچوک و اپورلدن برینه بینوک شهره اینشدک . بو خانلرک مقصدی يك اوغلنه کیتمک ، تو -

برشیمش !

کو زیکرک اوکنه ، اینهن ، فاقان ، آیاق چلهن ، الیسه کزی پیر تمنه ، اتکلریکزی چکمکه چالیشان ، چیدیکلین ، سوکمن - بوکله لری معذور کوریکز - متعرض ، متھور

منیف ، مسنهزی برآلای بدمستان کتیریکز و سوقاقده کندی حالکزده یورورکن ، فرض ایدیکز که ، بوآلای یاواش ، یاواش اطرافکزی احاطه ایدیسور ، بری کلوب قولاگنکره مسنهجن برکله فیصلیدیسور ، اوبری کوکسکزه برآموذ ووروپور ، بر دیکری فارشوگزه دیکلوب سزه فاکوزلره باقهرق یوسرو قلربخی کوست . بیور ، بعضی دوتوب ارقه کزدن اولومکزی تمنی ایدیسور ، سزی آیاقله آتنده ازوپ محو اینه نک نه بیوک برتواب اوله جفی باغرسیور . ایشهه جیمس ، هر تورک خانی سوقاغه ایلک آدینی آتدینی دقیقدن اعتباراً کندیخی معلقاً بویله بر خلق و بویله بر رزالت اوره سنده بولور .

بزم اوکونکی رزالنتر واپوردن باشلاذر و نه غریدر که بو رزالنک موجود و مسبی ده بر اختیار قادین اولدی . (ذاتاً تورکدو سترملک افاده سنه باقلله جق او لورسه ، بو اختیار قادینلر ای کیمش ، کنج خانملر علیهنه استانبول سوقاقدن شکل ایده مینغلرک الدبلینه والک مهم خطباشنده ایمبلر .) تأسف ایدرم که انکلیز جهنه سوکمه خصوصنده کی فقری اختیار تورک قادینلرینک بو نوعی شخصنه منحصر اولان بلاغتلری حقنده سزه کافی بر فکر و بزمیله مه مانع اوله جقدر ؟ مع مافیه خلاصه دیه بیلیرم که ، بو ، مستکره جناسله ، شیطانی اسهزال ، جهنمی انکسارلر ، فاکنایه لره دولو رایخه سی آجی و معده بولاندیخی بر طرز بیاندر . نه کیم ، او اختیار قادین او طور دیفمز قاره به کیور کیبر همز ، برمدت کستاخ بروضعتله آیاقده دوروب ، قورقوچ بر استزا ایله دولو کوزلرخی او طوران خانملرک اوزرنده کزدیره رک تقریباً شویله سوزه باشلامشده : « هر طرف

فایلامشلر ! بوراسی صانکه با بالرینک اوی ایدی . خام افديبلر قیملاده اماز لرده ! چونکه جار شاقلرینک او توسي بوزلور . هم اتکلرینی دار لاشدیر دقجه قالچه لری ده او نسبته می بیوی بیور نه در ؟ اوچی بر قاره به طیقلیدی می آرتق اورادن خیر بکله ... »

خانملر هیچ سس چیقارمه هرق و بیویک بر تلاشه اوکا یاروی دیبلر ؟ اوقدره که ایچلرندن بزی آیاقده دور مق مجبوریته بیله قاتلاندی ؟ بو کامقابل اختیار قادین تشکرمه بیله لزوم کور . مدبی ، حتی باشنى آیاقده دورانه دوغن و چو بروب کیتىدگه کستاخلاشان برخنده اسهرما ایله دیدی : « بندن جهنمک بو جاغنه قاچه جق نهوار آقینم ! بکا سورونمکدن می قورقدک ؟ الحداه نه آقام وار نه قوقارم . سز تیزلىکی ساده لوافطه ، بودره ، دوزکون سورونمکله ، الدیومن طاقوب دار اجق چار شفلره برو نمکله می اولور صانیورسکز ؟ بکا سورا رسک قیزم ، بونلر تمیز لک دکل ، بونلر پیسا لک الک اعلاسی ! »

کنج خانملر ، حدتن صاب صاری اولش دیبلر ؟ بزی دودا قلربخی ایصیزیور ، دیکری آغلاما یه دال بر اشمئاز و جهی ایله نخرده دن دیشماری به باقیور ، آیاقده کی ایسه قورقودن باشنى اوکنه اکیور دی . بن اولا ، ظن ایتم که بو اونلری طانیانلردن بریدر ؟ فقط حقیقی اکلار اکلاماز بہت و خیر تدن یرمده دور اماز اولدم ؟ مهادیا خانملری مقابلیه تشويق ایدیسور ، ملکلرک بیله بویله بر حقارت اوکنده بو قدر صبور و متحمل او له میه جفی سوپلیور و نه یا به جفی بیله میه رک آره صره ، اختیار قادینه کمال خشوشله دیک دیک باقیور دم . فقط نه خانملرک سکوت و توکای

اولدابيلر، مثلا هيج سبيزرا مووز من مجازي يورلر، کاه آرقه منزده قالمایه چابالا يورلر، کاه اوکزه بکوب يوز منزه تدقیق ايدي يورلردى. بونكلەدە قالمادىيلر، واپوردن واپوره آتلا يورق، بيك دورلو زختارله ايتشە قاقىشە اسكلە في بولما يه چاليشان برخلق او رتىسىنە صيقىشىيلر، بىزى تامىحًا برسورو شيلر سوپەمك و خانملارك هر طور يله استهزايە باشلا دىلر، اختيارقادىن ايكىدە بىر ماتسافانە باشنى سالالا يور و يانشە كىلەر - كىلە اركاك كىرك قادرىن - : « كورىبور - مىسکىن الله عشقىنە؛ باقىكىز بونلار اسلام خانى او لە جىق! » دىيە سوپەنئور و بىتون وجود يله بىزى اشارت ايدي يوردى. آرتق بىزە دونوب باقلانلارك حتى اختيار قادرىسلە تشرىك كلام ايدهنلارك حدو حسابى يوقدى. اوقدر كە اسكلە قاپۇسندە يولجىلارك بىلتلىنى طوبلا مەمۇر بر آدم بىلە، شاشقىنلەنەن كۈچۈك أچانطەسندە كى بىلەتى بىر دورلو بولەميان خانملاردن بىرىنە: « يېرى، يېرى، كىندىكى و چانطەكى كافى درجه دە تىھيرايىتكى. بارى بىر كىنا رەچكىل دە آزادىغى او را دە آوا! » معانىنىڭ تىڭ ترسىلە يواشىجە، بىر يانە ايستى. اىشتە جەيمىس، حوصلە كىزك قبۇل ايده. مېجىكى بولىلە بيك دورلو مشقتلار واشكىچەلر آرمەسندە نهاتى كۆپرو يە چىقوپ قوشە دووجهى سندە بىر سرعتلە يور و مك باشلا دىلر. يانمەدە كى فلاكتىزدەلر يە كە سوپەمك مقتدر دىكادىيلر؟ حس ايدي يوردمە كە آياقلارى بىر بىرىنە دولاشىور و قىلىرى شىدتلە چارىبور... دوشۇن كىزكە او نلر، بىتون كون هە يىردى و هە فرصلە عىنى حاللە مەعروض قالدىيلر. نە يازىق كە هەريپىلانى سزە نقل و تصویرە اصلا

نە بىم نظرلارم اونى تىكىنە مدار او لە بىلدى ؟ حتى بزم، كىندىسىنڭ اكلا مەدىنى بىر لىسانە كورۇشە منزه بوسبوتون قىزارق سىنى كىتىكە يو كىلىمكە و بلاغىتە كىتىكە باشقا بىر طنطە ويرمكە باشلا دى. .

بىصىرە دە قارا يە، واپورلۇ صوك او غەر ادېفي اسكلە لەرنىن بىر قادىن كىردى. بىغايىت عادى كىنمىش، يوزى دوز كونلى، كۈزلى سۈرمەلى، تېمىسى كىرىھ، اطوارى شېھە رس، ماوى چارشافلى، صارى اسقا زىيلى او رتە ياشدە بىر قادرىنىدى. يانزىدە يە بولاما ياخىھ قابوپى آچدى، دىشىارى يە حايىقىرى، واپور مىرتىاتىندىن بىرىنە شەقەلر ايدەرلەك بىر اسكلە بولدىرىدى، كادى. او اختيار قادرىنىڭ تادىزلىرىنىن صوقولىدى.

ايچىمدەن دىيدم كە: « چوق شىكر؟ بىز قور تولىدق، شىمىدى صىرە بونك... محقق بى آچىق صاجىقلۇق اختيارداك دە چوق حد تى جىلاب ايدە جىك و آغىزىنىڭ سلاخى يېكى كەنە چەورىھ جىكىزدەر. » حالبۇ كە بۇ ئەنەن دە دىلە كەنەملىم، جەيمىس. مكىر اختيار قادرىنى بولىلە جەنلىنى بى حالە سۇوان حس او نك يېكى كەنە، سوسە، آچىق صاجىقلۇغە فارشى اولان تەعسى دىكلى، صرف ظرافت و اصالىت ئالىمەندە كى غىض و كىنى ايمىش. چونكە قارا يە كىرمن او عادىي قادرىنى، اوچ درت كەنە تعاطىسىندىن صو كەرە درحال او قىردىو سەت اولدى و خانملارە داڭرى حەت و فەرتى او قدر سەمىمىي و حەرارەتلى بىر لىسانە تىقىرىزە باشلا دى كە... بن حىرتە يانمەدە كىلە اكىلوب: « بوكالى عادات و آدابە سەزدىن زىيادە مى موافق بولىور؟ » دىيە دەن كىندىتى آلمەدم.

ايچى متفق كۆپرى يە و اصل او لىنجە يە قدر، كولەرلە، سىغاۋەلر اىچەرلە حسبىحاللىرىنى دوام اىستىيلر و چىقىمە زىمائى كەنچە دە متعرض

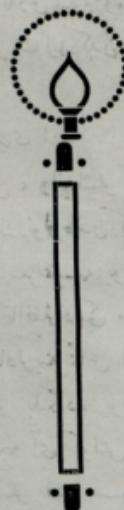
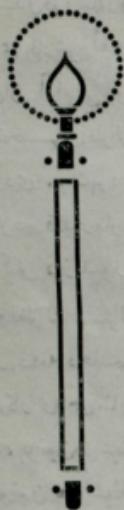
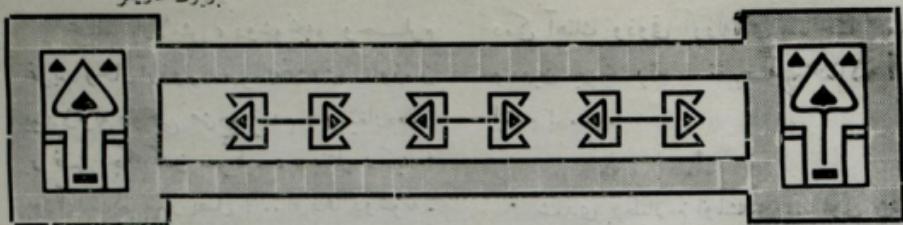
موفق اوالەمەجىم، عنىز جەميس . يالكىز سزە شۇنى خېرىۋەردىم كە آقشام اۇھە عودتىزدە بۇ اوج خانىمنىن بىرىنك چارشىقى يېرىتىلەمە ، دېكىرىنك سىرىتى توکروك اېخىنە قىلاش ، اوچنجىسىنك قوللىرى اىسە (عفو ايدىكىن) چىمدەكىن موسى مور اولىشدى .

بوحال بىر آورۇپالى قادىنى جايىتلەرە قدر تىكىفسىز سوق اىدە بىلىر، دىكى ؟ دوغرۇسى بن بواهە قدر ھېچ بىررە ئاسانك بوقۇر دىليل بىردىكىيە دوشىدىكىنى كۈرمەمىشىم . سزە سوداندىن، سېختىستاندىن، چىندىن، حتى اىستەزە كىز، هوطالانطۇرلە هواسىلدەن بىخت اىدە بىلىردىم . بۇنلار ھېچ بىرندە جەميس ؟ قادىنلەك بوطر زىدە مخقر اولدىغى خاطەرلامىسۇرم . بىلەك ارض اوزرىندا، هنوز، دېشىلىرىنى يىئەن قبائل وحشىيە موجوددر ؟ فقط اوپلەپر شهر تصور اىدە مىورىم كە سوپاقلىرىندا كىزمن قادىنلەك - بلا سبب - اوستە توکورولۇسون، الپەلەرى يېرىتىلۇسون، قولاقلىرى هەر آدىمە بىك دورلۇم سەتىجىن وشىع سوزۇلەرە دولدىرلۇسون .

زوالىي توركخانلىرى، بىرتعصب دىنى قارشىسىندە يولىدقلىرىنى حكم ايدوب، بىر حالە متوكلا نە باشلىرىنى أڭىشلار، اونلار، مەلکەتكلىرىنى و مەلىتلىرىنى ئاىدۇ اولان ھەرىشىنى ذاتابولە ياكاش كۈرورلار . سەرە ئامىن ايدىرم كە، جەميس، بورزالت

اجتايىمەنك ئەھىپ دىنى دىنلىن شىلەھېچ بىر مناسىبى يوقۇردى . بىك چۈق دقت اىتىم، سوقاق خلقىنى سىكىرلەتىرىم شى قادىنلەك آچىق سالىحق كۆرمەسى دىكلى، ظريف اولەسى، كىكاراولەسى، خلقىك قابالىقىن ئاماماۋازا قلاشىش بولۇنەسىدە . چوننىك دىنلىك ئاڭ لابالى ياشايان مەلکەتكلىرنەدە بىلە نظر دەقىي جاب اىدە جەك قدر تىكىفسىز كىشمەسى اوپلە قادىنلەرە تصادف ايدىسىورم كە اوپلەرە ھېچ كىمسە باشنى جەمۈرۈپ باققۇر بىلە ... اوت، جەميس، دىنلىك بىلىر كە توركلەك عوام قىسى فطرە، نادىر، تەيز، ظريف و مەستىتا اوپلەن شىلەك دىشىنىدە . فە الواقع هەر يەردە سوقاق خلقى بىراز بويلاهدار ؟ فقط كىرك تۈزۈيە اجتايىمەنك قەدانى و كىرك خواصىك ضۇغۇن وندىنى بورادە هەن ناصلىسى بىتون قدرت و ئەۋۇذىك سوقاغە دوشەمەسە بادى اولىش سوقاغە دوشەن بىقدەرت دە دىزى كىنسىز، خاشارى بىرات كىنى شاخە قالقىمىدە، تىكە آتىمە باشلاشى ؟ بانطۇلۇنى لە بالطبع بوتەلەكىدەن قولايقلەم، قابوجۇن قورتولە بىلىورلار . فقط زۇپىل لە، فقط داوز زۇپىل لە، دا آتزاواھەلر ؟ ... اونلار اىمەن يكاهەن جازىم، دېدىكىم كىنى، «بوقىن» تەلىمى، جەميس، «بوقىن» تەلىمى ... مەستىخى

خالد فخری يه

يو كسلره دوغرى

يوقوللغى آكلاتدى . . كىجه ، حزنىسله
زوحىده ياشىوردى
بر قاچ أوكسوردەن سىن بىخىرەمك آتىندە
ايكلەرك اوزاقلاشدى . بر قاچ ، باغىران
وقوشان چوجق نىشەلىنى داغىتەرق جادەيە
ايىدى .. شەمىدى ، سوواقىدە شەدادت كېتىرەتلاردىن
بعضىلىرى مۇذنلارى تصدىق ايدىپور ، شەمىدى ،
مۇذنلارك صىداسى اوذاقدىن اوغاھە عكىسلىر
ياپەرق تەليللىرىنى دويورىپور ؟ شام خرقلى ،
يارم قونىزىمىلى افدىيلار تىيىجىلىنى صالحالىيەرق
جامعە كېدىپورلاردى . . .

بر رمضان كىچەسىدى ؟ لامېلر يائىش ،
مناردەر آتىن كىرلىرى ئاقىنىشىلدى .. ياواش
ياواش آجالان اولى ، ياواش ياواش آجالان
وتسفس اىتەين شىر ، شەدى پاك قىصە دېقەلەرن
صوکرە كىچەنك سياه قىدە قوجاغە ساقلا -
ئىمش ؟ دكىز أولرنەكى أللارايشىقلارنى چوقدن
طۇتوشىرىمىشىلدى

بردى سرسىرى بر كىچە قوشى سرىيع
حر كىتلەيە نظرلىرى مېقناطىسلەدى ، قازشى
دامىدە آج بر كىدى أوكسوز مياولا مازلە

دەکی آهنىك وذوقى اوزله‌ندى ... جىتلر ...
ودىرىن بىر تىخسەرلە ، خېچىجە ، محالاتە آه
ايىتمۇ !

شمدى بىر طيارەم اولىشدى ... اونى بن ،
خىال اقلىملىرىك تفکر چىچكلىرىلە سوپلى
كەيىش و بىر ضيا من اھىزىنە بولەرقىيەندىم ؛ و ما كەنەي
اڭمەتقىن ما كىنيستىر كېتىخىرىك ايلەكىن صوکرە
دۇمنە امر ايىتمۇ :

— يو كىكلەر دوغىرى !

او آنە بىروانە دونمىش ، وانىتىلىر كىتىدەكە
چو غالەرقى بىن ، يوقا بىلارك بولۇطدىن كوبىكلى
دكىزلىنە طبىقى بىر خىال سرعتىلە يول آلمە
باشلامىشىم . تا او تەدن ، تا اقلىرمەكى مناطقىدىن
سېلىكىنەرك طيارەمك قانادلىرىنە تماں ايدىجىيە
قدىر سوقولان بولۇطلار بلەكىدە يوزلۇجە
پارچىيى آشىدى . بىكىر جە آى كونش ، و بلەكە
مېلىونلۇجە أجرام مارطىلە قدر سويملى بىر
بىاضقلە بوايىسىز دكىزلىك ئايىدىن صورلى
ايچىنە طبىقى بىرىشىم تىتەكلىكىلە ، طبىقى بىدا مەمە
كۈز ياشى حزنىلە ، بويلاھ ، مەممۇم و ضيادار ...
بىكا جىتلەرلە ئىتىن ، مەرصۇم خىاتىدەكى شەرى
آكلا تىپورلۇ ؟ بىكا ، بىأئىدىن دكىزلىك نەمە .
يېتىدەكى اقليم صىنعتك نوردىن ، ئەملەن نىج
اولىنىش سودا كار باكىر مارىنى فىصلەبىرلەردى ...
نوردىن ، ئەملەن نىج اولىنىش باكىرلە ، شەرلە ،
اڭلەنەنە غىنى او لوب بويومش ، دىيار دومك اڭ
پىرىشەوت قادىشلەرنىن مونس غلەمانلار . . .
صوکرە ... سولارك ، حشمتلىك انسانلەر دە
بىر پارچە سعادت حىنى ئويانىر ئان صىنعتكار
اڭشكالى ، انسانلەر دە بىر پارچە ياشامقى ذوق
جانلاندىر ئان ياقوت وزېر جىددەن مەممۇل ،
مەممۇل سەدىر اقبالى . بىرمەت بويلاھ ... و آرتق

مەخىلەم بارلامش ، دوشۇنجم و حىسلەم
غىرېب و مەحال آرزو لە سو سەلە ئىشىدى .. او زمان
سېلىزلىر لە روحى مەزج ايىتمۇ ؛ و سەغارە مەدن
بىر قىسى چىكىدەن صوکرە ، « جىتلر » دىيدم ؛
بو آنە كىم بىلەر نىصل ؟ .. « دە دوشۇنە -
جىكمە .. قوموشۇ أودە بىر تىخىرى بولەر دوشىدى ..
شەمىدى قارشى أوك او جاق باجا سى يودولىش
برىشىمەن آدام كىي پوفلىسۇر ، سرای بورنىدەكى
قانار مەتجىسىن ئظرلىلە صولرى آراشىدىر -
يرىپوردى .. شەرەدە حىات هۇنۇز جانلانىپور ،
سوقاقلەر دە قالدىرىمەرلە آڭلاش سەندا ئەلەرە ئەخور
و تریا كىلە دىزىپوردى ...
اون ئظرلىر ، سرای بورنىدەكى او مەتجىسىن
قانار بىر دفعە دە چاقدى ، و بوبى لىل غەرانك
سەجدە كار روحى منارە شەرفەلەرنىن سۈزۈلەرك ،
صانىكە ، بوتون هەرىشىڭ مساماتىنە حلول ايىتىدى .
او ، بوتون هەرىشىڭ مساماتىنەن قىورانىدىن
صوکرە آز ، يەك بىللىسىز كورۇنەن او زاق
بىتالىر ، آزوبىك بىللىسىز آۋورد شىشىرەن جامى
قېھارى .. يو كىك سەرولار ، دكىزەكى أو لەردىن
بىر قانچىن ايشقلى خىالى .. بونار ، ھېپ بىر دەن
تىتەمىزلىك سىندى ؛ يواوش ، يواش .. ھېسى ،
يارىنىڭ رىنكىن ، ضىايدەن مەممۇل بىلدەلەرنە
كۈرۈنەك اىچىون دەسا يەك اير كىندىن فەدai
كىتىدىلەر ... يالكىزدىم .. كىچە ، حزنىلە ،
حزن و سکوتىلە روحەدە ياشىپوردى
سکوت ، حزن روحى غېچىقلايەرق او كا
غىرېب آزۇزول احساس ايدىپور ؟ سکوت ،
حزن بودىندار ، متوكل آق ئامادە روحەمۇنس
تسەلىلە نفوذ ايلپوردى .. روحىم ، بىر دەن
تىتەمىزلىك ، نظر لەرم بىر دەن پارلا دادى .. مەخىلە مەسە ،
كىتىدەكە دە فەضلە تلقىن ايدەرك ، بىكا ، جىتلەر .

فضلە أميد سىز لىكىن صاراران دوداقلىمك
رۇشىلرلە بىرىيەت بولۇشكى اوستىدە
دىز اوسى كەلمە، واوزاڭ جاناعىنىڭ قدرتلى
خالاقە نىاز ايدىلە، « ياربى، دىدم؟ بى سىن
حایاھ ايت ؟

كە بىر شلاھ، آهنگى تىنچىرايدەن الھىلدەن،
كە بىر تانە سرورى تەھىز ئايلىدەن ارغۇنلارك
تەوجات احتىساتىلە روحىدە يو كەلەن شعر
تەخسلەمە، بوروضە حشمتىك ياقوت سىدىرلەندە
ھېچ سولەين قەرم زىنلىكى كونلار ياشادم .
بورادە، هەشى متتحول، هەشى أرضمك تاماً
عكىي ايدى . او زۇن بىر مەت، دوام ايدوب
كىدىن كۈنلەرنىن سوکەرە، وجودمەدە، دىنالىق
ذوقلىمك هەنھەن ھېچ بىرىي حس اىقىمشى ،
ھېچ بىر زمان، عدم موجودىتى دوشۇن بىلدىكىم
شىلەر قاراشى بىر اۋاققى تىايىل ابراز ئايلىمە دەشىم ..
نە او يۈمىق اىسىتىور، نە دېشىقە انسانى ذوقلىدىن طاتقى
أوزلۇردم .. شاعىرلەك وجوده كېتىرە مېھجىكى
سلىس و مطرد بىر آهنگىلە باشلايان نغمات آرىسىنە
ھېچ تصور اولۇنەميان، ھېچ دە تعرىف بىلە
خىاللارە صىغمايان بىتون بىر مجمع مخاستىك معنۇى
تو كەلرلە، شەمىي كۈنلەرلە بىر بىللىك تىنچىرايدەن
شىرىتىلرلە ھەم حس، شەمىي حورىلەك ،
شەمىي غلەمانلارك سماوى مەئىلرلە بېھوش ؟
پىرنىشە، ير غفران دەملە كېرىيىور ؟ كون،
ساعت، زمان حس اىقىدىن كېزىيور ؟ دېكەلنى سور ؟
معبودە نىاز ايلۇردم .. طېقى بولىھ .. وقتلىم،
بورادە اوچە آيرلىشىدى . . . اىلەك زمانلارم
عبدالله كېرىدى . او وقت، بىتون بىر توكل

شەمىي ، روخىدە ضېط او لۇنەميان ئەنەيشىز
اهىدىلەمك چىلغىنقاقلەرلە يىلىزلىك حزىندە ،
قەرك ، طېقى شېنلىر كېي دەشان نور چىشىدىن
دەوشىر دىكىم دىنگ و مختىلە دەھاچوق يو كىكلەرە
دۇغىرى يول ويردم . واىستەدم كە : او هەرصع
ریاض احتىشامك تزاھىتىدە حسمە ئىس بىر خىيات
سرمىدى بولەيم
او آنده ، سانكى كۈنلەك اوزاڭ آهنگى
دوياڭ كېي او لەم ؟ او آنده ، سانكى، حورىلەك
كېچە عبادتلىرىنى آكىدىر يەنەمەر حس اىتىم ..
او آنده ئەن ظەن اىتىم كە غلەمانلار نىازە قانىشلار،
خالاقە سىجىدە ئېتكەلە مشغۇل .. او آنده ..
ويقادىم ، ارڏىن بلەكىدە يوز مىليونلار جە كېلو
مەتولر يو كىسلمىش ، كۆنشكى ، سىارەلەك، كاملاً
ھېچ بولۇندىنى بىرىرە چىقىشىم . كۆنش ،
سىارەلەر .. كۆرۈپوردم . مساھىسى بىجە
ھېچ بىللى اولىيان بىر وسعت داخلىندا، عطاрадە،
زخل ، مشتىرى .. والخ .. كۆنش اورتەدە
بولۇق شەرتىلە بوجەلە شەمسىيە سانكى، بىر مولوى
درەكاهنە ذەكرايدىر كېي دۇنيورلۇ ؟ دۆرلەندەن
متحىصل صەدارىسە، او آيىتىك مطربىنى تشىكىل
ايىپپىورلەدى .. كۆنش باشلى و نورانى بىر دەددە
سىارەلەسە او كاتابىغ مەرىدەلر، دەغا كار بىرمەدىڭ ئۇيىدىن
قېلىرى آلتىنە دورانلىرىنى اكىل ئېتكەچالىشان
بۇ مخلوقلار سانكى پىر و جدومىت حەركەتلىرلە بىر
مۇلۇي اولىشلار، سانكى، مۇلۇپلىرىلە دورانلىرىنى
يىلىزلىرىنىن آمىشلاردى كېچىم ..
شەمىي بولۇندىغى سەدا كەزلىرىنىڭ نە بىر
سىارەدن كېمىسى، نە دە طېقى بىر مارقىي آكىدىران
سوپىلى، اوافق يىلىزلىرى واردى . او زمان

روحه آلهك بويوكىنى تقديرىسى ايدر ، اووزون بر مدت ، قىيىمانەدن آلم سجىددەدە نور رەحانە يالوارىرىدم ، او بويوك آلهك نورى . اونى بن فاقچ دفعە ، فاقچ دفعە كۆزىمىدەكى شەلەلر سونەركى سير ايتشىش ، سجىددەلرە اينشىدم . أك پاك و زىزە اعتقادلار مەلە خالقىت حضورىندن چىكىرلىكىن ، ديشارىيدە ، قىصىدەلرلە بى استقبال ايلەين حورىيلرك كوتۈرلەر قدر آهنگدار ضدالرىنى ايشىدىرىدم . . . كاپىلر . . . دائما يانلىنەدە طاشىقدارلىرى سدىرىمى مىعىدىمك پرلانطەأشىكارىينە وضع ايدەرك ، بىن بر قاچنڭ ياردىمىسلىه او تورىدىقىن سكىرىھ ، أك چوق دفعەلر كوتۇر حاووضنڭ يانىندەكى فيروزە آغاچلىك سايىلرىنى كىدرىذك . . .

اورادە ، ايكنجى زىمانىدە بولىلە .. اورادە ؟ او ، بر أىل قدر كە يېش زىمرە يابىراقلى آغاچلىك يېشىل كولكەلرندە ذكر ايلەنەن اشيانىك توحيد لەينى دىكەلەر ، بعض ، زېرىجىدىن ، اويمىلى قىدەلار ايجىنە كوتۈرلەيمىز ، بر آن غىنى وسعا دت حس ايدىرىدم . . .

بو خەدىتمە مامۇر دەرت حورىيم واردى . . . اوافق بر اشارەلە ، سوزۇلۇرلە ، رقصان وجاذب وضعىتلە طاشىقدارلىرى مىنەلى قىدەلە دوداقلارمە ، بايسىلان رايىحەلى كوتۈرلە داملا - تېرلەدى . . . او زىمان ايشتە ، نايىلر او تەر ئە مر . . . نىسلەر او قۇنۇر ، بوتون بىكا عائىدەن هەشىئىك مىرىتلەرمە اشتەك اىتىدىكىن كورۇردىم . . . مىرىئە خوانلار دوداقلارندەكى آهنگلە ، تايىزەنلەر بايغىن نظرلەرنىدەكى يېشىل بەھار ئاماتىلە . . . و ساقىلە ، طوبىوقلىرىنىش اىنەن سىرىما صاجىلىنىڭ آلتىن تۈواجىلە بىردىن . . . بى تارو حەدە كىزىەن شەر تەخسىلىر مەلە بايسىلەرق باشقە بىر عالمە ؟ بىرىشقا ، ھىچ دوشۇنەمدىكىم بىر عالم أذواقه اىصال ايدر .

لردى . . . سوگىرە ، تەخىم يو كىسىلەر ، كوتۈرلە چاغاللار ، آغاچلىرى قىيىت يابىراقلىرى تىزەتكەركىنى سلاملىرى ؟ قىصىدەلرسە ، سەدە ساحلەركە تىزە ئىتاق قدر موزون ، حورىيلرملە كوشىكمە كىدرىدم . . .

اوچىنجى زىمانىدە بورادە . . . اوراسى حىقىك بويوكلىكىنى تەخللى اىتىدىرىمن بىر يىرىدى . . . كورۇردىم . . .

صايىسىز كونشلار ، صايىسىز سىيارەلر و ئاباتىلەرلە عقللىرى دور دوران بىنەيەنە ئەفمالىت ايجىنە ، اون سەكىز بىك ئەلم شەمس دۇنيور ؟ كون اولىسۇر ، كىچە اولىسۇر . . . و فضا ، مەقادىيا حەركەت ايلەيوردى . . .

ير ، ير اوزاق ، اوزاق . . . كونشلار . . . اونلار ، صانكە ، مەناھەر سەدادە چوق ضىالى بىر فاتوس و يلايىزلىر ، آيدىتىلغە مشتاق بىر وانلار ؟ داڭەلەر شەكلەندە شەمسىز احاطە ايلەمش . . . مائى بىر بوشاق . . . سادە بويوكلىك ؟ سادە ذوق ، سادە حەشمت . . . روحىم سە ، دورغۇن ، روحىم سە بورۇشمىش . . . فقط عشق يوق ، فقط سەرىستى يوق . . . بىر قادىن التفانى ، بىر قادىن تېمى جاذبىي ھېچ يوق . . . زەمرىلەر ، پرلانطەلەر . . . داڭىمايلار ، دائما كوتۈرلە . . . نىصل او لۇر يېلىم ؟ . . . قىلم او زاق خاطرەلر ئە دوشۇنەر كە خەنلىقلەرلە دىيدىسىر ؟ بىن سودايدە مەھجۇر ، حىماىسىز لەقىن انجىدايدىلە . . . داڭازلەرمى سادە بىر دەشە ، آدايدىر ، ماضىيە ، خىاللارە يالوارىرىدم ! . . .

ماضى ، ارضم . . . عشق وار ، آلم حس وار . . . حال و جنت . . . عشق يوق ، حس ، آلم يوق . . . فقط او ، اك باشلىرى ، اك كۆزىلەر ، اك كۆچۈكلىرى . . . عقيق طاشلەلە سوسلى طاوس تۈپىلەنەن لېساشلىرى ايجىنە دائما يانى باشىمە بولۇنان او قىز ، او كۆزىل حورى قىز ؟ . . . آه

عشقمز شمدى بى بىل بىل ياوروسى كى
ترانهلىرى يېچنەد بويويور ، روحز چول آقشا.
ملنندەكى يورغۇن تنفسات ايلە قاورولىوردى.
اونك ايلك آن تسلىميتىندە آكلامشىم كە ،
اوندە عشقە عاند هيچق بى تىخىرى بە كىچمەمش ،
عشق ، ذوق بلکە ايلك دفعە اوەرق اونك
قىز روحنى تحكم ايلەمشىدە .. بشقە حورىلار ،
بشقە قىزلىر .. اونلار ، بىخە واقعا بىر شعر دىرلر ،
اونلاردى بىر غايىهدىرلار... لەن بۇ ، اوپر ھەشىرىدە.
لەن دەن بشقە ، اوپر ھەشىرىدەن چوق آبرى..
آهنكارك ، مىنلى ، قاقالى قىح شقىرىتلىرىنىڭ
العكاسلىرى آراسنەد يوكسەلن تىزەكھە صادى ،
ھەنگەمدەن فضالە بى اىنجەلكلە حس ايدىيابىر ،
دوشۇنولور ؟ بى تىسى ، اكىزيا آرقاداشلىرىنە
بىلە سعادتلىرى خلق ايدىرى .. ياواش ، ياواش...
شىدى آهنكار يورولور ، صوصار ، وبابىلىر ؟
ياواش ، ياواش .. آياقلەرنەدە يېجىدىن خەلخا -
للەرىنى چىنغيردەرق اونلارك كوشكىمى تۈرك
ايدىكاريلىنى حس ايدىردى . صاچلەمدە او زمان
بەھار روز كارلىرىنى تىماسى قدر ائىرى بىنوازش ،
دوداقلەمدە او زمان بەھار كونشلىرىنىڭ ايليق
خەمەلىرى قدر غېرە محسوس بى رۇشكە .. بىردىن
كىزىنير ، قىىلدار ؟ آهنك فسونك بايسىتىفي
كۆزلىرم آچىلهرق اونى روحەلە قوجاقلار
أوپوردى ..

نەقدىر اول ، بونى بىلەم ؟ .. نەقدىر اولدىن
باشلايدىرق الآن دوام ايلەين بومعنۇي تاسارى من
بىر كونكىلىدى كە ، اونى آرقى تىكىن ، اونى
آرقى تىعەمەن ايدەمدى . وايشتە او كون ،
آرقاداشلىرى يېجىدىن خەلخاللەرىنى چىنغيردەرق
كوشكىمى تۈرك ايدىرلىك بى عشق اولان حورىنىڭ
نظەرلەندە بىخى انثارە سوق ايلەين تكىيەلەرك
موجۇدىتىنى حس اىستەم . ياقلاشدى . كۆزلىرى

اڭرى او بولۇنماسىدە بىكا جىت پىك بىھۇدە
اولەحق ، بويىرەدە كى حياتىم ، بوبىتون بىر كەيە ،
بىر تامى قالەجىدى . او ، كە ؟ بى قىز حىاتى
بىندە بولىش ، كۆزلىرمە التجا ئېمىشىدى . بىن كە ،
سادە بىر حس ، او كا رېبط حىات ايلەمش ،
واراغىڭ غايىسىنى اوندە كورمىشىم .. دوشۇمەدن ،
بىر كون بىتوون دىكىلەرىنى كوشكىدىن چىقادەقىن
صىكىرە ، صاچلەرى ، ايسكەلەين اللەرىنى طوتىم ،
اونك زىمرە نظرلەنەن عشقە عاند بىرىسى سؤال
ايىتمە . زىمرە نظرلەرى بىردى ، غشى اولىدى ،
دوداقلەرى تىزەدى ، صولىدى . او قدر كە ؟
خزانىدە صانىك بى ورىقە اولىشىرىدى . دەبا بى
جواب ويرەمدەن ، قوللەرىنى چىكىم ؟ باشى
كۆكىمە دايادى . شىدى كۆكىز بىر لەشمەنى ،
دوداقلەم دوداقلەرنە .. ياواش ، ياواش ..
روحىزدە بىر لەشمەنى ... چوق صىمىي چوق
تىزىھ ، لەن فرق ايدەمەيەرلەك نەقدىر زمان ، ھەم
حس بى آن سعادت ياشامشىدق ...

وقتل احتضار ايدىيور ، ايلك و روەم
آندىن بىرى كىم بىلەر نەقدىر اولىيوردى ؟ ..
دەپاك آزاول سوپىشىدىكىز بىاورو حورى قىز ،
چوق اولەندەن حىات جىسمە اوقدەر فضالە بى
تەتكىمە ياشامغە باشلاشىدى كە ؟ بى آن ، اونسز
اكلەنمەك ، بى آن ، اونسز وقت كېرىمىك
شىدى قطۇغا محال اولىش ، او بىم جىت -
حىاتىدە يكائە بىر دوشۇنجه تشكىل ايدەمشىدى .
زىمرە نظرلەندە كى عشق جاذبەلەرىنى ھە وقت
أئمك اىستەر ، ياقوت دوداقلەندە كى ذوق هەزمان
طاھىق او زەردى ..

آئىن قدر صارى صاچلى ، مانولىا قدر ،
زانباق قدر نازك تىلى .. جىت - حىاتىدە كى
عشقم ، جىت - حىاتىدە كى سعادتلىرم .. آد
بوقىز !... بوقىز

طرقندەکى قاطران قويولارى قاينىور، كوبو -
ريسيوردى . قيامت دها چوق او زاقىدى ؟ ..
او زاقدە جەنەملەر آزمىش زنجىزىلەندەكى
زىيانلىرى اونى ضبطايىدەمۈرلەر، او زاقدە لولەر
عصىانلارك يورومك ، ياققى ايستەين بومخلوقك
رجاللىرى يوكسەلىيوردى .. او اللهندىن نياز
ايلىيوردى : « ياربى اذن وير آرتق، قوللارك
عصىانى ائتلارمك بىلە بوغامىيەجىنى درجه دە
چوق اولدى »

قوللارك عصىانى .. وجودم سراپا آتش
كىليلەرك پىخرەمدەن آيرىدم . تختىمك يانسىدە
طاپوس توپلەندىن لىساىلىرى اىچنە خىالى بىر
مخلوقى تنظىير ايدەن بو كوزلۇققىز، دوشۇندىم،
ا كىرىنى حيقىقتا آرزولىرىنە مطیع قىلارسە ،
قوللارك عصىانلىرى بوغىمىق اىستەين جەنەملەر
بىم اىچىن ، حتى اىكيمىز اىچىن بىلە ، الا اول
دوشۇنىلەجك و ترتىب ايدىلەجك بىر جزا
اولەجىدى .. جەنم .. ساده آتش ، ساده
علو ... عشق ، ساده اضطراب ، ساده يوز -
غۇنلق .. بىر آتش ، بىر جەنمەداو... او زون
و قىلار سودىكىن ، او زون و قىلار سوپلەكىن
صىكىرە ، حىاتى ، سادە بىر محبتەلە ادامە اىچك
ايستەمەنلەر ، شېھىز ھىشىئە لاقيد آداملىر
دەكلەرىدى .. انسان ، نصل ، سور ، سوپاير؛
بر كون اولور، ھەرى يېتىكىن صىكىرە عشقىندىن
آىرى ياشامغا باشلار؟ وبو ، بىر جەنم اولور..
زمانلاردى ، سو ، سوپل .. ھەرى او لىسين ،
يېتىسىن .. واك نهايت ، تىيجه ايستر جەنم ،
ايستر سەينه جىت ...

آغىر، آغىر ... خلىجانلارلە ايلرىلەدم ...
كوشكمك زىمىد طاوانلىرى آلتىنده بىر يىشىل
كاستاندەكى كۈوه رەجىنلىرى آكىدىر ان بوقىز ،
او آنە جىيات رووحىدە فانادلانىش ، جىيات

دوداقلىرمەدە، كۆكىمىز بىرشىش .. قوللەرن،
روحىزىكىرىنى در آغوش اىلەمش . او بىدى،
سودى، و « بى دىدى ؟ بى آرتق تىلى
ايلىيور .. هادى، او بىكىدىن سومكىدىن بىشىق .. »
غىر اختيارى بىدن تىرەدم .. ذاتا شىمىدى -
يەقدىر سادە سوپىشىمكىدىن عبارت اولان عشقىمىزك
بر كون اولاچق، بىزى بىلكە تەللىكلىرى سوق
ايدەجىكى آكاماش، آتىي دوشۇندىكە حاڭلار
ايچىندە چىرىپىشىدم .. دىيوردم كە: « كون
كەلەجك، عشق آرتق بىر چول قولراقلىغىلە
وجودمىزى، قىلىمىزى ياقدىقىي زمانلار ، او ندىن
بىلەدىكى، دوشۇنەمدىكى ذوقلىك حصولى
آرزو لىرىنى كورەجىم .. » بى، پاك طىپى ..
ذوق بىلەز، عشقك تىيجه لىرىنى كىدىرە من ..
لكن بى سورو كەلەيش واردەك، اونى مطلق
و سالە كىتىرەجك، واو بىلەمن اوندەكىنى نەمە
ذوقلى طلب ايدەجىكىدى .. خصوصىلە بىر
قىز، بىراڭك بوسەسەلە، بىراڭك دوداقلىغىلە
الكتىرەقىلەندىكىن سو كەرە ...

كون اولدى ، او نك نظر ارنىدە ، او نك
سو زىلەندە بوتون بودوشۇندىكارمى بولىم !
نەصلدى ؟ .. ياقلاشىدى ، كۆزلۈرى دوداقلىرمەدە،
كۆكىمىز بىرشىش .. قوللەرن ، روحة
يەكىرىكىنى در آغوش اىتش .. او بىدى، سودى ؟
و، « بى ، دىدى ؟ بى آرتق تىلى ايلىيور. هادى
او بىكىدىن ، سارىلەقىدىن بىشىق
كۆزلۈرىنى تىكار او بىدم ، دوداقلىندەكى
ايلىق خزمات عشقى او بىدم .. سودم او قىشادم ؟
« عشق دىيدم ؟ قىزىم بوندىن بىشىق اولىزكە ..
ايستاندى ؟ زواللى حورى قىز ! ..

او زاقدە جەنەملەك كۆمبۈر تىلى اشتىللارى
دوپولۇيور، بويانە صرات كۆبرىيەسىنك اىكى

بويوك دويغو

يوماوش دى ؟ . بىز ، نصل اولش ، اوئدن قورتىلماشق ؟ ! .. دوداقلىرى من سوک اولق اوزىزه بىرداها بىراشىدى ... زىزىد كوزلارى سوک اولق اوزىزه بىرداها بايسىلىدى بىزى يېنىدىر . دكارى كونش خزمەلرنىن بىرى سورولكەلە يە . رك ، ايكمىزى تالاواره قدر سوروكلاهدى .. اونى بىلەم ؟ .. بن چوق ياندىم ، بن چوق آجى دوييدم .. سنه لەر كېدى ئىن ايدەرم . بىرگۈن بوجازانك آرتق الوردىكىنى بىكايسىلىدىر . دكارى زمان روھى معائىسەيتىم ؟ اوئندە عشق ، اوئندە بىسعادت قىللاماشىدى

بىكىكلاره ، شەقە دوغرى .. شەمىدى اشاغىلاره ، سەقلىتە تىكار اىيانىوردم : يەلدىزلىرىنى يېلىدىسۈر ، ارىضم يىنە دونبىر ، ضىائىغۇر ، ايدىسۈر ؟ وقىر نور حىسىلە مىرىزىدە بىر عالم نور احضار ايدىسۈردى ..

ينە آقشام ، لامېتلەر يامش ، منارەل آلتىندىن كېرلىنى طاقىنىشلاردى .. ياواش ياواش ياواش شەمىدى أولر آچالىسىر ؟ ياواش ياواش بوسفور نظرلىرىدىن سېلىنىور ، اوزاقلاشىشىر ... كېچەيسە ، حزنىلە ، حزن سكوتىلە روحىدە ياشىبوردى

مەقى تحسىن

روحىدە كى آشىانىندىن سانك اوچىشىدى ! .. يېھى ؟ بوافتادە ، بىتون بى وحدت حسە سېپ بىر جەنەمە ئىدى . « الله نە بويوبىكىر ، الله نە رحىمەر ؟ عفو ايدىر البت ، ديدم ودھا آغىزى ، دھا خەجانىلى .. دىزلىرىنىڭ دىبىنە اوطورەرق :

— سن ، ديدم ؟ شەمىدى عشقەن فضله بىر شى اىستەمن مىسىك ؟ .

جواب ويردى :

— عشقەن فضله ؟ . ألىت ! ..

قوللىرىم اوزانىدى ، دوداقلىرم ، دوداغنە دىكىل ، بى دفعە باجاقالىرىنى تەناس اىتىدى .. چىكىدى .. شەمىدى دوداقلىرىنى دېلىشىدى ؛ شەمىدى كۆكىمىزىدە بىرلەشىدى .. دوھز ذاتاً مىزوجدى .. وجود مىزىدە بىرلەشىدى ... نەقدەر زمان اولدى بىلەم ؟ . وجود من حالا صارىلاش .. دوداقلىرىنى حالا عشقى مىص ايدىسۈر ؟ قابىز ، يورغۇن چېرىپىشىوردى او زمان بىزى كوشكىدىن آلدىيلر .. بىزى كوشكىدىن آپىردىقىن صىكە ، اونى بىندىن ، بىنى عشقەندىن آپىردىيلر .. بن بىرگۈن شەءا، بىرىدىكىرىنى، عشقە نەن ئەلۋىندىق .. جەنم نصل اولش ، بىزى

نتىجهسى اولەرق حق تحسىن و فاضل احمد بىكىر
خارج قىلىشىلار . قارئلەر من عفو ايدىلر ،
بۇندىن سوڭىرە كان بازىلار هىئەت دامەن اصلەن نىكىر .

اعتذار

يازىلارك تصنىف خصوصىنە رعایت ايدىلەن
حرىف شىغا اصولىندىن مطبعە جىنك سەھوى

قادین . — سکایین ایدرم ، بر بر دقیقه
ضلال ایدی ... بیلهم نصل اولدی ، بن او نک
قوللری آردنه ... سویلهمه یه جکم یاربی ..

ارکاک . — صوص ! ..

قادین . — مادامکه کناه کار نم ، بخی
دیکله ملیسک ، بن ایسته تم ، که آغلای سک ..

اوکوت

بابا بالکن براشنه نایپورسک چارداقده
هم ندر او الکده کی صوی وار او بارداقده
— خایر بابا صو دکل بو شی نه دیرل او نو تدم
آرقاداشم کلشیدی ده او ایچیردی بر بودوم

افتام اوستی کزیبوردق براز راق ایسته دی
— بهی سفیل دیسه گه کل با غیرخی پیسله دی
بیلمز میسک که بو ایچکی خانعللر سوندورور
بر ایونی قولایقله کوتولکه دوندورور

باره دیه ایچکی ایچون آناسنی اولدورور
حیسلرده چورو برهک دشمنکی کولدورور
باق کوزی گه قان چاناغی او زفومک زورندن
فس بریانکه کوکسک آچیق صولیپورسک بور تکدن
بن او بر کن هر کون سنک او لکسز آنکدن
ایستر میسک آله قاراشی باباک ٹولسون عازندن
آقی صقالی بابا شنه باقدی ایچی صیزلا دی
مور داماری یتره که آلی کوزیاشیله ایصالادی

اختیارک کوزلنده ایکی قطره پارلا دی
مطلوب چو جوق اودیقیه غفو اولدی یغک آ کلادی
— ایچم بابا سن امین اول حاجت یوقدرتوبه یه
ار بابانک مرداولادی سوزک آلمز کیره بروه

یکی کوی : ۱. ر

ارکاک . — اوت ، اویله ! .. فقط بن بوكا
اینامام .. بر فرضیه ، بر نظریه ایله قارشو
قارشویه بولنه یورز .. بن سنی او نک قوللری
آردنه ، تا شوراده ، شوکوشده ، دوداقد
دوداقده ، بوتون عشق و حرارت ایچنده

شہاب الدین سلیمان بک
آنات روحیه

۱

عشق

« کیجه ... سیاه و درن بر کیجه .. معاصی
اشایپوله ظلمته تویه کار ، شوات احتراسات لاس
سکوت ایله محاط و عبادتکار .. اولوم کی برباد ،
مششم بر شیئک پکدیکی حس ایدین لرزه ناک سکون
بر او طه ... بر قادین ، بر ارکاک ...
ارکاک : یوکسکاردن ، اعماق جودن سقوط
ایتش کی از کین بیتاب .. طبق بو شایامش بر
چو واله بکزه بور ..

قادین ، نایپا بجنی شاشیرعش ، بر کوشة خنی ده
آیاقده ... بر هیکل متعدد ... و سوکرا بواولوم ،
بویاس مسکنکار روحي بوسبوتون تائیم ایده قور
فاق و سفیل برموم ... سکوت ...
قادین . — « بر مدت صوکرا » آغا .
یورمیسک ؟ ..

« سکوت ..
ینه قادین . — حس ایدیپورم چوق
مضطربسک ... و بیتون بونک کنایی ...
ارکاک . — رجا ایدرم ، صوص ! .. بخی
دوشونجه لمه یاپ بالکن براق ! ..

بويوک دويغو

ايدرسك ... بن ده ... بن ده زواللى ، بد بخت ،
قلبمده برياره ، روحده برهجران ، و كوزمده
دانما ، دامما بور ، بر آذ اوتكى خيال .. سنكله
اونك بربيرىه مربوط خيال ياشارم ، بد كىك
ياشامام .. بن بوكا تحمل ايدهم .. بن سنكله
آرتق يانيانه او طورهم ...

قادين . — ديمك طلاق ؟ ..
اركك . — اوت ، طلاق ، نه يابيم ؟
بن بونى هيچ دوشۇنمىز وايسەمزىدم .. لكن
شىمدى سن بىي مجبور ايتدك .. ذاتا بنم
اولمايان برقلە ، باشقەسە توجهىدەن ، باشقەسە
عائىد اولان برقلە نصل ، نەحقەلە تحكم ايدە .
بىلەرم .. ازدواج اكىر مقاولاتىن مصدق بىر
سىند او لمىسىدى .. بوكا حقم او له بىلەرىدى .
فقط او هيچ او بىلە دىكىدر . او بوسە لىردە كى
يىين ، كوزلرده كى شەعلە متقابل ، اللرده كى
لرزە صداقتىر . بونك ايجون يالكىز طلاق ...

قادين . — سىنسز ياشايىمام ...
اركك . — بىرتىم اتھزا كار ايلە « بىنسز
ياشايەمازىشك ، باشقە سىلەدە ياشارسك .. بىنسز
ياشايەمازىشك ، بىر باشقەسەدە محتاجىشك ..
بىنسز او لمەماز ، حىيات جەنم اولور ، لكن
بىندە كى ضىا ساكا كافى دىك .. بىر باشقە مۇمدە ! ..
روحك بىنسز او لمەماز ، چونكى بولشۇن قالىرى ؟
لكن بن او فى اىملا ايدهم ، بىر باشقەسى دە اىستە ..
وبىن ، اوچ او طەلى بىر عشقە راضى او لمەمام ...
اونك ايجون طلاق ...

قادين . — چوق انصافىزىك ...
اركك . — انصافىز اصلا ! .. بالعكس
سكا حرېتى وىرىيورم . فلاكتىم مقابىلدە
وىرىيورم .. ويىين ايدرم ، كىمسە بوماجرايى
طۇمىاز . اكىر بونك شىوعىدن قورقۇرسك ..
كىت سن ، طلاقى ايستە ! .. بن سىنى بوشـا .

كوردم .. سىز بىم نامە ، وىنم چاتىك آلتىدە
سارقىلە كېيىكلىنىور ، بىم حقىمى چالىسۇر .
ديكىز .. طىيىعى بىر مقدمە دىكالدى ..

قادين . — بىرنجى دفعە ، بوكا امين
اوله بىلەرىمىسىك ، بىرنجى .. و بىردىقىقەضالال ...
اركك . — بن سىزى اولدىرىمە لىدم .. فقط

بىلەم نه اولدى ؟ « آغلاڭ » بىلەم نه اولدى ..
موجۇدىم تىتەردى .. او موزىلەم آغىرىپىشى
باصلەدى .. آياقلەم بىر مىقناطىس ، قوتلى بىر
جاذبە آسىلىدى .. قوللارم كۆيا دەمير اولدى ..
وشورا يە يىتىدىن قورشۇن كېن بىرى كېيى
يىقىلىپىردى .. سىندن بونى هيچ اميدا ئەمپەپوردم ،
ظەن ايدىپوردم ، كەنلى سورسك .. وعشقك
بر مخاحفىت اولدى يەن فالىدم .. « شەلتە آغلاڭ »
كۈرىپورسك يا هيچ بىرىشى يابىمەپورم ، كور .
پورسك يا ، سكا قارشو عاجز ، وسفىلم « شەلتە
آغا لامە يە باشلار » چونكى .. چونكى ...

« هيچقۇرقلار جەلەپى بوغار » ..
قادين . — « يورور ، يانە كىدر ، ياموق ،
صدىق اللىر يە صاچلىنى او قىشامىيە باشلار ..
آغلا مە ! .. بن كىناھكارم .. بىلەپورم ... بىي
اولدىر ، كېرت ! .. قىر ، دوك ! لكن آغلا مە ! ..
چو جىلقى ايستە من ... ايستە اولدى .. بىر تانىيە ..
شاپىردىم .. بىي قوللارى آزەسەن ئالدى ...
واوزمان سن ...

اركك . — سوچى ! .. اكىر سن بىي
سوسىپىدك ، اكىرسنك او كاتمايانك او لمىسىدى ..
قادين . — اولدى ، بىرىشى ... شىمدى
نە يابىم ؟ ..

اركك . — نە مى يابىم ؟ بو آرتق دوام
ايدە من .. آرە مەزىدە هەرشى يېتىدى .. او كوزل
كونلار ، او سىنگ قوللارك آرە سىنگ كۆزل
كونلار ھې اولدى ... سن مقدراتىكى تعقىب

بويوك دويغو

مهه یهیم .. بن ایسته مم، که سنک خیاتک اوژرنده
برولک، برکولک کزینسون .. چونکه ...
سنی چوق سورم .. چونکه سندن باشقة ...
ینه آغلار .. قادرین سوهم ...
 قادرین. — «بوندن استفاده ایمک ایسته یه رلک»
 دیمک سوهم یورسک .. سوسمه یدک .. بنی
 برآقوپ کیده مندک .. باق، باقهیم سکا، باق
 کوزلرمه! اونلر کناهکار اولقله برادر ینه سکا
 باقهیلیسیورلر .. ارکاک بر سرسم کبی باشنى
 قالدیرر»، دماغنده بر زلزله اویلش کبی باشنى صاللار». دیمک که
 اکر سوسمه یدک ... بنی برآقمازدک .. دیمک که
 سوهم یورسک .. دیمک که بو دوداقلاری ، بو
 قوللاری ، بو وجودی اوونتک .. بن ده سکا
 مانع اولق ایسته مم .. کیت ، سن ده بختیار
 اول ! ..

ارکا . — شمدى ده بىم سعادتى دوشو .
نيورسک ، بد بخت ايند كدن صوکره مى ؟
غريب ! ...

قادین .— یقديفعك آکلاشيلور..بونلر
بر بهانه .. سوبلن قادين ، سوبان بر اركك
اسک ، بوشانش برتون پاکتى كي آتيله ماز .
کوچك بر خطا ايچون برانسان آصيلماز . سكا
بر دقىقە هيچان ، بر دقىقە ضلال اوالدى ،
دىسورم ، استانماپورسىك .

ارکا .— بر دقتۀ ضلال ، دکل ،
سیله یورم .. آرتق رابر یاشایه مایز .. بن نصل
کوزلرمک او کندن او فجیعه خیاتی سیله سیلم .
اوی ، شو کوشده کی و قمعی .. اوراده
سر .. ، صوص ، بخی سویله هه ! .. شمدی
حلدره حخ ، شمدی بو غوله حخ ..

قادین . — سفی سورم ، دیسیورم . بکا
ایسان ! . . سفی سورم روحمن ، بر دقيقه .
بسیلهمه یورم ، نه اولدی ، نصل اولدی ، برد دقيقه .

بنی قوللاری آرده سنه آلدی .. و بنی ده تحمل ...
« آغلا بیدرق » تحمل ایده مدم ... و صوکره
سن کلداک ایشته بوقدر ایشته
بوقدر « برمدت بکا
ارکك . — « یوشاق » آ glamه ،
آ glamه ! ..
قادین . — « تائیرینی کوره رک دها
زیاده شدته آغلار » بنی عفو ایقیور سک ،
بنی برائقور سک ... طایانه هم ، او لورم ...
آیاقلریک قایپیوم « فالقار » قایپنیر «
آیاقلریکی او برم ، بنی عفو ایت ! .. « او برم »
بنی عفو ایت ! .. بردها او هیچ بورایه کله
سون ... بردها او هیچ بورایه کله سون ...
سن بنی عفو ایت ! .. یوقسه ...
ارکك . — یوقسه ؟ ..

قادین . — کندیم او لدیریم ...
ارکاک . — سویله بورنجی دفعه‌هی ؟ ...
قادین . — سنک او زریسه یین ایدرم ، که ...
برنجی دفعه ...
ارکاک . — يالکز بوسه لردنه‌هی قالدی ؟ ...
قادین . — کوزلرم کور او لسون ،
کوزله‌هیم ، بر بوسه ... وسن کیدک ...
ورزیل او قدر وحشی ، او قدر عقورا یادی ، که ...
ارکاک . — « چوقدن ایشانش » بخی
سورمسک ؟ ..

قادین . — چوق، هم ده يك چوق ! ..
ارکاك . — يالان ؟ ..
قادین . — یمين ايدرم .. باق سنك
ایچین آغلابورم. باق ، سنك ایچين اوپسورم .
هينه آغلار « بيلعم دها نه ايشت سك هنه
يابيم ؟ .. اولد كدنگنگره مى ايانه جقشك ؟
ارکاك . — « صايقلار کي » بو بر نجحي
وصونجي دلگشي ؟ ..

اركاك . — سويورم ، چوق ، چوق ! ..
نه ياهيم ، چوق ؟ .. سونجه عفو ايديمير
فقط او نو دلماز .. نصل او نو هجف ، ياربي ،
نصل او نو هجف ...
« قورقاق ، سفيلى موم اريش ، سونك
او زردد ... »

٢

قصصاً على

« عنى كجه .. او نهارده ، استانبولك
بر كوش سنه بر او .. لاميه تك فارشوند
کوزل ، طريف بر قادين صاحله طوغري كان
زوجي بکليرور .. قابوده تيرهك بر هيولا :
اركاك ... »

قادين . — « کورير کورمن » ينهى
ايچدك ؟ ..

اركاك . — هم ايچدم ، هم ده سكا خيان
ایتم ، سن بوکا لا يفسك ...

قادين . — زيان يوق ، چك جلاخ ايتشسر ...
نه ياهيم ، قدر ! ..

اركاك . — « بر دنبره عقور و وحشى »
قدرمى ؟ .. او سوزى استعماله حقك يوق ! ..
بن هرشيشي بيلورم ... بکا خيان اي درست
ها ! .. رزيل ، فاحشه ! ..

قادين . — بن ، بنى ؟ ..

اركاك . — انكار ايسته م .. بن چالشيم ،
بن ترله يهم ، بن ديدنه يهم .. سکا پاره تدارك
ايده يهم ، رفاه تدارك ايده يهم ، ينه او تانمه دن ،
نه او تانمه دن برياشقه سيله بکا خيان ها ! ..
قادين . — « مغورو » نه او لش ؟
سویله سه کزده .. آکلا سق ! ..

اركاك . — نه ؟ او لش ؟ .. نه ؟ ..
سانک بيلمه يورسک دکلي ؟ .. « المرندن
طوغه ورق ، صارصار » يالانه قور تاريده مازسک ،
اعتراف ايچلى ، باشقه چاره يوق ... او نكله ...

قادين . — « بوينه آتيلير ؟ او پر »
بو رنجي و صوکنجي ... سنك او زرينه
يمين اي درم .. بو رنجي و صوکنجي ...
سویله عفو ايتدكمى ؟ ... سویله ، سویله ،
عفو ايتدكمى ؟ ..

اركاك . — بيلعم ، بيلعم ...
قادين . — بنى بر دفعه اوپ ، هيج
اولمازسه بر دفعه اوپ ! ..

اركاك . — بو رنجي ، و صوکنجي دکلي ؟ ..
قادين . — بنى بر دفعه اوپ ، هيج
اولمازسه بر دفعه ؟ آيريلير كن بر دفعه ! ..

اركاك . — يالان سویله مه يورسک يا ! ..

قادين . — « ينه آغلابه ورق » بسكا
اینانمه يورسک ، نه ياهيم ! ..
فاج دفعه سویله يهم ؟ .. بر دقيقه ضلال .. ايشه بوقدر ...
« دهاشديد کريهلر »

اركاك . — يتر ، صوص ! .. منطق
اینانمه يورسده ... روح اينانمه ايسته يور ...

يا خود اينانيوور ... بو رنجي و صوکنجي ..
ایناندم ... بيلعم ، نه ايچون سنى چوق

سویورم ... « مقابل بوسملر ... » چوق
سویورم ... بو رنجي و صوکنجي دکلي ؟ ..

بو رنجي و صوکنجي ... ايناندم ، ايناندم ...
بيلعم .. چوق سویورم .. سنك ، اسيركم ...

قادين . — بنى عفو ايتدكمى ؟ ..
اركاك . — « مغلوب وزبون » ايتم ،

يا خود سن بنى عفو ايتم ! .. سن بنى عفو
ايتم ! .. و بر دها او هيج کلې يەجك ، هيج

هيج ... دکلي ، دکلي ، سن او نه هيج سومه دك
دکلي ؟ ... بو صوکنجي ، بر رنجي دکلي ؟ ...

قادين . — سن بنى حالا سویورسک ..
روح .. سن بنى حالا سویورسک .. « مديد

بر بوسه » و بن ده سنى ...

بن سکا خیانت ایشتم .. بنی براق ! چوز
نه حلقه بنی دوکیورسک ؟ ..
ارکاک . — دوکیورم .. چونکه ناموسی
غضب ایتدک .. دوکیورم ، چونکه سکا
صادق، وفا کارسک دیمه شمدی به قدر باقدم ..
دوکیورم ، چونکه بنی آلداتدک ...
قادین . — آلداتنادم ...
ارکاک . — دوکیورم ، چونکه عناد
ایدیسیورسک ... سویله یورسک ...
قادین . — برشی یوق، که سویله یهیم ..
ارکاک . — « ینه پر حدت ویرفوران »
یا ؟ ... آل ! « بروطوقات » پردها ! « چکیل
قارشومدن ...
قادین . — خایر ، چکلمیه یه جکم ...
اوله جکم ، بی کناه اولدیغمی سکا اثبات
ایده جکم ..
ارکاک . — « اوزرینه یورویه رک .. »
سفن المدن برشی قورتاریر، امین اول ، برشی
قورتاریر: اعتراف ... سویله یا قیم، نه یابدکا ..
قادین . — برشی یا پندم ...
ارکاک . — « قادینک باشنى طوتار .
صاللامه یه باشلار . » سویله ، دیسیورم ،
سویله ! یوقسه ؟ ...
قادین . — براق ده سویله یهیم ، براق ده
سویله یهیم ..
ارکاک . « براقیر » سویله ! ..
قادین . — نه ایسته یورسک ؟ .. یابدگی
ذیسیم ؟ ..
ارکاک . — یا پندم ، دی ، نهدیر سه ک
دی ! .. حقیقتی سویله ! .. بن حقیقتی
ایسته یورم .. او زمان سکا برشی باشام .. امین
اول، شمدی براقیر کیدرم ... بالکز کناهکی
سنک دوداقلر کدن طویق ایسته یورم ..

او نکله سکبیدیک دیقمه لرک هبسنی سویله یه -
جکسک ... یوقسه ...
قادین . — براق بنی ! ..
ارکاک . — « بروطوقات » براقهیم می ،
سفن ! .. دها او تانمدهن قارشو مده سوز
سویله یورسک ...
قادین . — « ینه سا کن » حدت ایله
اولماز، بر آزسکون ... نه اولش، آکلا یلم ...
ارکاک . — نانکور ! .. شمدی ده بکا
بکا سکون توصیه ایدیسیور ... هر شیئی
یا پقدن بیتیرد کدن، ناموسمله او سادقد نصکر ...
سکون ها ! .. « کوزلری قیپ قیرمنی ،
یومر و قلرنی صالحیه رق » سفن کبر تعلیم ..
سفن او لدیر ملیم ...
قادین . — او زرینه کیده رک ، بر آز
کریله رک . ، اکر بن قاحتلى ایسم ، او لدیر ،
بن او لومه ده حاضرم ...
ارکاک . — « شدید بروطوقات » چکیل ،
قارشومدن ، چکیل ، شمدی کبر تیرم ..
قادین . — « کری یه چکیله رک » نه
او لیسون ، قوزوم ، چیلدر دمکی ؟ .. نه
او لیسون ؟ ..
ارکاک . — حالا سویله نیسیور
قادین . — حقیقی مدافعه ایدیسیورم ...
ارکاک . — حق ؟ .. براق ، او مقدس
کله یی دوداقلر کده کیله نه سون ! حق ؟ ..
کولزم یالان وریا ایله مشبوع بروجود او فی ده
یالان وریا یاوار ... طبق مستبدلر کبی ...
حق ؟ ... او بر فاحشە نک او زرینه توجه
ایدرسه ...
قادین . — صوص ! ..
ارکاک . — پک کولونچ او لیسون ...
قادین . — مادامکه بن کوئیم ، مادامکه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ارکاٹ . نے سفی سوم .. سنک کبی
بر قادین بن عشقمنہ لایق دکھلر . « تکمہلر
باشلار . » عادی !

فَادِين . — « بِيْتَاب وِيْخَارَه » يَتَر ،
آللَّهُ عَشْفَنَه يَتَر ...

ارکان ... اوتا نمہ دن اعتراف ایدیسور ددہ ...
دردہ بیت دیسور ...

فَادِين . — اوْلِيُورْم ...
اَرْكَاث . — كَبْر ! ..

« بو انساده قابو آجیلیر ، او وه کیلار هب
اچیزی به کیلارلر ، ارکىكى ياقالارلر ، سوروكلە
مەن بې باشلارلر ... « صوفىدە كېر ، كېر ! »
سىلىرى تكىر ايدر ، او وطەدە « يېتىم ، او لەم ...
چەلەللىرى طولواشىر ... وقان كورولايىر »

شہاب الدین سعید

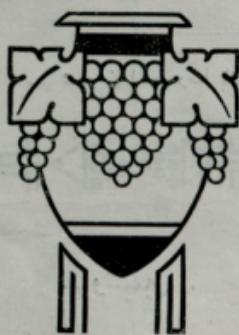
حقیقتی سویله! بوكا محتاج ... اکر اویلک
اسنتمه بورسک ...

قادین . — برشی یوق، که ...
ارکاک . — حالا برشی یوق ها ! . .
« او زرسنه شدتلنه بوزبر »

قادین . — «هم عاصی ، هم ده قورقاق»
نه ! نه یا به جقسک ، یا بدم ..

ارکاک . . . بوسوز اووزرینه کوزلری
قالانه طولو ھۇم ایدر ، قادىنچى ياقالار . . .
طوقاتلۇر بىرىزىنى ولى ایدر . . . خائىن . . .
ادبىسىز ئەلچاڭ ! .. نامەوسىز . . . زىزىل ..
سەن كېرىغىلىيەم ! . . .

قادین...—یرلوده...، آغزندن، بور و سندن
فان کلش «بجی سورمهک... بکابر آذ احترامك
وارسه... بتر... حکمش کوندرا یاخوون بتر...»

سر خرم اسعد رضا بک

سر و سیمین ..

با یغین هلا لاه لره ده کن مسْت و مشتعل ..
 خولایالی ، کولکلی ، سوزکون ، سرابه روح
 نور ایلیور افقلی بیک باده ، بیک صبور
 سکران و پرشلانه ، دلاویز و بی درنک
 چکمکده دم خروش ایله امواج رنک ، رنک
 سیلیزیلی ، کهکشانی ، کوشدن و دیزه دن
 بر ریشه بهار آقیور نور و لرزه دن

بیووی دوینو

سمنده شعله ریز اولور پری، زهره بی نقاب
کونشی سطح جلوه کش صاچارجهانه آب و تاب
آنیسه پر، ستاره فر، او قطره قطره فجر نور
حیاض عدن و خلد زر، ریاض حور پرسور
همسه ریاح لیل تار یاواش یاواش نشیده کو
و سجده لره چیرینیر سلاسل ستیزه جو
یانار ده کیزدہ برقر، سکونه دوشیدی دره لر
سکون ایخنده هر طرف، سکوت ایخنده ذره لر
صولوده عکسی بدتر شکیمه ریز و غمزه ریز
رشاهه ریز و جذبه ریز، شلاله ریز و ریزه ریز ..

§

ضیا، شفق دلو، پر سحر و پرسون اطراف
کوموشی ریشمی، الماسی ریزه لر پارلار
ده کیزدہ بر متنور خزانه صفات
قر حضورینه آهسته سایه لر آغلار
صبح عدن بورونمی شعاع نور سبو
او زاده شمس وزیر جد ضیاسی بر لبی
سکون ولزه صاچار افقه.. هرجت، هر سو
امیر شراب شبک موسیقی ترانه سفی
بوتون صاحت الواحی منجی، بایغین
ستاره لره منین کزین و نزیندر
دکیزدہ شعر او قویور موجه موجه برایغین
شراره سنده کونشلر، بو سرو سیمیندر
۲ - تموز ۱۹۷۹

اسعد رضا

حسنده برشابه پرسکر و پر ازل
لر زان و مست شعشه دوشیزه بر کوزل
طوریله بر بدیعه فواره ضیا
فرش ایتدی ماهتاب کزین، دره سما
بحرك اینده پارلا دی آتشی حزمه لر
آلتین ورقی سنبله لر .. موجه، موجه زر؛
صارمش سطوح تاریخی هرسوده پر لهب،
فیروزه رنکی موجه لئیر وجنه سنده هپ ..
سیاله رو کونش کی لکن کونش دکل
بایغین هلاله لره ده کیز مست و مشتعل

§

شراره ریز و جذبه ریز، شلاله ریز و ریزه ریز ..
رشاهه لر ترانه دار، صویک اینده بر بهار
اوریشه، ریشه شعله لر، فسون ایخنده نور و نار
نه نشله لره چاغلیور شملعه زار زربدن
سیاهه بکزیبور ده کیز یوزنده هاله موجه زن
فسانه لر فیصله اشیر، او زمزمات سیم لب
صولوده صانک صاقلا نی سحر، شفق، ضیا، ذهب
شراره لره هاله لر، شلاله لره لا لاله
او شاهدانه زاله لر، او سیمان هلاله لر
اولمه لمعه کولکلر، سحر لریله بم بیاض
بهشت عدن آکدیر، پیاله رنک و خنده ناز
او ذره لر - که نوردن - دوشر، یانار، قیرداشیر
حریم سینه سنده هپ کونشی جلوه لر طاشیر

رساملى Mizden سدادىك

كىزىرسك ، اوقدر كوزمل رىنكلار طوبىلار .
سەك كە : شەمدىكى الملىكى اوونوتورسک ..
فقط اوونۇمە ، اوونوقنانق اصل سىك
مەدھىش فلاكتىكدر .. بىندىن قورتولقى ايجۇن ..
قارىشىدىغىك سياھ بۇيا ايلە جانىلرك алته بىر
لوحة شىن رسم ايت ؟ سىكزىدە : آفاقىدە
اوچوشىدىغىك وطنك ياورولرىنى قىز بۇيا
ايلە اوويلە بركىن براقكە سىك بوكىنك ابىدى
ياشايىحچى تۈرك قلىنىدە بويوسون .. هايدى
دورمه تارىخىندا سەن ، كىن دە !

٢٢٩ تۈز - ٨

محمد سادار

قريق فرچە

سەن نە اولدىك .. نە اولشىك .. نە پىا ..
جىڭى بىلور مىسىك ... ؟ عصر لرك فلاكتىقى
طوبىلامش ايلەك صح خلا صىنەنە يىاجىسىك ؟ ...
بىدېخت فرچە ! ... مائىوس اولە، بىر كون
بولە جىڭكە نقل ايدە جىڭكە مناظرىپك روخواز
بولە جىسىك ..

قرانلىقده زىك بولەمپىرىمىسىك ؟ .. فقط
شۇنى اوونۇماكە سەن شرفلىسىك ، كونش
شىرقىن دوغار ، هەركىدىن اول : آنى كورمك
ايجۇن يو كىلىمش منازەلر ، مەختشم قېھلر
نورلانىزى ، سەن دە بۇنلرك اوزىزىنە ، حر ، سىربىست

ئاشا مەررمەن اىوب صېرى باڭ

اونڭ قارشىسىنده ..

بۈسۈك ، بوجوارك سىندىن
دەخوش يىلىزى يوق ، سىرورى يوق ،
دە باىلاق سىرى يوق ، سىرورى يوق ،
سن كېي بىر قىر بىر فرى يوق ..
بۈرك بىر نەكەقطۇنى سىك ئەنلىك
نەتكەن روحى تەجىيەل ئىلر ،
ئەقلىم سەن تەليل ئىلر ،
سکا سودالى ئاكلىل ئىلر ..

— بىر ئىظاير —

اونە پېتىلى نەكەپىرۇد ،
بىن تىخىر ايدىبىورسەك ، ياقا ،
كۆكەلە وېزە سودا لەقا ،
بىن آتشلە آتما ، ياقا ! ..
سەن روحى ، سى تەقىدىس ايدەرم ،
سودرم آه اوستىك ئەلتىكى ،
وچىھەكى ، زەھەكە صفوتى ،
حالىكى ، شىد تە لەكتىكى ..

او مام جەنت علوي سەمتىك
بۈلە بىر حورى * بىضاسى اولا ،
بۈلە بىر كەنۋە حسنانى اولا ،
بۈلە بىر نىجمە اذكاسى اولا ..
بۈلۈرى پېريلەدە او خەرم ..
او مەلك چەزى ، او بۇي نۇشىن ،
او يىاض تىن ، او ادايى تىرىن ،
حور سودا كېي نىزمىن وېھىن ..

جەنتك حورىلارندە مغۇرور
كەلكلە ئەغمەسى اولماز پىدا ..
او نە آتشلى عنزار سودا ،
او نە سودالى كەل غىنچە فدا ؛
بۈنكەلە پېريلەدە يوقىدر ئەنلىك
كەل كابوسە جەن سەن سك ،
شەلە "شەمس اطافات سەن سك ،
پەرتو عدن ملاخت سەن سك ..

پریوک دوینو

شو فضالرده سنکله کرسهك ؛
 آراسهق هر یرنی اکوانک ،
 کلکی ، مهرنی حور ستانک ..
 - هپ کورنار او لاجق حیرانک -
 بولامازسک سکا برأش ؛ یوفدر
 آرسهق قعر تختیلرخی ،
 کلکشی ، کلارخی ، ملارخی ،
 کورسنه اندامنی ، کاکلارخی ..
 §

اورادن خلده برابر کیتهك ؛
 اسکی بیرانلری یاد ایتم ،
 دردمه ، حاله فریاد ایتم ،
 شعله عشقی ایقاد ایتم ..
 دیکلهسک نعمهی لندت بولسک ؛
 بکاسن عشقی ایراد ایتهك ،
 نشیمل ، خنده ل ایجاد ایتهك ،
 بوآمدن بی آزاد ایتهك ..
 §

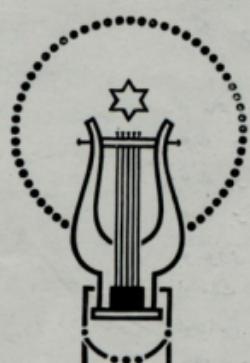
اوامارم شوخی لطفکده سنک
 باشنه بر لندت وصلت وارد ،
 او ملک چهرده رقت وارد ،
 کوزلرکده ملکیت وارد ..
 طرمه حسنکی فوقسه ؛ دویارم ؛
 ناز نازنده مفردسک سن ،
 رنک ازهار زبر جدساک سن ،
 باعث نشیه سرمدساک سن ..
 §

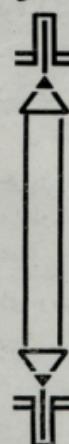
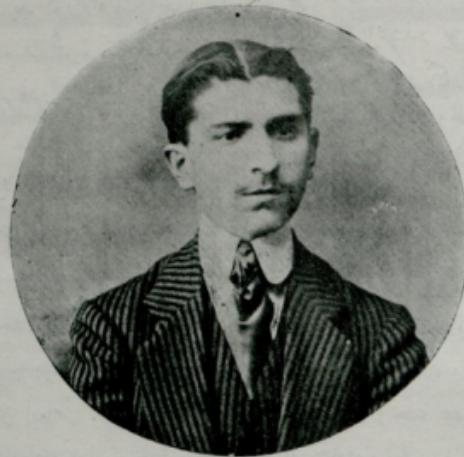
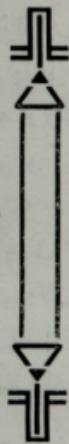
کیدم صوکره .. سما حوربلری ،
 کورسون اول زهه رفتار نهدر ،
 آفتاب مه رخسار نهدر ،
 ماهتاب کل نوار نهدر ؟ ..
 او لامزه او ملکلر بوله ؛
 او شفقلرده کوزلک یوقدر ؛
 او ماسون حسته باری مسرور ،
 بو صباحثه بولونماز بر حور ..
 §

نه ، حاضر لانهده سک ، موجه نهون ؟
 بکا زندان ایده جکسک فلکی ،
 صاری بر کلکی ، نهسک ، آئی چیچکی ؟
 کوکلاڭ زهه سی جنت ملکی ..
 نزهه ، کیته ، فدا کا ، امر ایت !
 غیب ایدرسم سی لرزاڭ اولورم ،
 سنه بر منبع افغان اولورم ،
 سکا قایم کې قربان اولورم ..
 §

کاشتاتی آراسهك ، هپ کزسنهك ؛
 کوره من دیده لرک بر بیزار ،
 بوله بر عاشق بیزار و تزار ،
 ره سوداده اولن بر سالار ..
 نهه ، قالقدک ، نزهه ؟ ، او بله می آه ..
 سن ده کولدک آلم فرقنه ؛
 کیدم باری غم حسره ؛
 دالام ، کوز یاشمه ، نکبته ..
 ۵ - آغستوس - ۲۲۸

ابوب صبری

سائز اجزای وطنمی ده استرداده موفق او لاجفر ، ادرنهی استرداد ایچون بزه لطف و احسانی دربغ بویورمايان ریمز دیکر اقسام معصومة و طق دشمنلرک آیاقلری آلتندن قور تارمق ایچون بزه بر قوت ، بر مقدرت ویرر ویا ، او قوت و مقدرتک أصلیله ، اصولیله تحبیسی ایچون بزه آجیر و موحدیه اسیر کار ...

عثمانلیلر ادرنهی آلدی بو کون ينه فقط بو ؟ بزم ایچون بر عیدملی اولان بو کونی ادرنهی استرداد ایتدربرمنت لطفیله بر عیدا کبره قلب ایدن مر حتنی تا کریم زک بر مر حتی ، بر عظمتی ، بر احسانی در ...

یوقسه اسباب سقوطمز ؟ میدانده طوروب طورور کن ، بزینه اسکی استیفمزی بو زمایه حق اولور سه ق اثبات ایده درز ک بو لطفه مستحق دلکشز ، بونک ایچون موجودیتزر ، وطنم ایچون چالشماییز ، سعی و تباقی کند منه غایه ،

ینه شرف بزم ایچین !

ایمان و اعتقاد من ؟ قویدر متیندر که :
جناب حق باشزه کلن بو قدر بویوک و مظلوم بولوطلرخی سای موجو دیزه بو تون بزی تأدیب ،
بوتون بزی تربیه ایلک ایچون مسلط قیلیدی ..
أبته بوبولوطلرک ، بوقارا کالقارلک بر کون افقمزدہ صیریلا جغی بدیهی بر شیئدی ، أبته بر کون جزای عملموز کاف کله جگدی ، ایشه شان عثمانی اسکی پارلاقلغیله اولما سه بیله ينه تحبی ایتمکه ، ينه پارلامنہ باشلا دی صوک تلغرا فلردن آ کلاشیلیور کادار نه من ، اورد و منی نواز شکار قوللری آزارنه آمشدر ..

بونک ایچون دویغونامه ، بو عیدا کبری قارئلر مزه تبریک ایلهی بر وظیفه بیلورز ، انشا الله امید محال اولسے بیله :

کون دو غمہ دن مشیمه شبدن نهر دوغار

بويوك دويغو

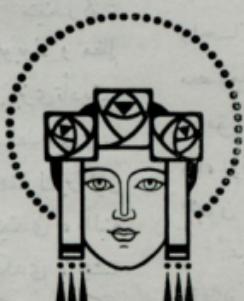
آتىده کي نسخه لمنزد بوساچيزده
بولونيان اعظم مملكتك آثاری و فتوغرافلری
بولنه جقدر .

دوينو وطنه بر اعظم قولالکسيون هديه
ایلک عزم ايلشدر بو آنه قدر بر چوق عقيات
و مواعنه کوکس کرده رك چاليشان دويغو ،
بوندن صوکرده وظيفه سني بي تکاسل ايها
ایلکده اصرار ايده جك وبوسى و تبايله وطنى
ايچون يكانه نافع بر غزه اولمايه غيرت
ایلده جقدر ..

ملته قان اچنده يوزن اجزاي وطنى استداد
ناصل بروظيفه ايسه دويغو ايچون ده بخدمت
وطنه بر وظيفه مجله و مجبور يهدر ، بونى دويغو
كنديسه بر وچي عد ايدرك او قويو جيلرينه
وعد خدمت ايلر ..

دنمار آلب

برغايه مجل عد ايللى يز ، سعى و شبات ..
ايشه بوتون موقفيتلرک يكانه باعث و باديسى ..
دوينو کال شكران ايله سويلاک : بوكونه
سعى و شباتله ايريشدي بوكون اونك ايچون
بر عيد اکبر ملى ده سعينك ثمرة نتیجه دارني
کورملک نه بويوك بر شرفدر ..
دوينو بو آنه قدر چاليشدي ، و آنجق
وطنه ، ملتنه خدمت ايلک ايچون اوغر اشدی
وبوسى وغيرتی هم کندی حياتی و هم ده ملتنه ،
وطنه قارشی اولان وظيفه سني ايها ايلک باشладی ،
اصل بوندن صوکره خدمتك كتب اهمیت
ایلديکنى سويلاک هيچ حاجت يوقدر ..
بوندن صوکر بوتون ادبامن ، دويغو منك
بر رمعايندرلر ، دويغواسه اوئلرک توجھلرينه
دانما لايق اولدىني سعيله اثبات ايده جقدر .

مسئول مدیری : توفیق

رسمی کتاب مطبعه سی